SZEKSZÁRD ÉS TÉRSÉGE TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS KÖZOKTATÁSI – INTÉZKEDÉSI TERVE

2008 - 2013.

Tartalomjegyzék

I. A többcélú kistérségi társulás bemutatása 5

II. Helyzetelemzés 8

II.1. Földrajzi elhelyezkedés 8

II.1.1. Általános gazdasági, infrastrukturális és társadalmi helyzet 9
II.1.2. Demográfiai helyzet, tendenciák 11
II.2. A közoktatási feladatellátásra vonatkozó adatok 17

II.3. A közoktatási feladatellátás biztosítása a kistérségben - 2007/2008-as tanévben. 42

II.3.1. Az óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei a kistérségben 42
II.3.2. Általános és középiskolai, szakképzési, kollégiumi feladatellátás a kistérségben 49
II.3.3. Szakszolgálatok 70
II.3.4. Szakmai szolgáltatások 71
II.3.5. Művészeti iskolák 71

III. A közoktatási feladatellátás terén megfogalmazott szervezési és fejlesztési célok a kistérségben 74

III.1. Fejlesztési célok, irányok, prioritások 74

III.2. Az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, átszervezésével és fejlesztésével összefüggő elképzelések 76

III.3. Kistérségi pedagógiai innováció 78

III.4. A fejlesztési célok megvalósításának ütemezése, eszközrendszere 80

IV. Mellékletek 82

1. sz.: Óvodai körzethatárok

2. sz.: Óvodai alkalmazottak

3. sz.: Óvodai intézmények erősségei

4. sz.: Az óvoda épületének, egyes helyiségeinek állapota

5. sz.: Az óvodai épületek felszereltsége, állapota

6. sz.: Iskolai körzethatárok

7. sz.: A 7-14 éves korosztály a kistérség településein

8. sz.: Általános iskolai intézmények erősségei

9. sz.: Az általános iskolák épületeinek állapota

10 sz.. Az általános iskolákban az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának helyzete

11. sz.: Az általános iskolában a felújítások szükségessége

12. sz.: A középiskolák épületeinek állapota I.

13. sz.: A középiskolák épületeinek állapota II.

14. sz.: Óvodákban működő minőségirányítási rendszer

15. sz.: Általános iskolákban működő minőségirányítási rendszer

16. sz.: Középiskolákban működő minőségirányítási rendszer

17. sz.: Az óvodai és iskolai feladatellátás és a feladatellátás fejlesztése településenként

V. Közoktatási Esélyegyenlőségi Program

A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás a közoktatással kapcsolatos feladatait kiemelt területként kezeli működése során. A feladatellátásával célja, hogy segítse a tagönkormányzatok oktatási-nevelési munkáját.

A kistérség tagönkormányzatainak közoktatással kapcsolatos feladatait a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvény, ill. a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény határozza meg. A jogszabályok alapján a települési önkormányzatok kötelesek gondoskodni az óvodai nevelésről és az általános iskolai oktatásról. A feladatellátás kötelezettsége azt jelenti, hogy a települési önkormányzatnak a nevelés, oktatás feltételeit biztosítania kell, mely történhet intézmények létesítésével, fenntartásával, társulásban való részvétellel.

A kistérségi intézkedési terv elkészítésének legfontosabb indoka a közoktatási feladatellátás hatékonyságának elősegítése, a kistérségi szintű feladatellátás, együttműködési területek tervezése, meghatározása. Az intézkedési terv kiegészülve az esélyegyenlőségi programmal és a közoktatási fejlesztési tervvel az elkövetkező időszak közoktatási feladatellátását segítő, támogató dokumentum.

A terv hatálya a Szekszárd-tolnai kistérség területén található önkormányzatok fenntartásában működő közoktatási intézményekre és a közösen ellátható feladatok esetén a feladatellátást végző Társulás Munkaszervezetére terjed ki.

Jelen intézkedési terv 2008. évben készült és 2008-2013-ig tartó időtartamra vonatkozik. A terv érvényessége minden évben felülvizsgálatra kerül az esetleges módosulások átvezetésével, a célok és feladatok kiegészítésével.

A tervet a Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Tanácsa a 33/2008. (VIII.28.) Tktt. számú határozatával hagyta jóvá.

Szekszárd, 2008. augusztus 28.

Horváth István

elnök

I. A többcélú kistérségi társulás bemutatása

Szekszárd-tolnai kistérség 26 települési önkormányzatának határozatával 2004 júniusában megalakult a jogi személyiséggel rendelkező Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás. Az együttműködés nem újkeletű, hiszen a települések korábban már területfejlesztési feladataik ellátására társultak.

A többcélú kistérségi társulás az általa ellátott feladatokra a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 85. §-a (4) értelmében önálló intézkedési tervet készít, amely tartalmazza:

- a kistérség önkormányzatai a kötelező feladataikat milyen módon látják el, illetőleg
- milyen kötelező feladatokat kívánnak a helyi önkormányzatok ellátni,
- az intézményrendszer működésével, fenntartásával, fejlesztésével, átszervezésével összefüggő elképzeléseket.

A többcélú kistérségi társulás alapadatai

Régió: Dél-Dunántúl
Kistérség neve: Szekszárd-tolnai kistérség
Törzsszám: 419275
Kijelölt önkormányzat: Szekszárd

Sorszám	Település	Tagja-e a többcélú társulásnak (Igen/Nem)
1.	Alsónána	Igen
2.	Alsónyék	Igen
3.	Báta	Igen
4.	Bátaszék	Igen
5.	Bogyiszló	Igen
6.	Decs	Igen
7.	Fadd	Igen
8.	Fácánkert	Igen
9.	Felsőnána	Igen
10.	Harc	Igen
11.	Kéty	Igen
12.	Kistormás	Igen
13.	Kölesd	Igen
14.	Medina	Igen
15.	Murga	Igen
16.	Őcsény	Igen
17.	Pörböly	Igen
18.	Sárpilis	Igen
19.	Sióagárd	Igen
20.	Szálka	Igen
21.	Szedres	Igen
22.	Szekszárd	Igen
23.	Tengelic	Igen
24.	Tolna	Igen
25.	Várdomb	Igen
26.	Zomba	Igen

A 26 önkormányzat közigazgatási feladatait önálló jegyzőségek és 8 körjegyzőség látja el.

A kistérség településeinek önkormányzatai közigazgatási feladataik megszervezésén túl egyéb közszolgáltatások ellátására is társulásokat hoztak létre – intézményfenntartó vagy feladatellátó társulásokat.

Az intézkedési terv szerepe

◊ Az feladatellátási terv mindenekelőtt a közoktatás hatékonyságának növelését szolgálja. Ennek elérése érdekében elengedhetetlen a szoros együttműködés a települési önkormányzatok között.

◊ A feladatellátási terv jelentős szereppel bír a közoktatás szabályozásában. A közoktatási és a költségvetési törvény rendelkezései szerint több esetben figyelembe kell venni a tervben foglaltakat. Emellett a terv kiegészíti a kistérségi közoktatási fejlesztési tervet, mely a kistérségi közoktatás fejlesztését megalapozó stratégiai, tervezési dokumentum.

◊ A Szekszárd-tolnai kistérség minden önkormányzatának képviselőtestülete kiemelt feladatának tartja, hogy a közoktatást a helyi társadalom által elvárt szinten működtesse.

◊ A kistérségi intézkedési terv meghatározza a fejlesztési prioritásokat és a szervezeti-tartalmi változások olyan keretét, amely orientálja az óvodákat, iskolákat és a hatékony nevelés-oktatás felé mutat. A feladatellátási terv a minőségi megújulást segítő tevékenységek programba foglalását jelenti.

◊ A kistérségi közoktatási intézkedési terv célja a közoktatás-szolgáltatás társulási, kistérségi szintű feladatellátás megszervezésének hosszabb távú meghatározása, a kistérségi települések önkormányzatai által fenntartott közoktatási intézmények pedagógiai, szakmai együttműködésének tervezése a nevelés-oktatás színvonalának emelése érdekében.

Az intézkedési terv hatálya és érvényessége

A Közoktatási Kistérségi Intézkedési tervet a Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Tanácsa 33/2008. (VIII.28.) Tktt. határozatával elfogadta és hatályba léptette.

Az intézkedési terv a kistérség 26 településére készült, és 2008. szeptember 1-jétől 2013. augusztus 31-ig, 5 év időtartamra szól.

Az intézkedési terv szükség esetén a társulási tanács döntésével módosítható, abból feladat kivehető, ugyanakkor bővíthető is. A terv érvényessége minden évben felülvizsgálatra kerül az esetleges módosulások átvezetésével, a célok és feladatok kiegészítésével.

Társulási megállapodásban vállalt feladatok:

Közoktatási feladatok szervezése és ellátása, ezen belül:

a) A felsorolt meglévő e feladat ellátását szolgáló és működő oktatási társulások fejlesztése és támogatása együttműködési megállapodás alapján, újak létrehozásának ösztönzése

b) Pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezése és szükség szerint ellátása:

ba) gyógypedagógiai tanácsadó, korai fejlesztő és gondozó központ,

bb) nevelési tanácsadás a Szekszárd Városi Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal kötött együttműködési megállapodás alapján,

bc) logopédiai ellátás a Szekszárd Városi Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal kötött együttműködési megállapodás alapján

(a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 21. §).

c) kistérségi szintű közoktatási intézkedési terv készítése, annak karbantartása

d) információs hálózat működtetése

e) kistérségi oktatási bizottság működtetése, szakmai munkaközösségek létrehozásának ösztönzése

f) támogatja kistérségi intézményi mérési és értékelési rendszerek kidolgozását

g) kistérségi tanulmányi és sportversenyek szervezésének támogatása

II. Helyzetelemzés

II.1. Földrajzi elhelyezkedés

A Szekszárd-tolnai kistérség a Dél-dunántúli régióban Tolna megye déli részén fekszik. A megye 5 kistérsége közül a legnagyobb területű: 1028 km². A kistérség központi szerepet tölt be a megye életében. Ezt a funkciót erősíti Szekszárd, mely kistérségi központ és megyeszékhely is egyben.

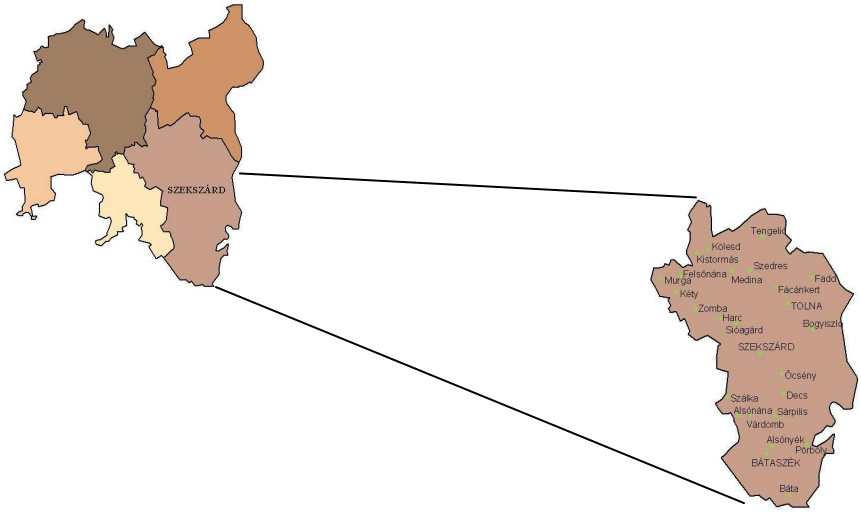

[1] A kistérség elhelyezkedése Tolna megyében

A domborzatilag alapvetően két – síksági és dombsági – részre tagolódó kistérség természet-földrajzi adottságai a mezőgazdaság számára kedvezőek. A kistérség települései 5 természet-földrajzi mikrorégióhoz kapcsolódnak, melyek közül kettő dombsági (Szekszárdi-dombság, Tolnai-Hegyhát), három alföldi (Dél-Mezőföld, Tolnai Sárköz, Sárvíz-völgy) morfológiai típust képvisel.
A kistérség településkapcsolatai alapján 4 mikrotérségre és Szekszárd Megyei Jogú Városra osztható.

Mikrotérség neve	A mikrotérséghez tartozó települések **(központ)**
Dél-Tolna mikrotérség	Alsónána Alsónyék Báta **Bátaszék** Pörböly Várdomb
Sárközi mikrotérség	**Decs** Őcsény Sárpilis Szálka

[1] In: Tolna megye társadalmi-gazdasági helyzete az ezredfordulón
KSH Tolna Megyei Igazgatósága, 2004.

Zomba és Térsége	Harc Kéty Felsőnána Medina Murga Kistormás Kölesd Szedres Tengelic **Zomba**
Tolnai mikrotérség	Bogyiszló Fadd Fácánkert Sióagárd **Tolna**

II.1.1. Általános gazdasági, infrastrukturális és társadalmi helyzet

A kistérség gazdaságának általános jellemzése

A feldolgozóiparon és mezőgazdaságon alapuló struktúra az 1990-es évek elején bekövetkezett társadalmi-gazdasági változások hatására egyrészt tulajdonilag-szervezetileg jelentősen átalakult, másrészt erőteljesen eltolódott a kereskedelmi és szolgáltató szektor felé. Jelenleg a vállalkozások száma alapján az ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatások, kereskedelem, javítás és az ipar emelhetők ki, hiszen együttesen a kistérségben tevékenykedő vállalkozások 60 %-át adják. Ennek kapcsán megemlítendő, hogy Szekszárd környékén a megyei átlagnál erőteljesebb a szolgáltatási jellegű ágak dominanciája, és annál jóval kisebb a termelőágak részesedése is.
A kistérség gazdasági mutatói a megyében a Paks-Dunaföldvári kistérség után a legjobbak. Ugyan a térségben vannak hátrányos helyzetű települések, de a kistérség egésze az elmúlt években nem számított leszakadó és ezért támogatásban részesített területnek. A megyeszékhely, Szekszárd, a mutatói alapján kiemelkedik a megyei települések közül, de a többi megyeszékhelyhez, ill. a hasonló nagyságrendű városokhoz képest már több tekintetben alulmarad (munkanélküliség, infrastruktúra, külföldi tőkebeáramlás, átlagjövedelmek), hátrányban van.
A két kisebb város, Bátaszék és Tolna, a termelés, ellátás, szolgáltatás területén kialakította a maga néhány településére kiterjedő részleges vonzáskörzetét. Tolna és Szekszárd közelsége és részben kölcsönös racionális érdekeltsége miatt együttélésre és együttműködésre van kényszerítve. A térség szempontjából a két város együttesen jelent egyfajta növekedési tengelyt. Tolna mindenekelőtt a Duna vonalában tölt be szervező-ellátó szerepet. A távolabb fekvő Bátaszék már dominánsabban tudja megjeleníteni kistérségi részközpont szerepét, mely a kistérség határain is túlmutat.
A kistérség többi települése nagysága, alapellátottsága, közlekedés- földrajzi helyzete alapján integrálódik Szekszárd vonzáskörzetébe.
A kistérségben 2004 végén 6476 vállalkozás működött. Ezek együtt a megyében működő összes vállalkozás mintegy 43 %-át tették ki. 2006-ban a vállalkozások száma már 9968. Ezek alapján megállapíthatjuk, hogy a kistérségben koncentrálódik a megye vállalkozásainak jelentős része. A 9968 vállalkozás 36%-a, 3607 társas vállalkozás. Működési területüket tekintve jelentős részük, 75%-uk szolgáltatás területén tevékenykedik és mindösszesen csak 7,8 %-uk működik a mezőgazdaság területén.

A kistérség települései között jelentős különbségek alakultak ki az ezer lakosra jutó működő vállalkozások számában. A kistérségi átlagot (73) öt település vállalkozássűrűségi értéke haladja meg, közöttük Szekszárdé (129,1), ami azért jelentős, mert itt található a kistérség vállalkozásainak közel 60 %-a. A vállalkozásokkal jól ellátott községek Szekszárd közvetlen szomszédságában találhatóak.
Az 1 km^2 - re jutó regisztrált vállalkozások száma a kistérségben 6,3, míg a megyében 4.
Mindezek alapján elmondható, hogy a vállalkozások sűrűsége közel 50 % - kal haladja meg a kistérségben a megyei átlagot. A kistérség előkelő helyezését a megyei jogú város létének, valamint a viszonylagosan jó infrastrukturális adottságoknak köszönheti.
A kistérség jelenleg is a megye egyik legfejlettebb körzete. A gazdaságfejlesztéshez a feltételek adottak, a bankszektor, telekommunikáció és szolgáltatások, a jó mezőgazdasági adottságok mind jó hátteret jelentenek a gazdasági megújuláshoz és jelentősen serkentik (serkenthetik) a vállalkozói kedvet.
A megyében befektetett külföldi tőkének a 38 %-a koncentrálódott a kistérségben.

Infrastrukturális, közlekedési adottságok a kistérségben

A város és a kistérség közlekedési adottságait tekintve ki kell emelni a közúti közlekedés tekintetében a fővárossal, ill. az ország más régióival való kapcsolattartás nehézségét, és ennek gazdasági kihatásait, melyet a közlekedési peremhelyzet, a rendszerhez csatlakozás szűk keresztmetszete, ill. a közvetlen nemzetközi csatlakozás hiánya okoz. Ebből a közlekedési elzártságból kitörni csak regionális összefogással van esély.
A vasúti közlekedés helyzete elég kedvezőtlen. A kistérség vasúti infrastruktúrája korszerűtlen, a megyeszékhelynek nincs közvetlen kapcsolata a régió másik két megyeszékhelyével.
A közlekedési kapcsolatok fejlődésében a szekszárdi Szent László híd, valamint a 6-os, 56-os utak fejlesztése együttesen várhatóan kedvező hatást gyakorol a kistérség gazdasági folyamataira.
Mindezidáig a Duna híd átadása nem hozott érezhető gazdasági áttörést a kistérségben, hiszen a hídra vezető utak fejlesztésére, M9-es menti területek infrastruktúrával történő ellátása, M9-es teljes nyomvonalának megépítése még szükséges ahhoz, hogy a Szekszárd-tolnai kistérség a befektetők számára perspektivikus terület legyen.
A gazdaságfejlesztéssel összefüggő lehetőség rejt magában - a szükséges fejlesztések további megvalósulása esetén - a kistérség (és Tolna megye) egyetlen belföldi légi közlekedésre alkalmas repülőtere, mely Őcsényben található. Jelenleg az ország legnagyobb sportrepülőtere. 2002-2003-ban regionális forrásból a reptéren mintegy 320 millió Ft körüli beruházással felújították a leszállópályát és a fogadóépületet.
A Duna, mint nemzetközi vízi út szerepe a régió közlekedési kapcsolatai és a turisztikai fejlesztések terén nagyon fontos fejlesztési cél. A közlekedési kapcsolatok fejlesztéséhez a kikötőhálózat és logisztikai központok kiépítése szükséges.
A Duna kínálta turisztikai lehetőségek jobb kihasználása a megye dunamenti térsége számára egy lehetséges kitörési pontként értékelhető. A keselyűsi duzzasztómű hatására a Sió a Dunától Sióagárdig az év nagy részében hajózható, IV. osztályú vízi út, ezáltal nagyobb dunai hajók számára a Szekszárd-Keselyűsi kikötő is megközelíthetővé válik. Személy- és teherforgalma nem számottevő.

Foglalkoztatottsági helyzet a kistérségben

A szekszárdi kistérségben lakó foglalkoztatottak nagy többségének helyben, a kistérségen belül van a munkahelye. A foglalkoztatók nagy többsége a megyeszékhelyen összpontosul.
A kistérség munkavállalói korú népesség a teljes népesség 66,7 %-a, a gazdaságilag aktívak népességen belüli aránya jelenleg 44%, ami az elmúlt évekhez kismértékű növekedést jelent.
Az országos tendenciához hasonlóan térségünkben is elsősorban a szolgáltatási jellegű ágazat a legnagyobb foglalkoztató, majd az ipar, építőipar az a terület, ahol a foglalkoztatottak 35,5 %-a dolgozik. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya a legkisebb arányú a térségben, 7,6 %.
Kistérségi szinten a munkanélküliségi ráta az utolsó öt évben csökkent, ám még mindig az országos rátánál magasabb az értéke. Annak ellenére, hogy kistérségünk a megye kistérségei közül az alacsony munkanélküliséggel rendelkező kistérségek közé tartozik, a munkanélküliségi ráta a megyei rátánál is magasabb.
Néhány település esetében tovább nőtt, ill. stagnált a magas munkanélküliségi arány, így magas Bogyiszlón, Fácánkerten, Faddon, Kölesden, Medinán, Murgán és Sárpilisen.
A regisztrált munkanélküliek gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Szekszárdon 7,2 %, Tolnán 11,2 %, Bátaszéken pedig 9,6 %. Kiugróan magas ez a mutató Bátán (29,5 %), Murgán (32,1 %) és Sárpilisen (18,6 %).

II.1.2. Demográfiai helyzet, tendenciák

A kistérség nemcsak a megye legnagyobb területű kistérsége, hanem a legmagasabb népességszámú is. A népesség számát a csökkenő születési hányad, a magas halandóság és a lakosság vándorlásának hatásai alakítják: kistérségnek 2004-ben még 90 496 lakosa volt, ami 2007-ben már csak 89 076 fő.

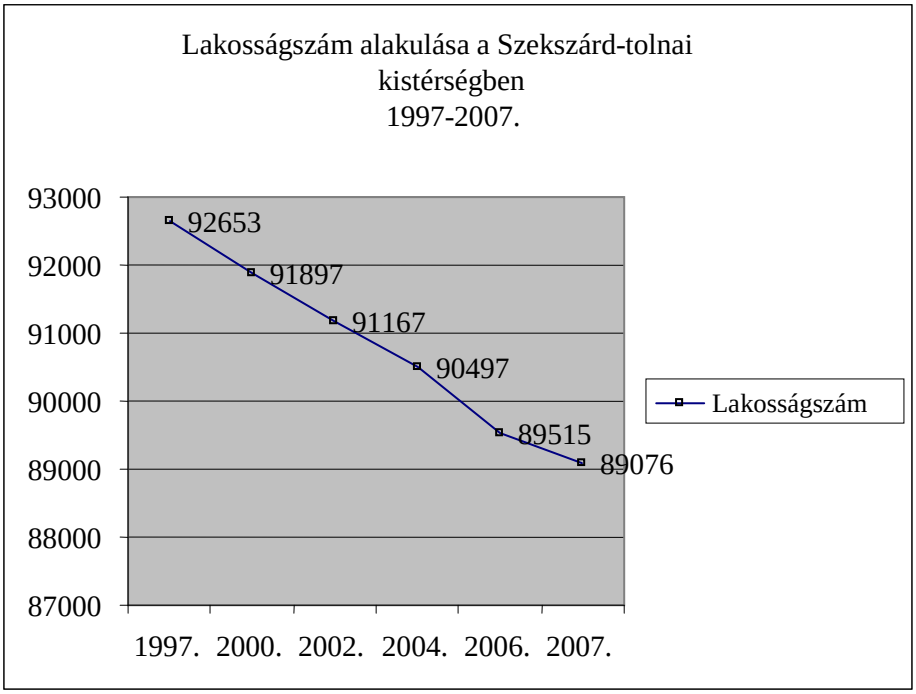

A Társulást 26 önkormányzat alkotja, melyek között Szekszárd Megyei Jogú Város mellett Tolna és Bátaszék városok is tagjai. A községek népesség szerinti megoszlása: az 500 fő lakosnál kisebb népességű települések száma kettő, az 500-1000 lakos közötti településeké tíz,

az 1000-2000 lakos közötti település négy, a 2000-5000 lakos közötti település hét. A társuláshoz tartozó települések együttes lakosságszáma 2007. évben 89 076 fő volt.

A kistérség települései lakosságszámuk alapján

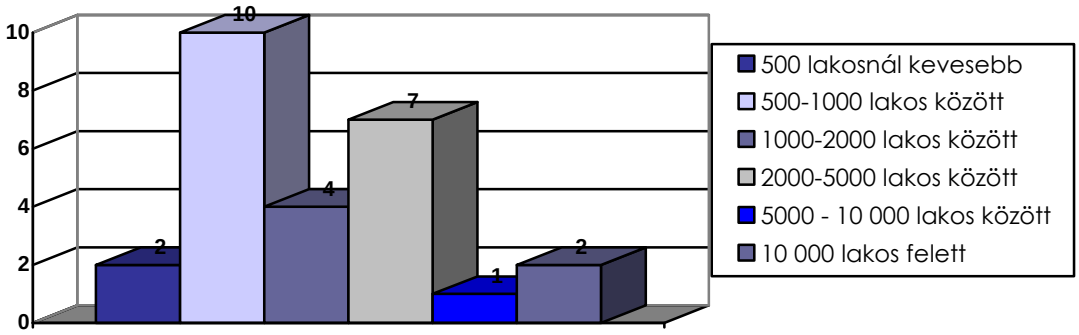

A kistérség állandó lakossága 2007. január 1-jén

Sorszám	Település	Állandó férfi lakosság összesen	Állandó női lakosság összesen	Állandó lakosság összesen
1.	SZEKSZÁRD	16 313	18 727	**35 040**
2.	BÁTASZÉK	3 277	3 642	**6 919**
3.	TOLNA	5 784	6 272	**12 056**
4.	ALSÓNÁNA	382	414	**796**
5.	ALSÓNYÉK	411	404	**815**
6.	BÁTA	908	965	**1 873**
7.	BOGYISZLÓ	1 145	1 216	**2 361**
8.	DECS	2 095	2 218	**4 313**
9.	FADD	2 227	2 250	**4 477**
10.	FÁCÁNKERT	366	367	**733**
11.	FELSŐNÁNA	342	352	**694**
12.	HARC	464	487	**951**
13.	KÉTY	379	370	**749**
14.	KISTORMÁS	192	178	**370**
15.	KÖLESD	776	813	**1 589**
16.	MEDINA	417	429	**846**
17.	MURGA	49	41	**90**
18.	ŐCSÉNY	1 307	1 321	**2 628**
19.	PÖRBÖLY	287	303	**590**
20.	SÁRPILIS	340	368	**708**
21.	SIÓAGÁRD	653	710	**1 363**
22.	SZÁLKA	284	302	**586**
23.	SZEDRES	1 203	1 218	**2 421**
24.	TENGELIC	1 242	1 284	**2 526**
25.	VÁRDOMB	622	652	**1 274**
26.	ZOMBA	1 106	1 202	**2 308**
ÖSSZESEN		**42 571**	**46 505**	**89 076**

A 89 076 fő 26 településen él, a lakosság több, mint 60 %-a a három városban, 9 %-a pedig 1000 fő alatti kistelepüléseken.

A lakosság korcsoportok szerinti összetétele az általános tendenciának -elöregedő társadalom- megfelelően alakul.

Település	2007. január 1-jei létszámból						Lakosság-szám változása 1997-2007
	0-2	3-5	6-13	14-17	60-X	Összes lakos	
Alsónána	26	29	72	45	148	796	-25
Alsónyék	31	32	74	38	170	815	-24
Báta	45	49	178	93	432	1873	-179
Bátaszék	170	159	521	348	1592	6919	-292
Bogyiszló	65	85	215	112	468	2361	-85
Decs	120	129	336	255	911	4313	49
Fadd	150	145	387	253	872	4477	15
Fácánkert	18	23	55	28	155	733	-47
Felsőnána	22	21	70	36	134	694	-42
Harc	20	24	97	72	157	951	194
Kéty	13	18	48	43	160	749	-46
Kistormás	7	10	44	20	69	370	-24
Kölesd	53	51	151	82	318	1589	-53
Medina	28	23	66	58	183	846	-11
Murga	2	3	4	7	24	90	-33
Őcsény	56	78	235	152	510	2628	-134
Pörböly	16	20	47	28	135	590	-62
Sárpilis	36	28	46	50	157	708	44
Sióagárd	44	37	92	57	327	1363	-35
Szálka	12	15	58	25	100	586	14
Szedres	63	54	212	123	445	2421	-144
Szekszárd	914	846	2636	1667	7053	35040	-1992
Tengelic	54	79	200	128	636	2526	-125
Tolna	314	298	883	602	2614	12056	-419
Várdomb	28	29	111	71	221	1274	62
Zomba	52	68	187	128	450	2308	-183
Kistérség összesen	**2359**	**2353**	**7025**	**4521**	**18441**	**89076**	**-3577**
Városok összesen	**1398**	**1303**	**4040**	**2617**	**11259**	**54015**	**-2703**

A természetes fogyás tekintetében a térség egyenlege – 3577. A népesség jelentősen nőtt azonban Harcon, Sárpilisen és Várdombon.
A fogyó népesség mellett komoly probléma a népesség elöregedése, amely a térség versenyképességének, fenntartható fejlődésének gátja lehet. A kistérség lakosságának 20,7 %-a 60 év feletti. Az elöregedett településeken magas a 60 év feletti lakosság súlya. Kiemelkedően magas értékkel jellemezhető Murga, ahol a lakosság 26,6 %-a sorolható ebbe a kategóriába. Emellett Báta (23 %), Pörböly (22,8 %), Sárpilis (22,1 %), Sióagárd (23,9 %) és Tengelic (25,1 %) településeken magas a 60 év felettiek aránya. Mindhárom város 20 % feletti értékkel jellemezhető. Összesen 18 településen élnek 20 % feletti arányban a 60 év felettiek, ami az elmúlt időszakhoz (21 település) képest javulást mutat.
Nem kedvező a helyzet a 15 év alatti korosztály esetében, arányuk mindössze két településen, Felsőnánán és Várdombon haladja meg a 20 %-ot, ami csökkenés az elmúlt időszakhoz ké-

pest. Kistérségünkben a 15 év alattiak (16,7 %) aránya rosszabb a megyei arányhoz (17,03 %) képest.
A kistérségben 16258 gyermek és fiatalkorú él. A teljes népesség demográfia jellemzőihez hasonlóan a korosztály 57 %-a városokban él.

Nemzetiségi, kisebbségi csoportok

A népszámlálási adatok szerint a kistérségben nemzetiségi csoporthoz tartozónak vallja magát a lakosság kb. 2 %-a. Meghatározóan német nemzetiség él a Szekszárd-tolnai kistérségben, mellette kis számban jelen van a szerb nemzetiség is. Roma kisebbséghez tartózónak vallja magát a lakosság közel 2 %-a.

A német nemzetiségű lakosok a Szekszárd-tolnai kistérségben

Település neve	Népesség összesen	Ebből: a német			
		nemzetiséghez tartozók	kulturális értékekhez, hagyományokhoz kötődők	anyanyelvűek	nyelvet családi, baráti körben használók
		száma			
Szekszárd	36 229	1 047	1 443	424	567
Bátaszék	6 913	309	426	184	160
Tolna	12 112	213	307	73	83
A városokban együtt	55 254	1 569	2 176	681	810
Alsónána	772	7	5	1	2
Alsónyék	791	8	7	4	5
Báta	1 919	12	12	15	9
Bogyiszló	2 368	3	7	3	2
Decs	4 220	14	21	15	13
Fácánkert	784	5	5	1	9
Fadd	4 397	11	19	4	9
Felsőnána	698	15	17	11	13
Harc	896	1	3	3	1
Kéty	758	9	11	11	8
Kistormás	360	1	1	–	–
Kölesd	1 609	11	9	5	2
Medina	1 038	7	7	3	4
Murga	92	6	5	7	–
Őcsény	2 530	43	37	35	30
Pörböly	596	4	3	3	1
Sárpilis	679	6	8	7	3
Sióagárd	1 407	8	4	7	2
Szálka	596	107	153	48	25
Szedres	2 485	5	6	3	–
Tengelic	2 486	15	8	14	5
Várdomb	1 194	40	129	35	31
Zomba	2 396	70	88	44	26
A községekben együtt	35 071	408	565	279	200
A kistérségben összesen	90 325	1 977	2 741	960	1 010

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A szerb nemzetiségű lakosok a Szekszárd-tolnai kistérségben

A település neve	Népesség összesen	Ebből: a szerb			
		nemzetiséghez tartozók	kulturális értékekhez, hagyományok-hoz kötődők	anyanyelvűek	nyelvet családi, baráti körben használók
		száma			
Szekszárd	36 229	16	28	9	16
Bátaszék	6 913	1	1	2	2
Tolna	12 112	–	–	–	3
A városok-ban együtt	55 254	17	29	11	21
Alsónána	772	–	2	–	1
Alsónyék	791	1	1	1	–
Bogyiszló	2 368	–	2	–	1
Decs	4 220	3	–	1	1
Fadd	4 397	–	–	–	1
Kéty	758	1	1	–	–
Medina	1 038	32	38	29	25
Őcsény	2 530	–	1	–	–
Szálka	596	1	–	–	–
Szedres	2 485	1	1	1	–
Tengelic	2 486	–	–	–	2
Tevel	1 648	–	1	–	–
Zomba	2 396	–	1	–	–
A községekben együtt	26 485	39	48	32	31
A kistérségben összesen	81 739	56	77	43	52

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A cigány nemzetiségű lakosok a Szekszárd-tolnai kistérségben

Település neve	Népesség összesen	Ebből: a cigány (roma, beás, romani)			
		nemzetiséghez tartozók	kulturális értékekhez, hagyományokhoz kötődők	anyanyelvűek	nyelvet családi, baráti körben használók
		száma			
Szekszárd	36 229	379	335	230	284
Bátaszék	6 913	128	118	83	95
Tolna	12 112	118	91	5	3
A városokban együtt	55 254	625	544	318	382
Alsónyék	791	5	1	–	3
Báta	1 919	147	91	2	1
Bogyiszló	2 368	136	128	22	51
Decs	4 220	192	130	47	34
Fácánkert	784	18	13	9	10
Fadd	4 397	146	137	46	47
Felsőnána	698	–	1	–	1
Harc	896	12	11	11	10
Kéty	758	3	3	3	3
Kistormás	360	1	1	–	–
Kölesd	1 609	27	24	11	10
Medina	1 038	15	12	–	1
Őcsény	2 530	43	31	16	16
Sárpilis	679	60	27	7	7
Sióagárd	1 407	–	1	–	–
Szedres	2 485	144	110	75	49
Tengelic	2 486	56	41	28	38
Várdomb	1 194	1	–	–	–
Zomba	2 396	13	10	6	6
A községekben együtt	33 015	1 019	772	283	287
A kistérségben összesen	88 269	1 644	1 316	601	669

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

II.2. A közoktatási feladatellátásra vonatkozó adatok

A nevelési-oktatási intézmények intézményi társulásai

A Dél-dunántúli régióban a közoktatás fejlesztésére lehívható források alapvetően az integrált közoktatási központok kialakítását támogatják. A kistérség számára fontos, hogy régiós pályázatok elnyerésével minél több forrást hívjon le a közoktatás működtetésére.
Az intézményi integráció gazdasági és szakmai előnyöket egyaránt jelenthet az érintettek számára:
► Az integrált intézmények kialakítása a humán és egyéb erőforrások jobb kihasználását biztosítja kistérségi szinten, illetve mikrotérségeken belül. Az óvodák és iskolák integrációja gazdaságosabb és hatékonyabb működtetést tesz lehetővé.
► Az integráció ugyanakkor nem akadályozza a feladatellátás szakmai színvonalának megőrzését, fejlesztését. Az integrált szervezetben az intézmények egyenrangúak és megtarthatják szakmai önállóságukat.
► Az integrált intézményt magasabb vezető, igazgató irányítja. A tagintézmények élén tagintézményvezető áll. A vezetési struktúra az egységet és a helyi érdekek érvényesülését együtt képes kezelni és biztosítani.
► Az integrált intézményekben bővül a szakmai mozgástér. A tagintézmények közösen alakítják meg szakmai munkaközösségeiket. Ezek a formációk sokkal tágabb lehetőséget biztosítanak a szakmai konzultációra és együttműködésre, mint a jelenleg működő kis létszámú igen vegyes (több különböző szakos alkot egy munkaközösséget) iskolai munkaközösségek. Másrészt az intézményekben folyó szakmai munka is nyitottabbá tehető, természetesen megtartva az adott tagintézmény nevelési és pedagógiai programjában és ennek részeként a helyi tantervében megfogalmazott szakmai célokat. Egymás munkájának jobb megismerése, a nyitottabb szakmai tevékenység, az eredményes módszerek átadása, az egymástól való tanulás tovább gazdagíthatja az intézményekben folyó nevelő-oktató munkát.

Óvodai és általános iskolai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei a kistérségben 2007/2008

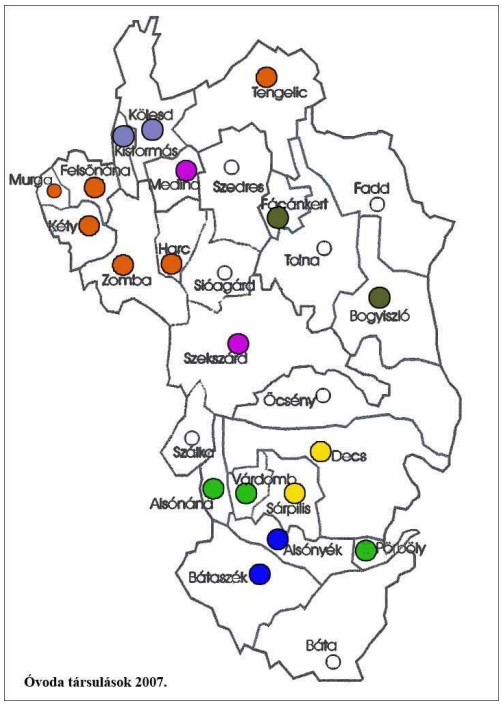

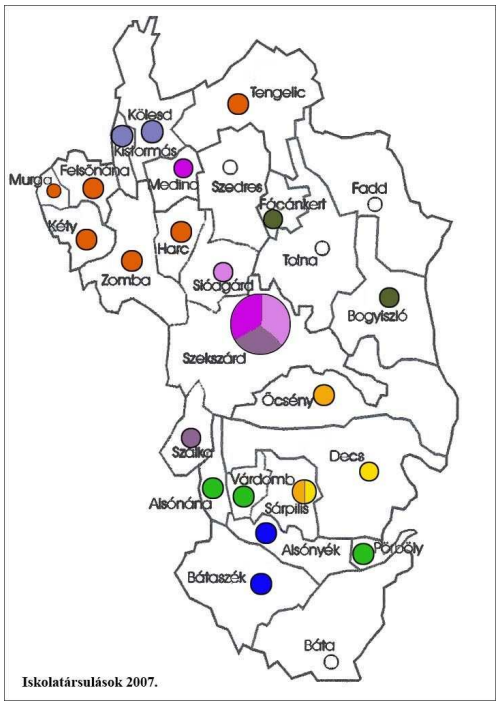

Intézményfenntartó társulások – 2007/2008	
óvodák	**iskolák**
Bogyiszló-Fácánkert Közoktatási Intézményi Társulás	Bogyiszló-Fácánkert Közoktatási Intézményi Társulás
Bátaszék-Alsónyék Önkormányzatainak Óvodai Intézményfenntartó Társulása	Bátaszék és Városkörnyéki Önkormányzatok Intézményfenntartó Társulása
Decs és Sárpilis Önkormányzatok Intézményi Társulása	Decs és Sárpilis Önkormányzatok Intézményi Társulás
Kölesd-Kistormás-Udvari Óvoda-Iskolafenntartó Társulás	Kölesd-Kistormás-Udvari Óvoda-Iskolafenntartó Társulás
Várdomb és Alsónána Önkormányzatok Intézményi Társulása	Várdomb és Alsónána Önkormányzatok Intézményi Társulása
Zomba Körzeti Intézményi Társulás	Zomba Körzeti Intézményi Társulás
Szekszárd és Medina Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Szekszárd és Medina Közoktatási Intézményfenntartó Társulása
	Őcsény-Sárpilis Községek Intézményfenntartó Társulása
	Szekszárd és Sióagárd Közoktatási Intézményi Társulás
	Szekszárd és Szálka Közoktatási Intézményfenntartó Társulása

A térségben az általános iskolák vonatkozásában kétfajta intézményfenntartó társulás létezik:

- feladatellátási hellyel,
- feladatellátási hely nélkül működőek (Alsónyék, Kéty, Kistormás, Murga, Szálka)

Önálló iskolafenntartók a 26 település közül a vizsgált időpontban:

- Báta
- Fadd
- Szedres
- Szekszárd (egyes intézmények tekintetében)
- Tolna

Jellemzően minden település igyekszik megtartani az alsó tagozatát, melyek a társulások esetében tagintézményként működnek.

A 2007/2008-as tanévben csak alsó tagozat működik:

- Alsónánán
- Fácánkerten
- Felsőnánán
- Harcon
- Medinán
- Pörbölyön
- Sárpilisen
- Sióagárdon

Az általános szerkezeti formától (1-4., ill. 1-8. osztály) egyedül Tengelic mutat eltérést, ahol 1-6. osztályos tagintézményben tanulnak a gyerekek. Az 1-6. évfolyamos iskolák mellőzésé-

nek az a magyarázata, hogy az iskolafenntartók többségének vélekedése szerint a hat osztályos általános iskola - a mai közoktatási szabályzók mellett - a legkevésbé gazdaságosan működtethető iskolaszerkezeti forma, valamint a szülők szokásrendjében is az iskolaváltás tipikus pontjának mutatkozik az „alsó tagozatból” a „felső tagozatba” átlépés időpontja.

A kistérségben a tanulólétszám a városok (Bátaszék, Szekszárd, Tolna) iskoláiban összpontosul. A városokon kívül erőteljesebb mikrotérségi integráló szereppel bír Zomba (Felsőnána, Harc, Kéty, Tengelic, Murga).

A kistérségen belül az egyes települések feladatellátása 2007/2008-as tanévben

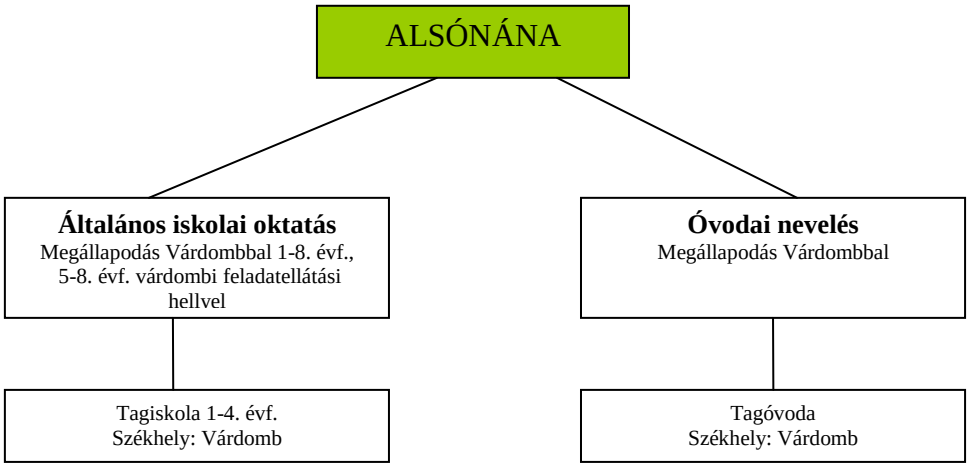

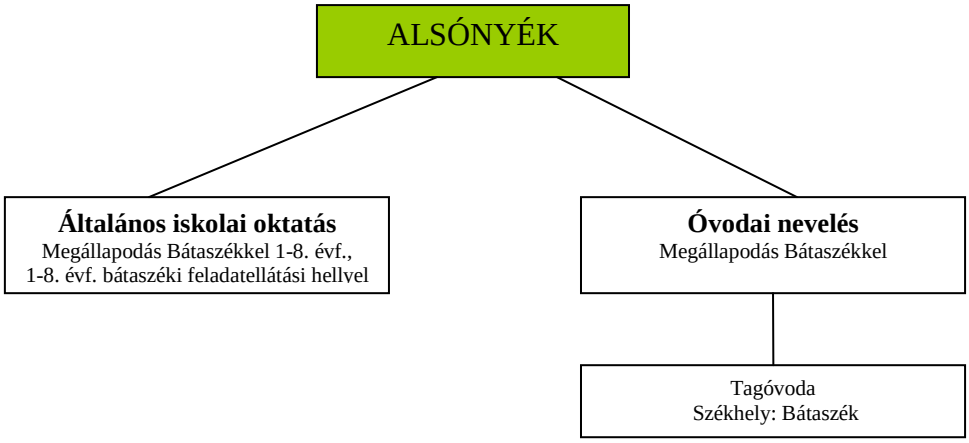

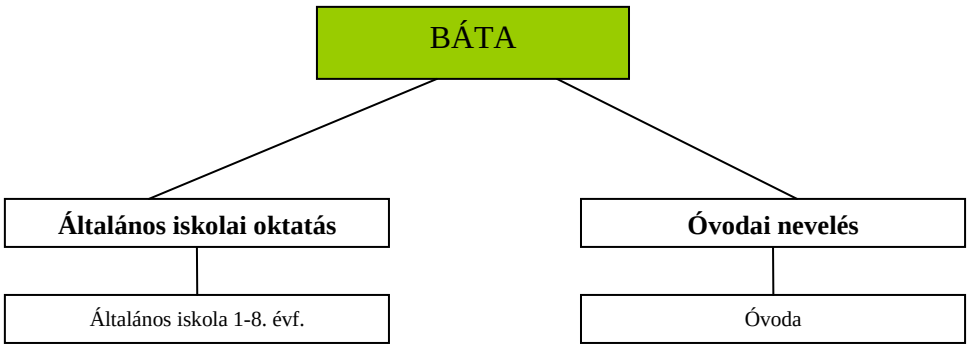
BÁTA
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda

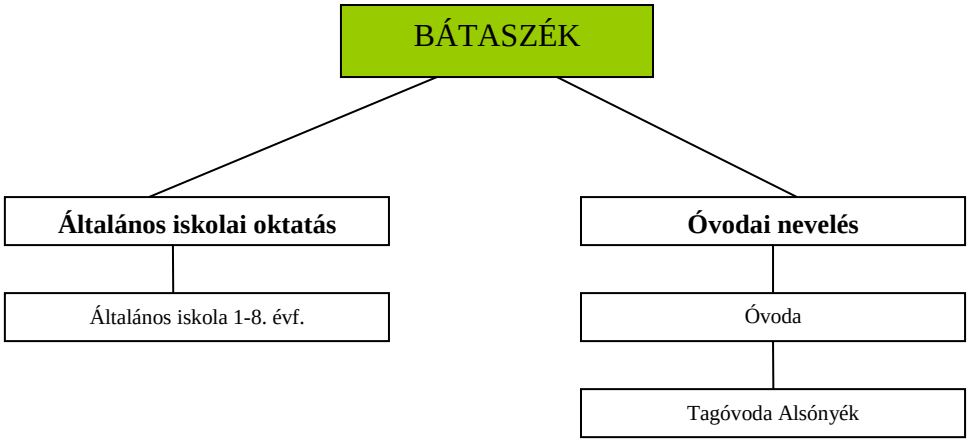
BÁTASZÉK
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda
Tagóvoda Alsónyék

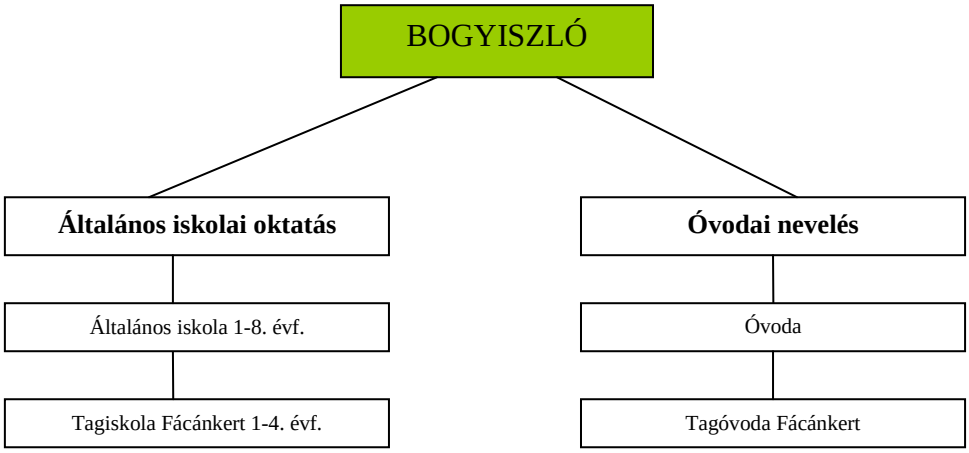
BOGYISZLÓ
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda
Tagiskola Fácánkert 1-4. évf.
Tagóvoda Fácánkert

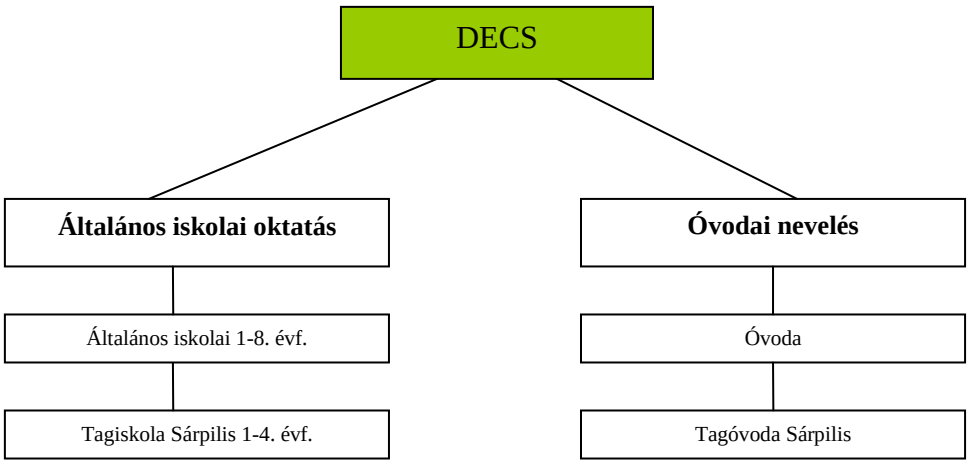
DECS
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskolai 1-8. évf.
Óvoda
Tagiskola Sárpilis 1-4. évf.
Tagóvoda Sárpilis

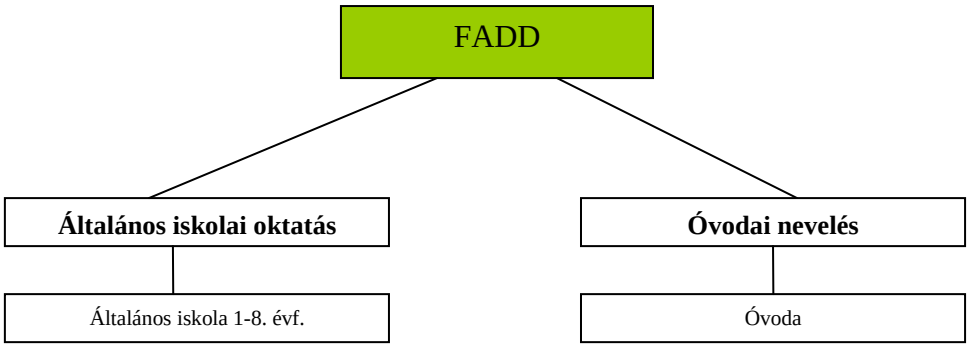
FADD
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda

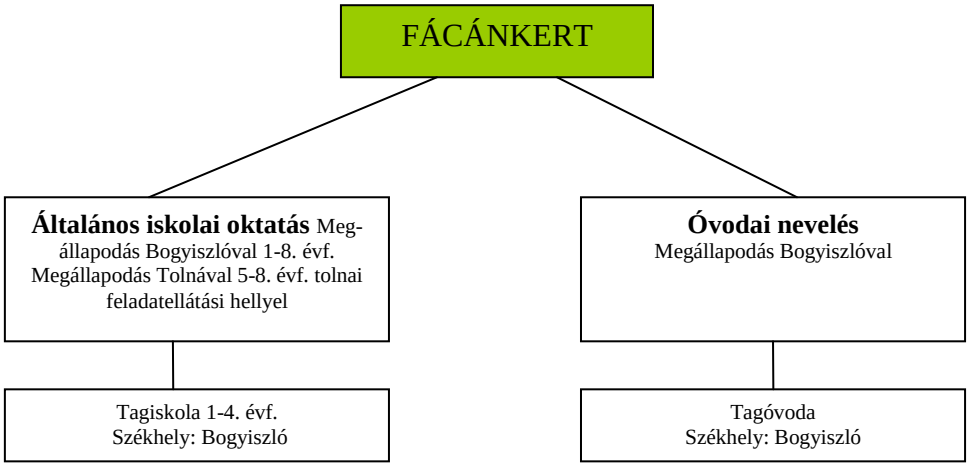
FÁCÁNKERT
Általános iskolai oktatás Meg-állapodás Bogyiszlóval 1-8. évf. Megállapodás Tolnával 5-8. évf. tolnai feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés
Megállapodás Bogyiszlóval
Tagiskola 1-4. évf.
Székhely: Bogyiszló
Tagóvoda
Székhely: Bogyiszló

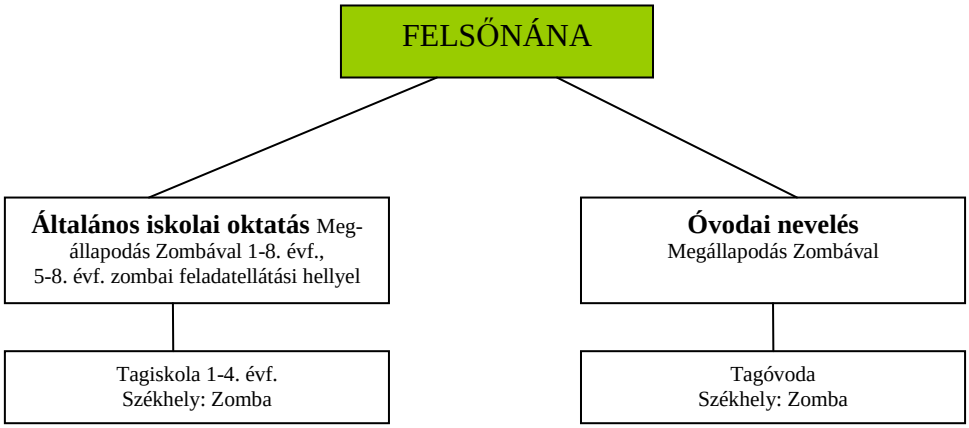
FELSŐNÁNA
Általános iskolai oktatás Megállapodás Zombával 1-8. évf., 5-8. évf. zombai feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Zombával
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Zomba
Tagóvoda Székhely: Zomba

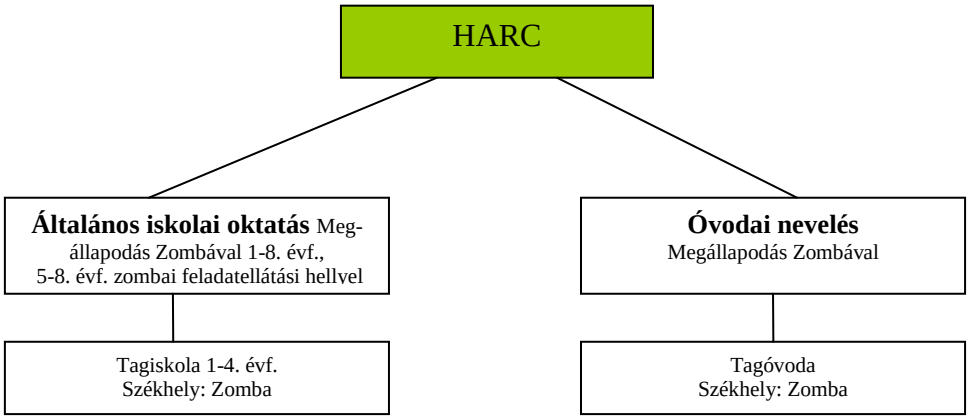
HARC
Általános iskolai oktatás Megállapodás Zombával 1-8. évf., 5-8. évf. zombai feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Zombával
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Zomba
Tagóvoda Székhely: Zomba

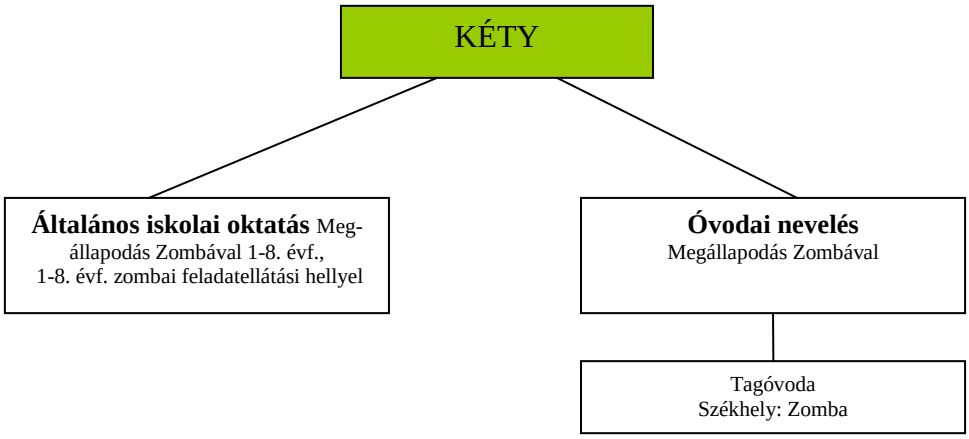
KÉTY
Általános iskolai oktatás Megállapodás Zombával 1-8. évf., 1-8. évf. zombai feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Zombával
Tagóvoda Székhely: Zomba

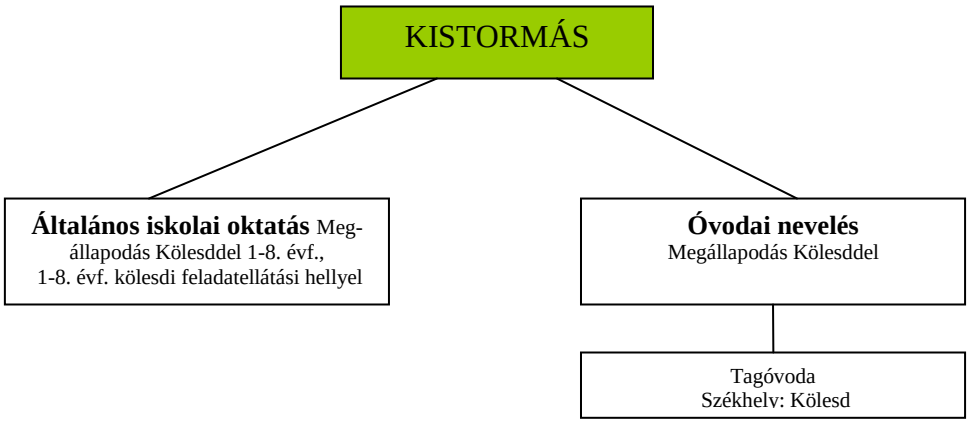
KISTORMÁS
Általános iskolai oktatás Megállapodás Kölesddel 1-8. évf., 1-8. évf. kölesdi feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Kölesddel
Tagóvoda Székhely: Kölesd

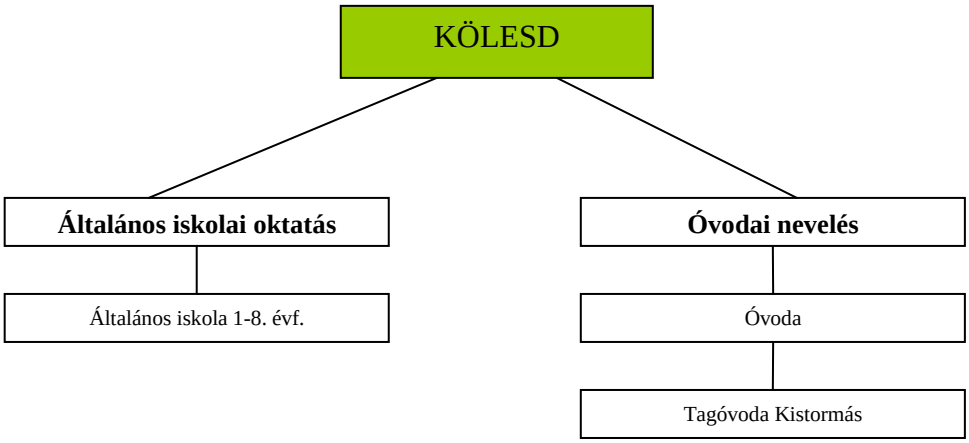
KÖLESD
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda
Tagóvoda Kistormás

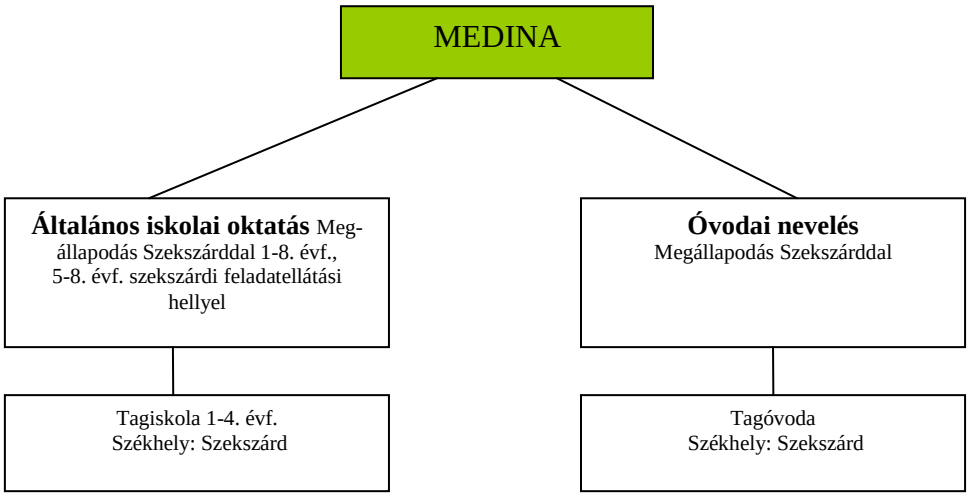
MEDINA
Általános iskolai oktatás Megállapodás Szekszárddal 1-8. évf., 5-8. évf. szekszárdi feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Szekszárddal
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Szekszárd
Tagóvoda Székhely: Szekszárd

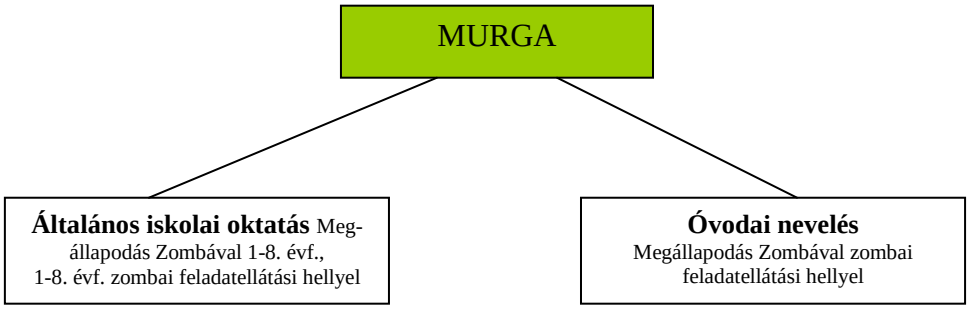
MURGA
Általános iskolai oktatás Megállapodás Zombával 1-8. évf., 1-8. évf. zombai feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés Megállapodás Zombával zombai feladatellátási hellyel

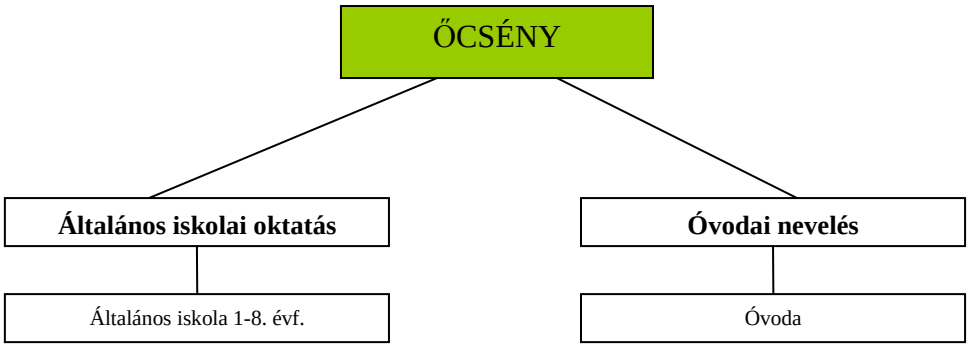
ŐCSÉNY
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda

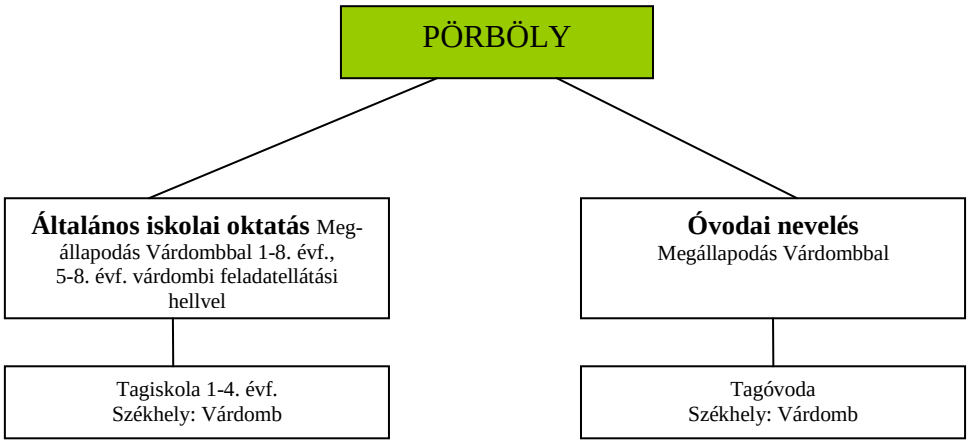
PÖRBÖLY
Általános iskolai oktatás Megállapodás Várdombbal 1-8. évf., 5-8. évf. várdombi feladatellátási hellvel
Óvodai nevelés Megállapodás Várdombbal
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Várdomb
Tagóvoda Székhely: Várdomb

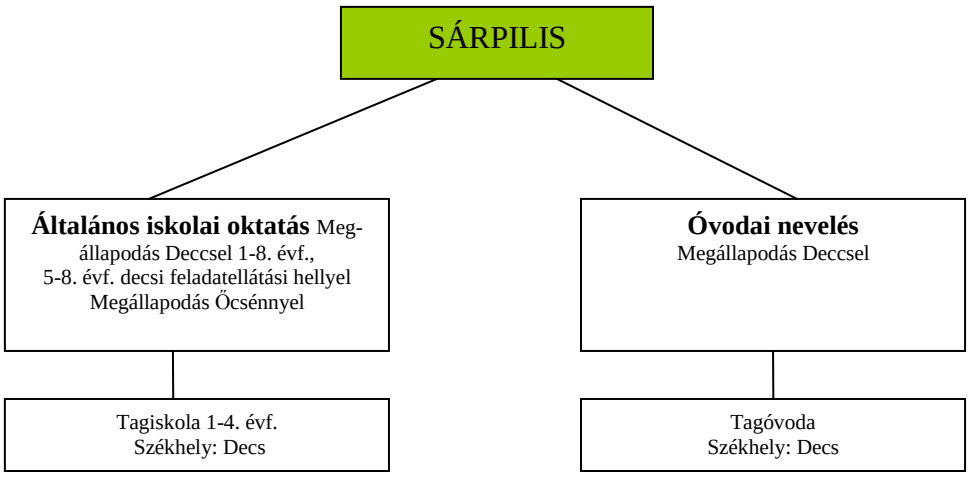
SÁRPILIS
Általános iskolai oktatás Megállapodás Deccsel 1-8. évf., 5-8. évf. decsi feladatellátási hellyel Megállapodás Őcsénnyel
Óvodai nevelés Megállapodás Deccsel
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Decs
Tagóvoda Székhely: Decs

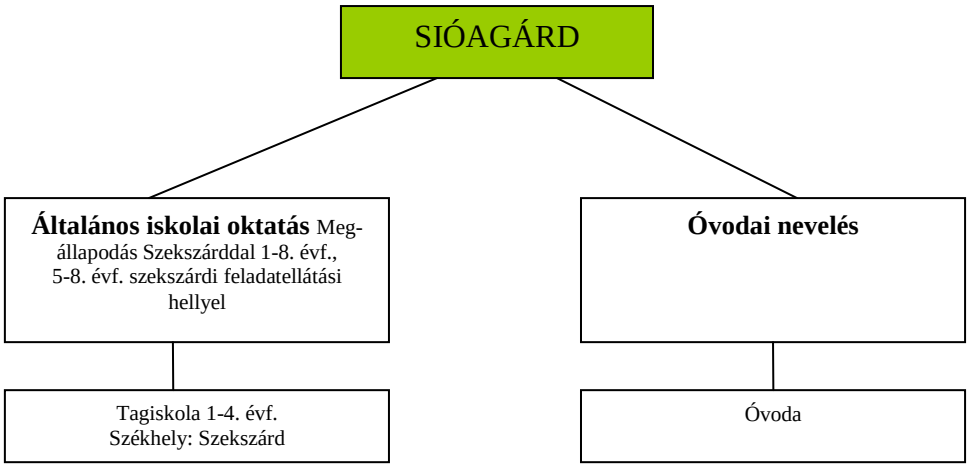
SIÓAGÁRD
Általános iskolai oktatás Megállapodás Szekszárddal 1-8. évf., 5-8. évf. szekszárdi feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés
Tagiskola 1-4. évf. Székhely: Szekszárd
Óvoda

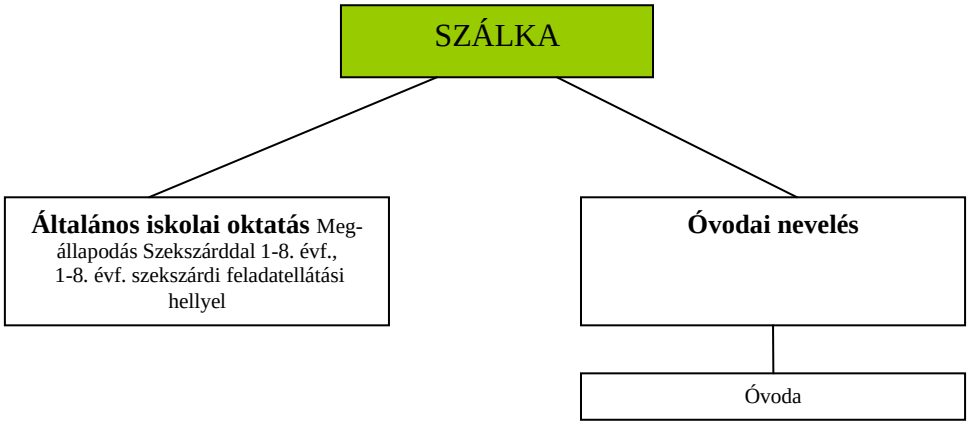
SZÁLKA
Általános iskolai oktatás Megállapodás Szekszárddal 1-8. évf., 1-8. évf. szekszárdi feladatellátási hellyel
Óvodai nevelés
Óvoda

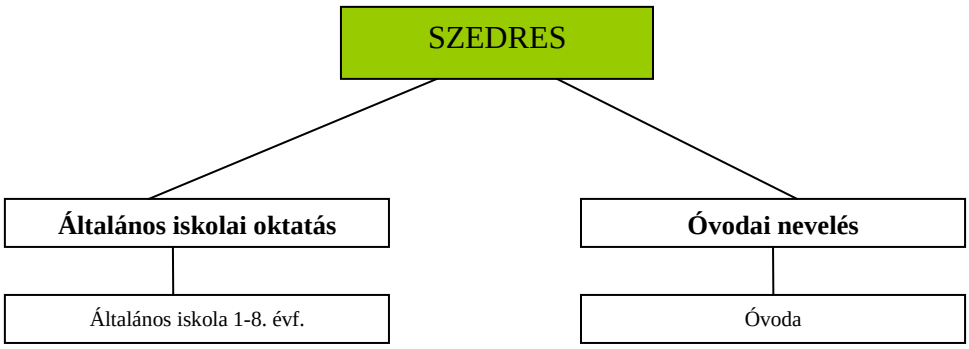
SZEDRES
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda

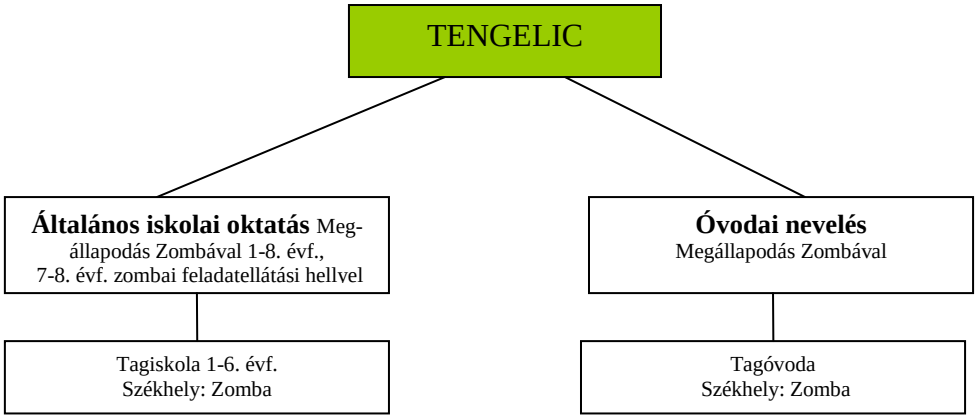
TENGELIC
Általános iskolai oktatás Megállapodás Zombával 1-8. évf., 7-8. évf. zombai feladatellátási hellvel
Óvodai nevelés Megállapodás Zombával
Tagiskola 1-6. évf. Székhely: Zomba
Tagóvoda Székhely: Zomba

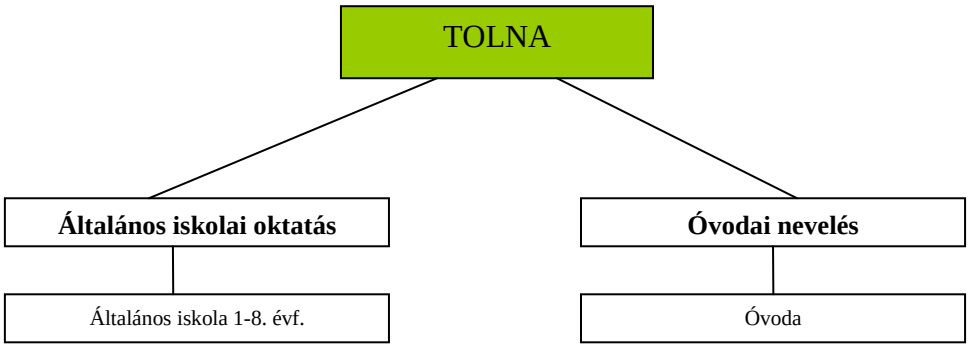
TOLNA
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évf.
Óvoda

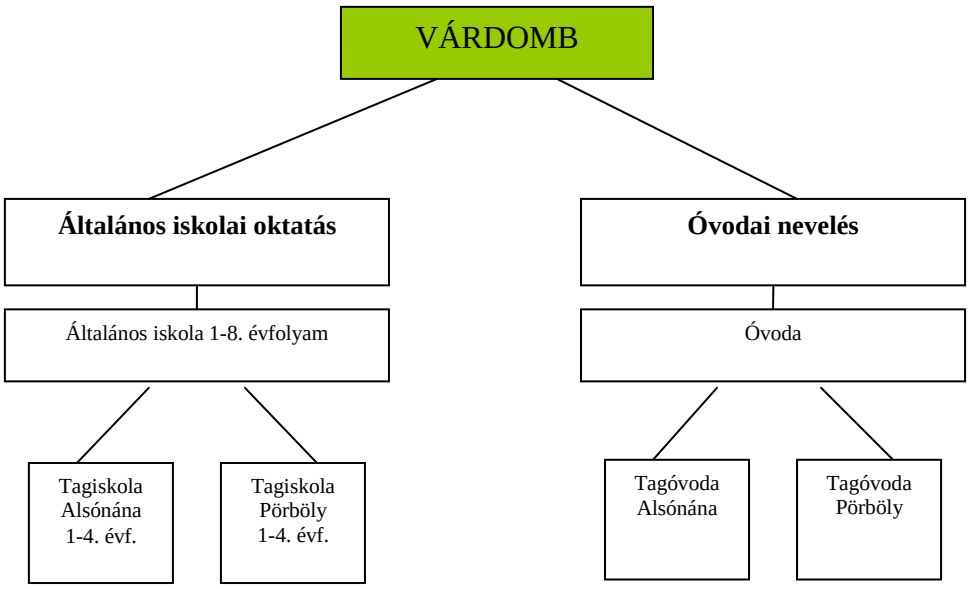
VÁRDOMB
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évfolyam
Óvoda
Tagiskola Alsónána 1-4. évf.
Tagiskola Pörböly 1-4. évf.
Tagóvoda Alsónána
Tagóvoda Pörböly

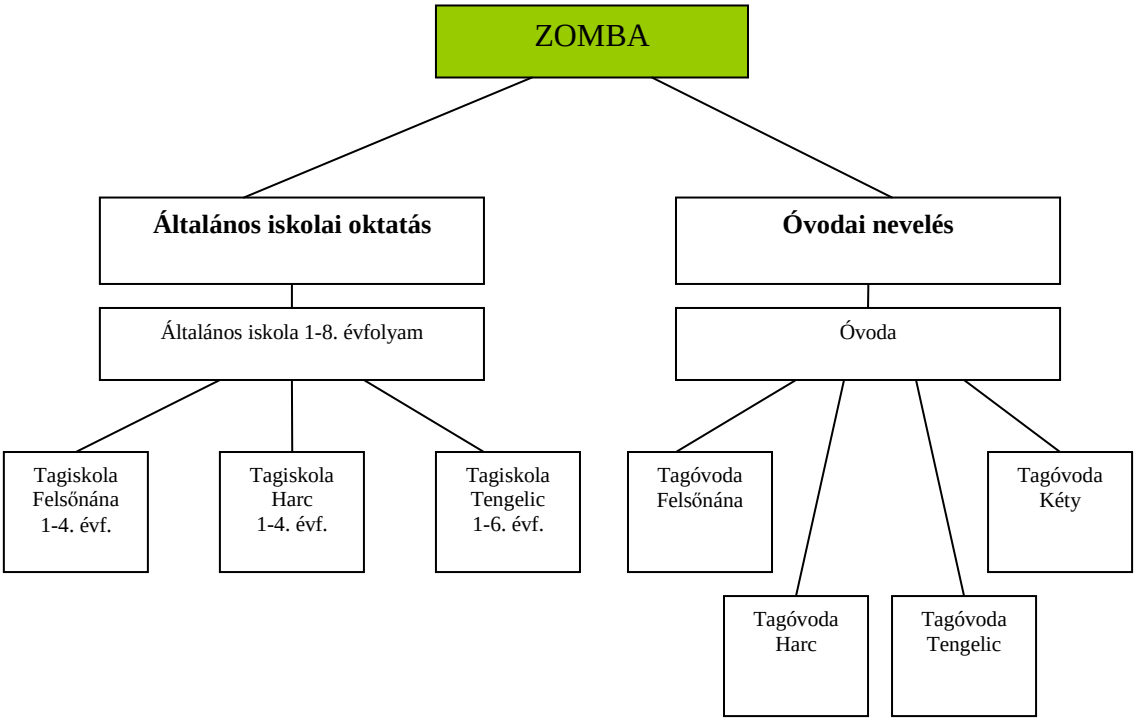
ZOMBA
Általános iskolai oktatás
Óvodai nevelés
Általános iskola 1-8. évfolyam
Óvoda
Tagiskola Felsőnána 1-4. évf.
Tagiskola Harc 1-4. évf.
Tagiskola Tengelic 1-6. évf.
Tagóvoda Felsőnána
Tagóvoda Harc
Tagóvoda Tengelic
Tagóvoda Kéty

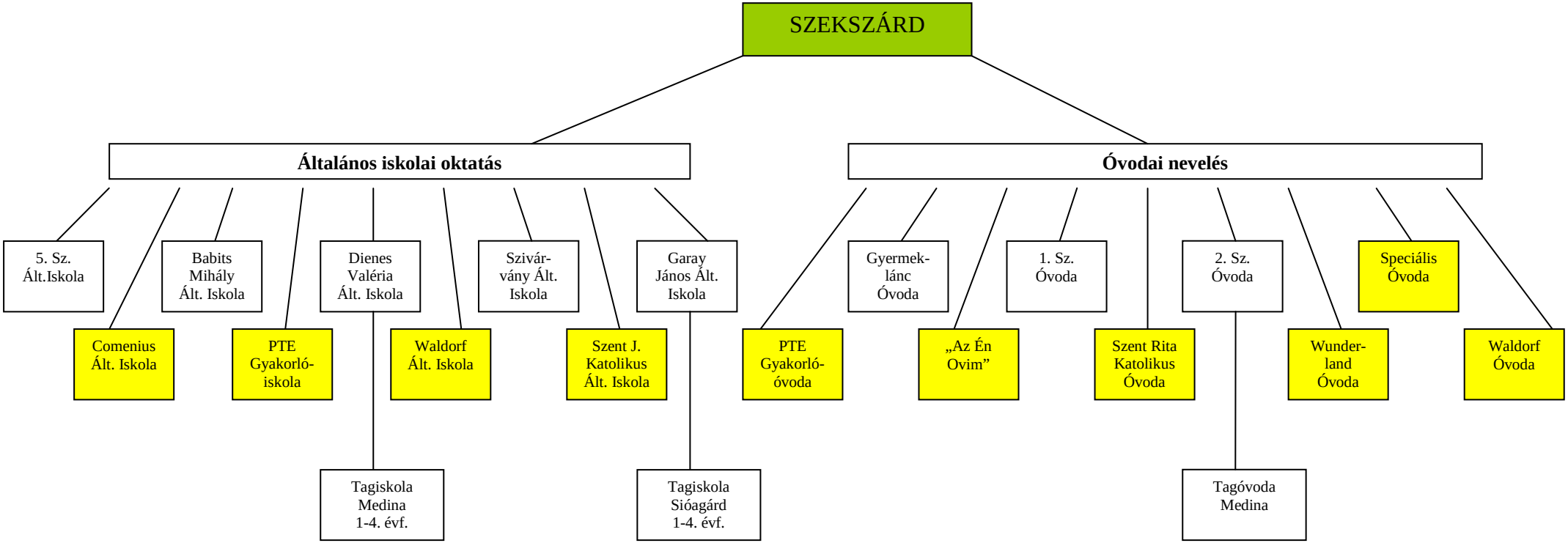

Megjegyzés: A sárga színnel jelölt intézmények nem önkormányzati fenntartásban működnek.

A kistérség önkormányzatai által fenntartott óvodák feladatellátása az Alapító okiratok szerint – 2007/2008-as tanévben

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Várdomb Alsónána Pörböly	Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés (német kisebbségi kétnyelvű óvodai nevelés); sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (enyhén értelmi fogyatékos, nagyothalló, gyengénlátó, mozgássérült, beszédfogyatékos, valamint pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott); óvodai intézményi étkeztetés; intézményi vagyon működtetése,munkahelyi vendéglátás
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Bátaszék Alsónyék	Városi Óvoda	óvodai nevelés, kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermekek integrált nevelése, óvodai intézményi étkeztetés; intézményi vagyon működtetése; önkormányzatok elszámolásai; közoktatási intézményben végzett kiegészítő tevékenység
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Báta	Bátai Általános Művelődési Központ	óvodai nevelés, iskolai előkészítés; sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése; fejlesztő és felzárkóztató oktatás, hátrányos helyzetű tanulók felkészítését segítő integrációs és képesség- kibontakoztató tevékenység, iskolai sportkör, tanulmányi, kulturális és sportrendezvények szervezése, rendezése, rendszeres egészségügyi felügyelet, Művelődési ház tevékenységének szakmai felügyelete, Báta község közművelődése koordinálása, összevont könyvtári tevékenység, szülői szervezet működésének biztosítása, felnőttoktatás, hagyományápolás
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Bogyiszló Fácánkert	Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	óvodai nevelés (3 éves kortól 8 éves korig); gyógypedagógiai ellátás; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; cigány kisebbségi kulturális nevelés magyar nyelven; intézményi vagyon működtetése; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Decs Sárpilis	Bíborvég Általános Művelődési Központ	az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód kialakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása; óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés, kisebbségi nevelés (roma); sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; családi napközi; óvodai intézményi étkeztetés; önkormányzatok elszámolásai; intézményi vagyon működtetése; az intézmények pénzügyi, gazdasági feladatainak ellátása; munkahelyi vendéglátás; intézményekkel kapcsolatos karbantartási feladatok elvégzése

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Fadd	Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	napköziotthonos óvodai ellátás, a gyermekek óvodai nevelése 3. életévtől az iskolába lépésig, de legfeljebb 7 éves koráig, az 5. életévét betöltő gyermekek kötelező jelleggel történő fejlesztése, az óvodai nevelés olyan módon történő megszervezése, hogy az óvoda a szülői igények szerint elege tudjon tenni az óvodai neveléssel, a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainak, vélemény kialakítása a tankötelezettség kezdetének megállapításához a közokt. törvényben meghatározottak szerint, logopédiai feladatok ellátása, a szakértői és rehabilitációs bizottság által elkészített szakvélemény alapján ellátja az SNI gyermekek integrált óvodai nevelését, a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentését szolgáló tevékenységet, cigány kisebbségi kulturális nevelés magyar nyelven, óvodai intézményi étkeztetés
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Zomba	Körzeti Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	3 éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig tartó óvodai nevelés; német kisebbségi program szerinti nevelés a szülők választása alapján; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; gyógypedagógiai ellátásban részesülő gyermekek ellátása; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Felsőnána		3 éves kortól az iskolábajáráshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig tartó óvodai nevelés; gyógypedagógiai ellátásban részesülő gyermekek ellátása; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Harc		3 éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig tartó óvodai nevelés; gyógypedagógiai ellátásban részesülő gyermekek ellátása; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Tengelic		3 éves kortól az iskolábajáráshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig tartó óvodai nevelés; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; gyógypedagógiai ellátásban részesülő gyermekek ellátása; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Kéty		3 éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 7 éves korig tartó óvodai nevelés, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; képesség-kibontakoztató felkészítés; gyógypedagógiai ellátásban részesülő gyermekek ellátása; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Murga		nem működik a településen nevelési intézmény

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Kölesd Kistormás	Alsófokú Nevelési Oktatási Intézmény Kölesd	óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, iskolai életmódra való felkészítése; sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése; képesség-kibontakoztató felkészítés; fejlesztő, felzárkóztató oktatás kis létszámú csoportokban óvodában; óvodai intézményi étkeztetés; oktatási célok és egyéb feladatok; intézményi vagyon működtetése; munkahelyi vendéglátás
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szedres	Bezerédj István Ál-talános Iskola és Óvoda	óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Őcsény	Általános Művelődési Központ Őcsény	fél és egész napos óvodában az óvodás korú gyermekek nevelése; fejlesztő, felzárkóztató oktatás kis létszámú csoportokban, családi napközi és játszóház működtetése; a gyermekek étkeztetésének biztosítása; etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szálka	Óvoda Szálka	óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Sióagárd	Sióagárdi Óvoda	óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd	1. Számú Óvoda	óvodai nevelés (német kétnyelvű kisebbségi nevelés (Wosinsky ltp. 4.), cigány kulturális nevelés, felzárkóztató nevelés kis létszámú csoportban); sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (enyhe fokban hallássérült /nagyothalló/ gyermekek integrált nevelése); oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd Medina	2. Számú Óvoda és Bölcsőde	óvodai nevelés (cigány kulturális nevelés, felzárkóztató nevelés kis létszámú csoportban); sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (mozgáskorlátozott gyermekek integrált nevelése); szociális és gyermekjóléti ellátás szállásnyújtás nélkül; bölcsődei ellátás; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége; oktatást kiegészítő egyéb tevékenység

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd	Gyermeklánc Óvoda	óvodai nevelés (cigány kulturális nevelés, felzárkóztató nevelés kis létszámú csoportban); sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermekek integrált nevelése); oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Tolna	Wosinsky Mór Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	óvodai nevelés, német nemzetiségi nevelést folytató két tannyelvű óvodai csoportok és felzárkóztató program szerinti etnikai kisebbségi nevelés, továbbá súlyos beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek felzárkóztató nevelése; fogyatékos gyermekek óvodai nevelése, iskolai életmódra felkészítése; oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; óvodai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége

A kistérség önkormányzatai által fenntartott általános iskolák feladatellátása az Alapító okiratok szerint – 2007/2008-as tanévben

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Várdomb Alsónána Pörböly	Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás (német nemzetiségi nyelvoktatás); sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (enyhén értelmi fogyatékos, nagyothalló, gyengénlátó, mozgássérült, beszédfogyatékos, valamint pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott); napköziotthoni és tanulószobai ellátás; iskolai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Település	**Intézmény neve**	**Feladatellátása**
Bátaszék (Alsónyék)	Kanizsai Dorottya Általános Iskola és AMI	a nem sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (1-8. évf.): nemzetiségi német nyelvoktatás, cigány kisebbségi oktatás, emelt szintű oktatás /rajz 1-8. évf., informatika 5-8. évf./, iskolai sportkör működtetése, különleges helyzetben lévő tanulók oktatása /képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs felkészítés, kislétszámú személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerinti foglalkozások/; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése. oktatása (1-8. évf.); általános iskolai felnőttoktatás; alapfokú művészetoktatás; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben): napköziotthoni feladatok, tanulószobai feladatok, iskolaotthoni feladatok; pedagógai szakszolgálat: logopédiai ellátás, gyógytestnevelés,otthoni ellátás keretében biztosított különleges gondozás, magántanulók otthoni ellátása; iskolai intézményi közétkeztetés; intézményi vagyon működtetése; önkormányzatok elszámolásai; intézményi étkeztetés kiegészítő tevékenységként
Település	**Intézmény neve**	**Feladatellátása**
Báta	Bátai Általános Művelődési Központ	általános iskolai nevelés és oktatás (1-8. o.); iskolaotthonos oktatás; napközis és tanulószobai ellátás; sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése; fejlesztő és felzárkóztató oktatás; hátrányos helyzetű tanulók felkészítését segítő integrációs és képesség-kibontakoztató tevékenység; nem kötelező tanári foglalkozások a közoktatási törvényben meghatározott mértékben; iskolai sportkör; mindennapos testnevelés; tanulmányi, kulturális és sportrendezvények rendezése, szervezése; rendszeres egészségügyi felügyelet; Művelődési Ház tevékenységének szakmai felügyelete; Báta község közművelődése koordinálása; összevont könyvtári tevékenység (iskolai és községi könyvtár); szülői szervezet működésének biztosítása; felnőttoktatás; hagyományápolás; nemzeti etnikai nevelés, oktatás

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Bogyiszló Fácán-kert	Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	általános iskolai nappali rendszerű nevelés, oktatás; általános műveltséget megalapozó, alapfokú és iskolaotthonos oktatás és nevelés; középfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés, oktatás; általános iskolába bejáró tanulók ellátása; hátrányos helyzetű tanulók ellátása, képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés; cigány kisebbségi oktatás; gyógypedagógai ellátás; szakmai tanfolyamok, továbbképzések megszervezése; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); intézményi vagyon működtetése; iskolai intézményi étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; minőségfejlesztési, minőségirányítási feladatok; tanulói tankönyvellátás; szakmai és informatikai fejlesztési feladatok, logopédiai szolgáltatás nyújtása sajátos nevelési igényű tanulók számára
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Decs Sárpilis	Bíborvég Általános Művelődési Központ	nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás; nemzeti etnikai kisebbségi feladatok ellátása, roma kisebbségi oktatás; hátrányos helyzetű gyermekek képesség-kibontakoztató felkészítése és integrált oktatása; iskolarendszeren kívüli, nem szakmai oktatás, vizsgáztatás, felnőttoktatás; iskolarendszeren kívüli, szakmai oktatás, vizsgáztatás, felnőttoktatás; napköziotthoni és tanulószobai ellátás; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása; közművelődési könyvtári tevékenység; intézményi vagyon működtetése; az intézmények pénzügyi, gazdasági feladatainak ellátása; iskolai étkeztetés, munkahelyi vendéglátás; intézményekkel kapcsolatos karbantartási feladatok elvégzése
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Fadd	Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás; tanköteles korúak általános iskolai nevelése, oktatása; általános iskolai tanulók napköziotthonos ellátása, tanulószobai foglalkozás; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása; a fogyatékkal élők hátrányainak csökkentését szolgáló fejlesztés; HH tanulók ellátása, képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés; cigány kisebbségi nevelés: kizárólag magyar nyelven az etnikai program részeként; logopédiai feladatok ellátása; diáksport; felnőtt és egyéb oktatási tevékenység

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Zomba	Körzeti Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészet-oktatási Intézmény	8 évfolyamos alapfokú nevelés-oktatás; nemzetiségi német nyelvoktatás a 37/1997./XI.5./ MKM rendelet 2. sz. melléklet I.I. rész 1.C. alapján szervezett nyelvoktató kisebbségi oktatással; alapfokú művészeti oktatás zeneiskola és néptánc tagozaton; napköziotthoni ellátás; képesség-kibontakoztató felkészítés; sajátos nevelési igényű tanulók oktatása; gyógypedagógiai ellátásban részesülő tanulók ellátása; a 14/1994./VI.24./ MKM Sz.rendelet 1.§-a alapján szervezett logopédiai szolgáltatás; iskolai étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Felsőnána		4 évfolyamos alapfokú nevelés-oktatás 2 részben osztott tanulócsoporttal; napköziotthoni ellátás; képesség-kibontakoztató felkészítés; sajátos nevelési igényű tanulók oktatása; nemzetiségi német nyelvoktatás a 37/1997./XI.5./ MKM rendelet 2. sz. melléklet I.I. rész 1.C. alapján szervezett nyelvoktató kisebbségi oktatással; gyógypedagógiai ellátásban részesülő tanulók ellátása; iskolai étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Harc		4 évfolyamos alapfokú nevelés-oktatás /szükség szerint részben osztott tanulócsoportokkal/; napköziotthoni ellátás; képesség-kibontakoztató felkészítés; sajátos nevelési igényű tanulók oktatása; nemzetiségi német nyelvoktatás a 37/1997./XI.5./ MKM rendelet 2. sz. melléklet I.I. rész 1.C. alapján szervezett nyelvoktató kisebbségi oktatással; gyógypedagógiai ellátásban részesülő tanulók ellátása; iskolai étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Tengelic		1-6. évfolyamos általános iskolai nappali rendszerű alapfokú nevelés-oktatás; napköziotthoni ellátás és tanulószobai foglalkozás; képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása; nemzetiségi német nyelvoktatás a 37/1997./XI.5./ MKM rendelet 2. sz. melléklet I.I. rész 1.C. alapján szervezett nyelvoktató kisebbségi oktatással; pedagógiai szakszolgálat (14/1994./VI.24./ MKM Sz. rendelet 1.§. alapján szervezett logopédiai szolgáltatás); a gyógypedagógiai ellátásban részesülő tanulók ellátása; iskolai étkeztetés; munkahelyi vendéglátás; intézményi vagyon működtetése
Kéty		nem működik a községben oktatási intézmény
Murga		nem működik a községben oktatási intézmény

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Kölesd (Kistormás)	Alsófokú Nevelési Oktatási Intézmény Kölesd	nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás; napköziotthoni és tanulószobai ellátás; oktatási célok és egyéb feladatok; diáksport; sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai oktatása; képesség-kibontakoztató felkészítés; fejlesztő, felzárkóztató oktatás kis létszámú csoportokban nappali általános iskolában; iskolai intézményi étkeztetés; intézményi vagyon működtetése
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szedres	Bezerédj István Általános Iskola és Óvoda	nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása; napköziotthoni és tanulószobai ellátás; közművelődési könyvtári tevékenység; sportintézmények, sportlétesítmények működtetése
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Őcsény (Sárpilis)	Általános Művelődési Központ Őcsény	8. osztályos általános iskolában alapfokú oktatás, nevelés; nemzetiségi német nyelv oktatása 1. osztálytól (hagyományos); etnikai kisebbséghez tartozó tanulók felzárkóztatása; fejlesztő, felzárkóztató oktatás kis létszámú csoportokban, képesség-kibontakoztató felkészítés, tehetséggondozás (az intézményben a nevelés és oktatás a hátrányos helyzetű gyermekek integrált és képesség-kibontakoztató nevelése programot, ill. a kompetencia-alapú oktatási programot felhasználva történik); iskolai szakkörök működtetése; a tanulók sportolási igényeinek kielégítése; a tanulók kulturális és szabadidős tevékenységének szervezése; napköziotthoni ellátás biztosítása; konyha működtetése; iskoláskorú gyermekek étkeztetése; munkahelyi étkeztetés; időskorúak étkeztetésének biztosítása
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd (Szálka)	5. Számú Általános Iskola	általános iskolai nappali rendszerű nevelés, oktatás (német nyelvoktató kisebbségi oktatás, cigány kisebbségi oktatás, képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs nevelés, oktatás, iskolaotthonos oktatás, felzárkóztató foglalkozás kis létszámú osztályban); sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (enyhe fokban hallássérült /nagyothalló/ tanulók inegrált iskolai fejlesztése, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése önállóan szervezett osztályban, ill. integráltan); oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; intézményi közétkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; külügyi kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok; sporttevékenység; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd	Babits Mihály Általános Iskola	általános iskolai nappali rendszerű nevelés, oktatás (német nyelvoktató kisebbségi oktatás, cigány kisebbségi oktatás, képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs nevelés, oktatás); sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (enyhe fokban hallássérült /nagyothalló/ tanulók inegrált iskolai fejlesztése, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók integrált iskolai fejlesztése); oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; intézményi közétkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; külügyi kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok; sporttevékenység; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd Medina	Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule	általános iskolai nappali rendszerű nevelés, oktatás (Német kétnyelvű kisebbségi oktatás, német nyelvoktató kisebbségi oktatás, cigány kisebbségi oktatás, képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs nevelés, oktatás, felzárkóztató oktatás kis létszámú osztályban); sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók integrált iskolai fejlesztése); oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; intézményi közétkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; külügyi kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok; sporttevékenység; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd Sióagárd	Garay János Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Közoktatási Típusú Sportiskola és Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató Intézmény	általános iskolai nappali rendszerű nevelés, oktatás (német nyelvoktató kisebbségi oktatás, cigány kisebbségi oktatás, képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs nevelés, oktatás, felzárkóztató foglalkozás kis létszámú osztályban; emelt szintű testnevelés, emelt szintű ének-zene oktatás, nyelvi-informatikai oktatás); sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése önállóan szervezett osztályban, ill. integráltan); alapfokú művészetoktatás; oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); pedagógiai szakszolgálat; pedagógiai szakmai szolgáltatás; oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; intézményi közétkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; külügyi kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok; sporttevékenység; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége

Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Szekszárd	Szivárvány Általános Iskola	általános iskolai oktatás; sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése, középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése, a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése /kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, súlyos fokú dyslexia, dysgraphia/, cigány kisebbségi oktatás); oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek; napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); pedagógiai szakszolgálat; oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; intézményi közétkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; intézményi vagyon működtetése; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; külügyi kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok; sporttevékenység; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Település	Intézmény neve	Feladatellátása
Tolna	Wosinsky Mór Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás; 8 évfolyamon német nemzetiségi nyelv oktatása; felzárkóztató program szerinti etnikai, kisebbségi oktatás; súlyos beilleszkedési, anulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek felzárkóztató oktatása; fogyatákos tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatása; alapfokú művészetoktatás; napköziotthoni és tanulószobai ellátás; sporttevékenység; oktatást kiegészítő egyéb tevékenység; iskolai intézményi étkeztetés; egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás; szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás; költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozói tevékenysége; sportcélok és sportfeladatok

A kistérség önkormányzatai által fenntartott középiskolák feladatellátása az Alapító okiratok szerint – 2007/2008-as tanévben

Település	Intézmény neve	Feladatellátás
Bátaszék	II. Géza Gimnázium	nem sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (6 évf. gimn. 7-8 évf.), tanórai, tanórán kívüli foglalkozások, emelt szintű oktatás (matemetika, német nyelv), iskolai sportkör működtetése, különleges helyzetben lévő tanulók oktatása; integrációs felkészítés kislétszámú személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerinti foglalkozások, a nem sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű gimnáziumi nevelése, oktatása (9-13 évf.) tanórai, tanórán kívüli foglalkozások,-nyelvi előkészítő osztály, emelt szintű oktatás (matematika, német nyelv, angol nyelv, informatika), iskolai sportkör működtetése, gimnáziumi felnőttoktatás (a felnőttoktatásban levelező munkarend szerint tanulók gimnáziumi tanórai foglalkozásai), napköziotthonos és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben), iskolai intézményi közétkeztetés, önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások elszámolásai, közoktatási intézményekben végzett kiegészítő tevékenység
Szekszárd	Bezerédj István Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola	általános középfokú oktatás: nappali rendszerű szakközépiskolai nevelés, oktatás, szakiskolai felnőttoktatás, nappali rendszerű, szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolai oktatás, szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolarendszerű felnőttoktatás, Felsőfokú szakképesítést nyújtó képzés, Egyéb oktatás, Oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenység, Intézményi közétkeztetés, Egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás, Szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás, Külügyi, külkereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok, Sporttevékenység, Intézmény kiegészítő tevékenysége: költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége, Az ellátható vállalkozási tevékenység köre és mértéke
Szekszárd	I. Béla Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola	Általános középfokú oktatás: nappali rendszerű gimnáziumi nevelés, oktatás - nyelvi előkészítő évfolyam, gimnáziumi felnőtt oktatás -levelező tagozat, nappali rendszerű szakközépiskolai nevelés, oktatás, Szakiskolai oktatás szakképzés: nappali rendszerű, szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolai oktatás; szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolarendszerű felnőttoktatás;Felsőfokú szakképesítést nyújtó képzés, Egyéb oktatás:iskolarendszeren kívüli nem szakmai oktatás, vizsgáztatás, iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás, vizsgáztatás; Oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek: napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben); Pedagógiai szakszolgálat: gyógytestnevelés; Oktatást kiegészítő egyéb tevékenység, Diákotthoni, kollégiumi ellátás; Intézményi közétkeztetés, Egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás, Szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás, Külügyi, külkereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok, Sporttevékenység, Kiegészítő tevékenységek: Költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége, Az ellátható vállalkozási tevékenység köre és mértéke

Szekszárd	Garay János Gimnázium	Általános Iskolai oktatás: nappali rendszerű nevelés, oktatás, Általános középfokú oktatás:nappali rendszerű gimnáziumi nevelés, oktatás:-nyelvi előkészítő évfolyam, -gimnáziumi felnőttoktatás,levelező tagozat, Oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek, Pedagógiai szakszolgálat, Oktatást kiegészítő egyéb tevékenység, Intézményi közétkeztetés, Szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás, Külügyi,kereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok, Sporttevékenység, Kiegészítő tevékenység: Költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége
Szekszárd	Rózsa Ferenc Középiskolai Kollégium	Diákotthoni, kollégiumi szálláshelynyújtás: - szálláshely nyújtás a Hátrányos Helyzetű Tanulók arany János Kollégiumi Programjában résztvevők számára, Egyéb korlátozottan igénybe vehető szálláshelyszolgáltatás, Oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek: Napköziotthoni és tanulószobai foglalkozás(szorgalmi időben, A Hátrányos Helyzetű tanulók Arany János Kollégiumi Programjában résztvevők kollégiumi, externátusi nevelése, oktatása,Oktatást kiegészítő egyéb tevékenységek, Intézményi közétkeztetés, Egyéb korlátozottan igénybe vehető vendéglátás, Szakmai tevékenységet irányító és kisegítő szolgáltatás, Külügyi, külkereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok, Sporttevékenység, Költségvetési szervek kiegészítő és vállalkozási tevékenysége

A kistérségben más fenntartók által működtetett közoktatási intézmények – 2007/2008

Óvodák	Fenntartó	Székhely
PTE-IGYKF, AMI és Gyakorló Óvoda	egyetem	Szekszárd
Wunderland Kindergarten a Német Kisebbségi Önkormányzat Óvodája	német kisebbségi önkormányzat	Szekszárd
Szent Rita Katolikus Óvoda	egyház	Szekszárd
Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI	alapítvány	Szekszárd
„Az Én Ovim” Óvoda és Bölcsőde	alapítvány	Szekszárd

Általános iskolák	Fenntartó	Székhely
PTE-IGYKF, AMI és Gyakorló Óvoda	egyetem	Szekszárd
Comenius Általános Iskola	alapítvány	Szekszárd
Szent József Katolikus Általános Iskola	egyház	Szekszárd
Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI	alapítvány	Szekszárd

Középiskolák	Fenntartó	Székhely
Gimnázium		
Sztárai Mihály Gimnázium	megyei önkormányzati	Tolna
Vegyes középiskolák		
Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Egységes Középiskolája	megyei önkormányzati	Szekszárd
Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	minisztériumi	Szekszárd - Palánk
Szakképző Iskolák		
Kolping Katolikus Szakképző Iskola	egyházi	Szekszárd
Esély Szolgáltató Szakképző Iskola	alapítványi	Szekszárd
Kodolányi János Középiskola és Kollégium	alapítványi	Szekszárd

A 2008/2009-es nevelési évtől/tanévtől életbe lépő változások az óvodákban/általános iskolákban

♦ Szálka és Sióagárd önkormányzatok által önállón fenntartott óvodák egy-egy szekszárdi nevelési intézménnyel társultak. A szálkai Óvoda az 1. Sz. Óvodával, a sióagárdi Óvoda pedig a Garay Általános Iskolával kötött megállapodást a kötelező feladatellátásra a 2008/2009-es nevelési évtől. Sióagárd 2005. augusztus 1-jén iskolatársulást hozott létre a Garay Iskolával, melyhez 2008. augusztus 16-val társult a Sióagárdi Óvoda is, illetve a 2008 nyarán megszűnő Liszt Ferenc Művészeti Iskola és AMI is.

♦ 2008. július 31-én megszűnt a szekszárdi Szivárvány Általános Iskola, melyben kizárólag a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása folyt. 2008. augusztus 1-től ezt a feladatot saját alaptevékenységeinek elvégzése mellett az 5. Sz. Általános Iskola veszi át.

♦ Fácánkerten a 2007/2008-as tanévben még 4 évfolyammal működött az általános iskola. A 2008/2009-es tanévtől már nem indítanak osztályokat a fácánkerti iskolában. A Bogyiszlóval kötött társulási megállapodás továbbra is érvényben marad, a gyermekek a gesztor intézményben Bogyiszlón, illetve Tolnán végezhetik el tanulmányaikat.

♦ Fadd Önkormányzata 2008. augusztusáig önállóan tartotta fenn általános iskoláját és óvodáját. A település az új tanévben már a Szekszárd-tolnai kistérségen kívül elhelyezkedő Gerjen településsel társulva látja el feladatát. A gesztor intézmény Fadd, azonban mindkét településen továbbra is 8 évfolyamos általános iskola működik.

♦ A szedresi Bezerédj István Általános Iskola és Óvoda 2008. augusztus 4-i hatállyal a szekszárdi székhelyű I. Béla Gimnáziummal hozott létre intézményfenntartó társulást. A társulás által fenntartott intézménybe integrálták emellett a Rózsa Ferenc Kollégiumot is, így az új intézmény neve: I. Béla Gimnázium, Informatikai Szakközépiskola, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda.

♦ A bátaszéki Kanizsai Dorottya Általános Iskola és Zeneiskola 2008. július 10-től a Kanizsai Dorottya Általános Iskola és AMI nevet viseli.

II.3. A közoktatási feladatellátás biztosítása a kistérségben - 2007/2008-as tanévben

II.3.1. Az óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei a kistérségben

Az **óvodai feladatellátás** nagyrészt önkormányzati, kisebb részt társulási formában működtetett.

Az óvoda neve	Fenntartási forma	Települések (gesztor)	Csoportok száma	Óvodások száma	Férőhely	Kihasználtság (%)
Önkormányzati fenntartású óvodák						
1. Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Alsónána	1	26	30	87
		Várdomb	1	26	33	79
		Pörböly	1	24	33	73
2. Városi Óvoda	önkormányzatok társulása	Alsónyék	1	28	25	112
		Bátaszék	9	205	225	91
3. Bátai ÁMK Óvoda	önkormányzat	**Báta**	3	54	65	83
4. Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	önkormányzatok társulása	**Bogyiszló**	4	80	125	64
		Fácánkert	1	16	30	53
5. Bíborvég ÁMK Tesz-Vesz Óvoda	önkormányzatok társulása	**Decs**	6	130	160	81
		Sárpilis	1	26	25	104
6. Körzeti Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzatok társulása	Felsőnána	1	22	28	79
		Harc	1	29	28	104
		Zomba	3	71	84	84
		Kéty	1	15	28	54
		Tengelic	3	63	67	94
		Murga	----	----	----	----
7. ANOI Kölesd	önkormányzatok társulása	Kistormás	1	17	20	85
		Kölesd	3	64	75	85
8. Bezerédj István Általános Iskola és Óvoda	önkormányzat	**Szedres**	4	81	100	81
9. Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	önkormányzat	**Fadd**	7	191	200	95
10.ÁMK Napköziotthonos Óvoda	önkormányzat	**Őcsény**	3	70	120	58
11.ÁNK Óvodai Intézményegysége	önkormányzat	**Tolna**	17	349	477	73
12.Községi Önkormányzat Óvoda	önkormányzat	**Sióagárd**	2	35	50	70
13.Óvoda, Szálka	önkormányzat	**Szálka**	1	12	30	40
14.Gyermeklánc Óvoda	önkormányzat	**Szekszárd**	11	252	268	94
15.1. Számú Óvoda	önkormányzat	**Szekszárd**	10	241	240	100
16.2. Számú Óvoda	önkormányzatok társulása	**Szekszárd**	7	145	162	89
		Medina	1	18	25	72
17.TMÖ Speciális Óvodája	megyei önkormányzat	**Szekszárd**	1	9	10	90

Kötelező felvételt biztosító intézmények köre és azok körzethatárai

Megállapítható, hogy a községi rangú településeken az óvodai körzethatárok a települések közigazgatási területei, intézményfenntartó társulások esetében kiegészül a társult települések közigazgatási területeivel. Városokban az óvodai körzethatárok az 1993. évi LXXIX. törvény 65-66. §-ában foglaltak alapján kerültek lehatárolásra. Az óvodai felvétel körzethatárait az 1. számú melléklet tartalmazza.

Intézményi létszámok, férőhelyek

Az **óvodák** gyermeklétszáma - az intézmények többségében - 2010-ig jelentősen nem csökken, azaz elegendő a jelenleg is működő csoportok megtartásához/indításához. Az egy óvónőre jutó gyermeklétszám 11 – 14 fő. **A jelenlegi óvodai hálózat megfelel a felhasználói igényeknek.** Több intézménynél kisebb mértékű csökkenés prognosztizálható, amely még nem veszélyezteti a jelenlegi csoportszámot.

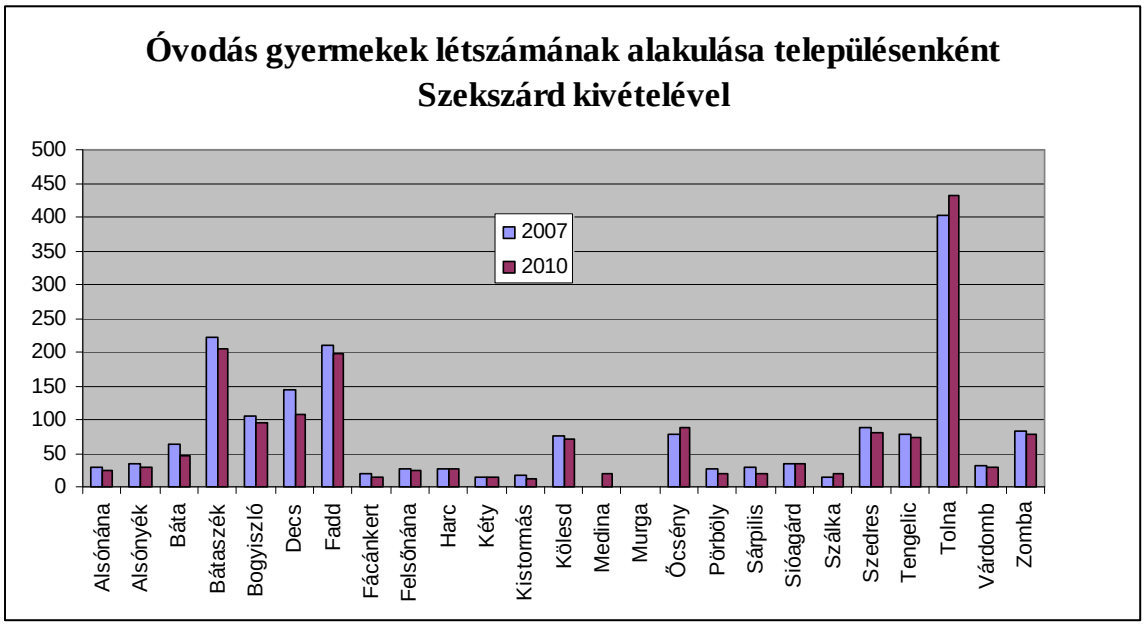

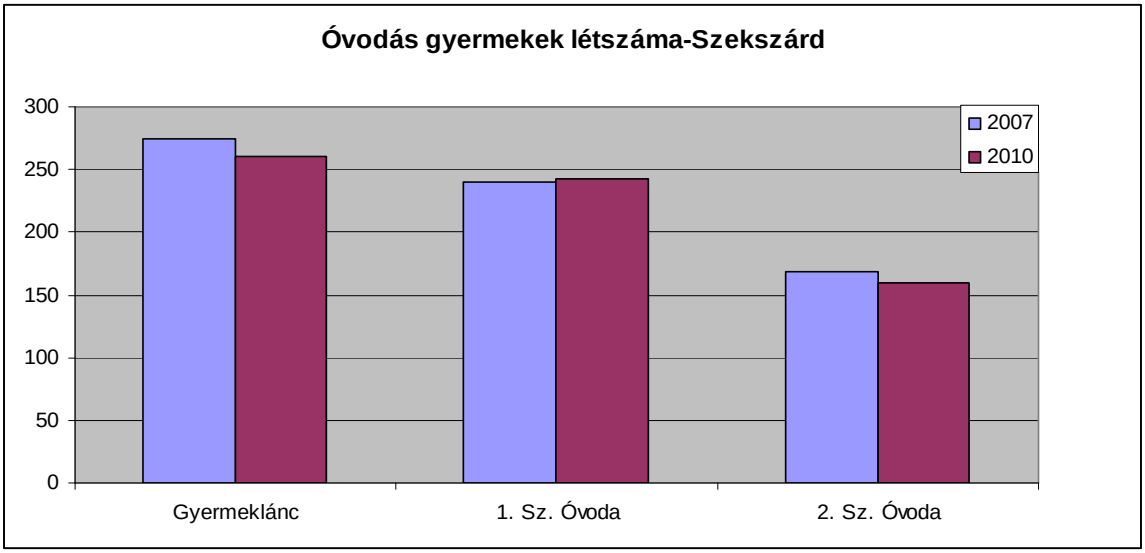

Ahol egy csoportnyi létszámcsökkenés várható (Báta, Decs), ott a megszűnő csoport helyén lehetőség nyílik bölcsődei csoport, családi napközi kialakítására, bővítésére, ill. az eszköz- és felszerelési jegyzékkel összhangban tornaszoba, vagy épp a hiányzó helyiség pótlására.
A jelenlegi helyzet és a 2010-ig várható létszámadatok alapján **férőhelybővítés** Tolnán és Őcsényben vetődhet fel.
Az óvodai beiratkozás során **nem jellemző az elutasítás**. Bátaszéken 17 óvodás korú kisgyermek szülője kapott értesítést arról, hogy gyermeke felvételét csak üresedés esetén tudja biztosítani a nevelési intézmény.

2010-ig a Közoktatási törvényben az óvodákra meghatározott átlaglétszám alatti csoportlétszám várható Bátán, Fácánkerten, Kistormáson és Szálkán. Mivel ez fenntartói többletfinanszírozást jelenthet, a fenntartó önkormányzatoknak a mindenkori költségvetési törvény feltételeinek ismeretében kell eldönteniük, hogy fent tudják-e/akarják-e tartani óvodáikat, vagy más megoldási formát keresnek ellátási kötelezettségük teljesítésére.
A kisebb települések intézményeinél a létszámcsökkenés oka egyrészt a helyben megszűnő munkalehetőségek, a település „elöregedése", elköltözések, másrészt a nagyobb települések óvodáinak szélesebb programkínálata, mellyel a kistelepülések nem minden esetben tudnak versenyezni.

A gyermekcsoportok társadalmi összetétele, bejárók

Az **óvodákban sajátos nevelési igényű gyermek -** az intézmények adatszolgáltatása alapján - kis számban (2-4 fő - 4 %) jelennek meg. Ettől nagyobb eltérés Kölesden (10 fő – 14 %) regisztrálható. Ez nem azt jelenti, hogy ilyen jó a helyzet, csupán azt, hogy sok esetben ezek a gyermekek nem jutnak el a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsághoz. A gyermekek nevelését, fejlesztését az óvodapedagógusokon kívül - egyre több óvodában jelen lévő - fejlesztőpedagógusok végzik csoporton belül, ill. egyénileg, vagy kiscsoportos formában.

Székhelytelepülés	A székhelytelepülésről bejáró	A „bejáró"	A gyermekek összlétszáma
	gyermekek száma (fő)		
BÁTA	54	0	54
BÁTASZÉK	189	16	205
ALSÓNYÉK	28	0	28
BOGYISZLÓ	80	0	80
FÁCÁNKERT	16	0	16
DECS	130	0	130
SÁRPILIS	26	0	26
FADD	190	1	191
KÖLESD	58	6	64
KISTORMÁS	12	5	17
ŐCSÉNY	65	5	70
SIÓAGÁRD	35	0	35
SZÁLKA	12	0	12
SZD. GYERMEKLÁNC	235	17	252
SZD. 1. SZÁMÚ	217	24	241
SZD. 2. SZÁMÚ	143	2	145
MEDINA	17	1	18
SZEDRES	71	10	81
TOLNA	344	5	349
VÁRDOMB	22	4	26
ALSÓNÁNA	25	1	26
PÖRBÖLY	21	3	24

ZOMBA	71	0	71
FELSŐNÁNA	22	0	22
HARC	28	1	29
KÉTY	15	0	15
TENGELIC	50	13	63
ÖSSZESEN	2176	114	2290

A **kistérség óvodáiban cigány etnikai kisebbségi, ill. német nemzetiségi nevelés** is folyik. Ez utóbbi jellemző Alsónánán, Bátaszéken, Szálkán, Tolnán, Várdombon, Zombán, valamint a szekszárdi 1. Számú Óvodában. Ezek közül az önkormányzati fenntartású intézmények főbb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze:

Óvoda	**Német nemzetiségi csoportok száma**	**Törvényi előírás szerint végzettséggel rendelkező óvodapedagógus (Kt. 127. § – 128. §)**
Szekszárdi 1. Sz. Óvoda	4 csoport	4 fő
Várdomb	1 csoport	1 fő
Alsónána	1 csoport	1 fő
Zomba	3 csoport	3 fő
Bátaszék	4 csoport	4 fő
Szálka	1 csoport	1 fő
Tolna	7 csoport	6 fő

A 7 óvodában, 21 óvodai csoportban folyik német nemzetiségi nevelés. A törvényi előírásoknak megfelelően (32/1997. (XI: 5.) MKM rendelet), a csoportban dolgozó óvónők közül legalább az egyikük megfelelő (Kt. 127. §' – 128. §) nyelvi végzettséggel kell, hogy rendelkezzen, amelynek - egy kivételével (Tolna)- valamennyi óvoda eleget tesz.

A roma gyermekek nevelése minden településen integráltan történik, több esetben etnikai program alapján. Természetesen a települési sajátosságok, az intézmény vonzáskörzete miatt a megoszlásuk nem egyenletes, egy-egy óvodában (Sárpilis, Bogyiszló, Őcsény, Decs, Báta, Szedres, stb.) magasabb számban jelennek meg a roma gyerekek.

A családok romló anyagi helyzetét mutatja, hogy az **óvodás korosztálynak hozzávetőlegesen a** 30 %-a **rendszeres gyermekvédelmi támogatásban** részesül. Kiugróan magas az arány Alsónyéken (68 %), Sárpilisen (56 %) és Medinán (50 %). A városi óvodák közül ez az arányszám a Gyermeklánc és az 1. sz. óvodák esetében alacsonyabb (15 ill. 19 %).

Óvodás korúak esetében a bejárók száma az összes beírt létszám 5 %-a.

Az óvodába járók a bejárókkal együtt

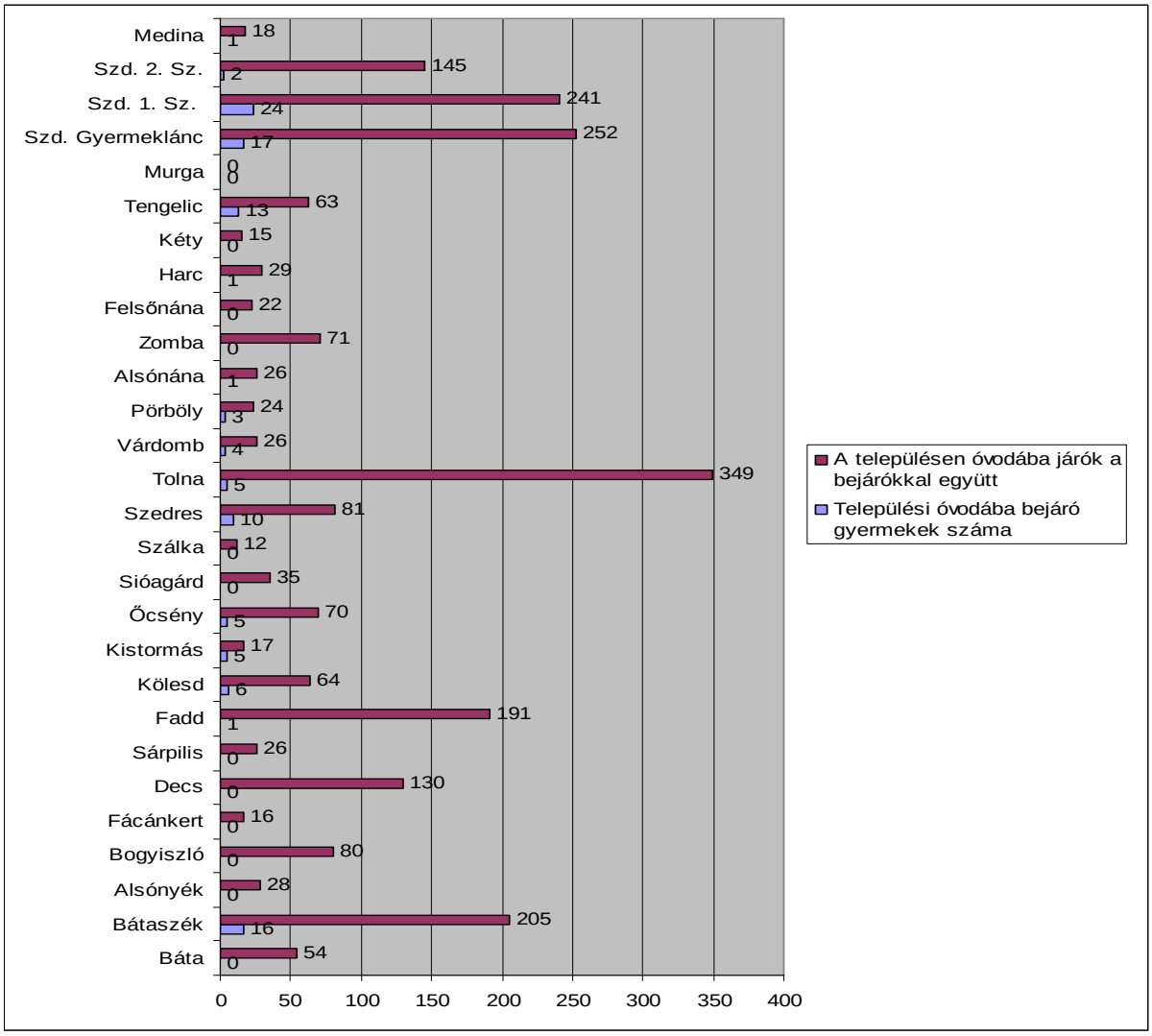

A 114 bejáró gyermekből legtöbben Szekszárd óvodáiba érkeznek, nagyobb számban Bátaszék és Tolna óvodáit választják.
Ennek oka elsősorban az, hogy a szülők a munkahelyhez legközelebb eső gyermekintézménybe viszik gyermekeiket, tehát maguk is bejárók.

Óvodai alkalmazottak

Az **óvodákban 225 szakképzett óvodapedagógus** dolgozik, közülük 4 csak középfokú végzettséggel rendelkezik.

Óvodai alkalmazottak					
Óvodák	**Felsőfokú végzettségű**	**Középfokú végzettségű**	**Nem pedagógus munkakörű**		**Pedagógusok összesen**
			Teljes munka-idős	**Részmunkaidős**	
Báta	4	0	4	0	4
Bátaszék	19	0	10	3	19
Alsónyék	3	0	1	0	3

Bogyiszló	8	0	4	0	8
Fácánkert	2	0	1	0	2
Decs	14	0	6	0	14
Sárpilis	1	1	1	0	2
Fadd	15	0	7	0	15
Kölesd	5	1	3	0	6
Kistormás	2	0	1	0	2
Őcsény	6	0	3	0	6
Sióagárd	4	0	7	2	4
Szálka	2	0	1	0	2
Gyermeklánc	25	0	11	2	25
Szd. 1. Sz. Óvoda	22	0	12	0	22
Szd. 2. Sz. Óvoda	16	1	8	0	17
Medina	1	1	1	1	2
Szedres	8	0	5	0	8
Tolna	36	0	21	2	36
Várdomb	2	0	1	0	2
Alsónána	2	0	1	1	2
Pörböly	2	0	1	0	2
Zomba	8	0	3	0	8
Felsőnána	3	0	1	0	3
Harc	3	0	2	0	3
Kéty	2	0	1	0	2
Tengelic	6	0	3	0	6
Összesen	221	4	120	11	225

Az óvónők kb. 20 %-a szakvizsgázott. A szakvizsgák, továbbképzések és képzések többnyire a saját profilhoz, pedagógiai program kínálatához igazodóak, segítik annak színvonalas megvalósítását. A szakvizsgázottak között legnagyobb számban fejlesztőpedagógusok, gyógytestnevelők, vezető óvodapedagógusok és közoktatásvezetők jelennek meg, de találhatóak közöttük környezeti nevelők, népi játék kismesterség oktatók, valamint logopédus. Elsősorban a nagyobb települések óvodáiban vannak szakvizsgázott pedagógusok, hisz a továbbképzésre fordítható normatív támogatás csak itt teszi lehetővé e képzési forma finanszírozását.

Kiemelésre méltó, hogy az óvodák fontosnak tartják munkatársaik informatikai felkészültségét, így a továbbképzések között megtalálhatók az ilyen típusúak is (ECDL vizsgára felkészítő, felhasználói szintű számítógépes ismeretek elsajátítása), mint ahogy a napi kihívásokhoz kapcsolódó képzések (fejlesztőpedagógia, tanulási nehézséggel és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek nevelése; romológia stb.) is szép számmal vannak jelen.

Szakemberhiányt összesen 8 intézmény (Báta, Bátaszék, Alsónyék, Sióagárd, Szálka, Medina, Tolna, Pörböly) jelzett. Logopédusokra, gyógytestnevelőkre és fejlesztőpedagógusokra lenne szükség ezen intézményekben.

Valamennyi fenntartó önkormányzatról megállapítható, hogy bár igyekszik az óvodai működés zavartalan feltételeit biztosítani, a gazdaságos működtetésre való törekvés során nélkülözhetőnek vélt álláshelyeket von el az óvodáktól. Nem egy olyan óvoda van, ahol nincs meg az egy csoportra jutó egy dajka, elvették a takarítói, karbantartói, udvarosi, néhol a konyhai stá-

tuszt, ami közvetlenül a nevelőmunka minőségének rovására megy, hisz a feladat megmaradt, az ellátók köre viszont erősen szűkült. Ebben a kényszerhelyzetben a dajkák - akiknek a gyermekek gondozásában kellene rész venniük - udvart söpörnek, vagy locsolnak, homokot lapátolnak, havat takarítanak, konyhai munkát végeznek. Tekintve a néhol igen magas csoportlétszámokat, a gyermekcsoportok összetételét, bizony ez negatívan hat a nevelőmunka eredményességére, hatékonyságára. (2. sz. melléklet)

Programkínálat

Az **óvodákban** széles a kínálat, melynek a sokoldalú nevelésen és fejlesztésen túl nem titkolt célja, hogy az egyre apadó gyermeklétszámot „becsalogassa" az óvodákba. Leggyakoribb szolgáltatások közé tartoznak a gyermekjátszó-, néptáncfoglalkozás, az úszás- és nyelvoktatás, gyógytestnevelés, hitoktatás, de van só-szoba, Ayres terápia és egyre több, a szülőkkel közösen, vagy épp a szülőknek szervezett program. Néhány nevelési intézményben
német nemzetiségi nevelés is folyik. (Szálka, 1. Sz. Óvoda, Tolna, Várdomb, Zomba)
A hazai közoktatásban a fejlesztés egyik célja a kompetencia-alapú oktatás, nevelés elterjesztése. A kompetencia pedig nem más, mint az életre nevelés - az ismeretek, azok alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges motivációt biztosító attitűdök összessége. A Szekszárd.tolnai kistérségben a kompetencia-alapú óvodai nevelés programcsomag kipróbálói között található a szekszárdi 1. sz. Óvoda és Báta óvodája az Integrációs program bevezetője és kipróbálója. (3. sz. melléklet)

Az óvodás korú sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A **fejlesztőpedagógiai**, **logopédiai** ellátás a legtöbb **óvodánál** megoldott. Több óvoda a szolgáltatáshoz nem tud térítésmentesen hozzájutni, így az ellátást saját finanszírozásában saját alkalmazottal, vagy megbízással, a Nevelési Tanácsadó logopédusával, az iskolát és óvodát közösen ellátó, ill. utazó szakemberrel oldja meg.

A **logopédiai** ellátás általában a gyermekek 15-30 %-át érinti, ami azért nem tekinthető valós adatnak, mivel a logopédusok – a korlátozott óraszám miatt – elsősorban a nagycsoportos gyermekekkel foglalkoznak. A kisebb korosztályból csak a súlyos beszédhibás, ill. a megkésett beszédfejlődésű gyermekek kerülnek be az ellátottak körébe.

Fejlesztő foglalkozáson a gyermekek 10-30 %-a vesz részt.
Leginkább a **gyógytestnevelés** nem megoldott, de ezt az ellátást a Közoktatási törvény nem is írja elő kötelezően. Természetesen jó lenne, ha a prevenció és korrekció már óvodás korban megkezdődhetne, hisz ezt célozzák az óvodák ilyen irányú törekvései is (gyógytestnevelők képzése, tartás- és lábstatikai rendellenességek megelőzésére szervezett torna, stb.).

Épületállomány, infrastrukturális felszereltség

Az **óvodák épületeinek állapota 12** intézménynél jó, 10 intézményben kisebb felújítás szükséges, 9 óvodaépület teljes felújításra vár. Az utóbbiak között található kistelepülési és a megyeszékhelyen működő intézmény is. Kizárólag Harc és Kéty óvodái tekinthetők korszerűnek, jó állapotban lévőnek.
Az **egyenlő esélyű hozzáférés** a kistérségben 8 óvodaépület esetén részben biztosított.

Több intézménynél hiányoznak az eszköz- és felszerelésjegyzékben (11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. számú melléklet) **előírt helyiségek**. Nem mindenhol van tornaszoba, irodahelyiség, nevelői szoba, vagy elkülönítő. (4. sz. melléklet)

A helyiségek állapotával való elégedettség 40-50 % között mozog. Leginkább a játszóudvarral, ill. a tornaszobával való elégedetlenség magas, bár az utóbbi mutató magába foglalja, hogy az intézmények egy része – mint azt már jeleztük – még mindig nem rendelkezik tornaszobával.

Általánosan rossz állapotúak a **belső helyiségek** (csoportszoba, mosdó, öltöző) Decsen, Faddon, Felsőnánán, Őcsényben, Sióagárdon, Szedresen, a szekszárdi Gyermeklánc, a tolnai Gesztenyéskert óvodában, Pörbölyön és Zombán.
Az **óvodák felszereltsége, eszközellátottsága** az intézmények többségénél **megfelelő**. (5. sz. melléklet)

Az **udvari játékok EU-s előírásoknak való megfelelősége** -az intézmények jelzése alapján- csak két óvodánál (Kölesd, Várdomb) teljesül, a felülvizsgálatuk a legtöbb intézménynél megtörtént, 8 intézményben (Bogyiszló, Fácánkert, Sárpilis, Medina, Pörböly, Felsőnána, Harc, Kéty) azonban még a felülvizsgálatukat sem végezték el.

II.3.2. Általános és középiskolai, szakképzési, kollégiumi feladatellátás a kistérségben

Az iskolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei - 2007/2008-as tanév

A szekszárdi kistérség 26 településén élő általános iskolás korú gyermekek számára 20 önkormányzati fenntartású **általános iskola** biztosítja az alapfokú ellátást az alábbiak szerint:

Az iskola neve	Fenntartási forma	Települések (gesztor)	Évf.	Osztályok száma	Tanulók száma	Férőhely	Kihasználtság (%)
Önkormányzati fenntartású általános iskolák							
1.Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Alsónána	1-4.	2	28	50	56
		Várdomb	1-8.	8	117	160	73
		Pörböly	1-4.	2	25	36	69
2.Kanizsai Dorottya Általános Iskola és AMI	önkormányzatok társulása	Alsónyék	----	----	----	----	----
		Bátaszék	1-8.	27	589	719	82
3.Bátai ÁMK Hunyadi János Általános Iskola	önkormányzat	**Báta**	1-8.	8	136	200	68
4.Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	önkormányzatok társulása	**Bogyiszló**	1-8.	11	204	268	76
		Fácánkert	1-4.	1	14	31	45
5.Bíborvég ÁMK Általános Iskola	önkormányzatok társulása	**Decs**	1-8.	12	217	270	80
		Sárpilis	1-4.	1	11	15	73
6.Körzeti Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzatok társulása	Felsőnána	1-4.	2	28	32	87
		Harc	1-4.	2	23	28	82
		Zomba	1-8.	11	249	300	83
		Kéty	----	----	----	----	----
		Tengelic	1-6.	6	98	120	82
		Murga	----	----	----	----	----
7.ANOI Kölesd	önkormányzatok társulása	Kistormás	----	----	----	----	----
		Kölesd	1-8.	8	162	200	81
8.Bezerédj István Általános Iskola és Óvoda	önkormányzat	**Szedres**	1-8.	11	180	224	80

9.Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	önkormányzat	**Fadd**	1-8.	15	398	739	54
10.ÁMK Általános Iskola	önkormány-zatok társulása	Sárpilis	----	----	----	----	----
		Őcsény	1-8.	9	192	300	64
11.5. sz. Általános Iskola	önkormány-zatok társulása	Szálka	----	----	----	----	----
		Szekszárd	1-8.	27	592	792	75
12.Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule	önkormány-zatok társulása	**Szekszárd**	1-8.	28	661	800	83
		Medina	1-4.	1	16	30	53
13.Garay János Általános Iskola és AMI	önkormány-zatok társulása	**Szekszárd**	1-8.	19	432	500	86
		Sióagárd	1-4.	4	28	40	70
14.Babits Mihály Általános Iskola	önkormányzat	**Szekszárd**	1-8.	22	541	672	80
15.Szivárvány Általános Iskola	önkormányzat	**Szekszárd**	1-8.	8	92	150	61
16.Wosinsky Mór Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzat	**Tolna**	1-8.	30	708	1200	59

A szekszárdi kistérséghez tartozó önkormányzatok fenntartásában 4 **középiskola** működik az alábbi keretek között:

Az iskola neve	Fenntartási forma	Települések	Évf.	Tanulók száma	Férőhely	Kihasznált-ság (%)
Gimnáziumok						
II. Géza Gimnázium	városi önkormányzati	Bátaszék	7-13.	250	270	93
Garay János Gimnázium	megyei jogú város önkormányzata	Szekszárd	5-12.	606	680	89
Vegyes középiskola						
I. Béla Gimnázium és Informatikai Szakközép-iskola	megyei jogú város önkormányzata	Szekszárd	9-14.	553	685	81
Szakképző Iskola						
Bezerédj István Kereske-delmi Szakközépiskola és Kereskedelmi Szakiskola	megyei jogú város önkormányzata	Szekszárd	9-14.	853	1150	74

A középfokú oktatás feltételeinek biztosítását a 2007/2008-as tanévben önálló intézményként szolgálja a Szekszárd Megyei Jogú Város fenntartásában működő Rózsa Ferenc Kollégium. 2008. augusztus 1-jétől a kollégium az I. Béla Gimnáziummal közösen működik tovább.

A közoktatási feladatellátás a szekszárdi kistérségben megvalósító intézményhálózat áttekintése alapján megállapítható:

● A közoktatási feladatellátás biztosításában kiemelkedően jelentős a kistérségi központ, Szekszárd város szerepe. Szekszárd város közoktatásában egyre növekvő szerepet töltenek be a nem állami, nem önkormányzati fenntartású intézmények.

● A közoktatás-fejlesztés szempontjából a többcélú kistérségi társulás hatókörébe mindössze 4 középiskola tartozik a 2007/2008-as tanévben. A középfokú iskoláztatás szervezeti kereteinek és tartalmi irányainak formálására sok különböző fenntartónak van ráhatása.

● Az általános iskolai feladatellátás tekintetében a kistérség településeire a társulásos forma a jellemző.

Kötelező felvételt biztosító intézmények köre és azok körzethatárai

Megállapítható, hogy a községi rangú településeken az iskolai körzethatárok a települések közigazgatási területei, intézményfenntartó társulások esetében kiegészül a társult települések közigazgatási területeivel. Városokban az iskolai körzethatárok az 1993. évi LXXIX. törvény 65-66. §-ában foglaltak alapján kerültek lehatárolásra. Az iskolai felvétel körzethatárait a 6. számú melléklet tartalmazza.

Intézményi létszámok

A 2007/2008. tanév statisztikai adatai szerint a kistérség általános iskolai tanulóinak létszáma 5741 fő. Az előző tanévhez képest ez csökkenő tanulólétszámot jelent.
A városok iskoláiban tanul 3615 gyermek, a községi iskolákba 2126 gyermek jár.
A tervidőszak elkövetkező tanéveire a demográfiai adatok alapján a tanulólétszám alakulása a következőképpen prognosztizálható:

A 7-14 éves korosztály létszámának becsült száma a kistérség iskoláiban 2008-2013 között

Forrás: KEKKH

Az adatok szerint a következő évben még várható növekvő irányú tanulói létszámváltozás az általános iskolában, de a tervidőszak végéig a 7-14 éves korosztályba tartozó gyermekek száma mintegy 400 fővel csökken. A 2010-es évek elején 6300 körül állandósuló gyermekszám várható, vagyis várhatóan ennyi tanuló fogja igénybe venni az általános iskolák szolgáltatásait. (7. sz. melléklet)

Az önkormányzat által fenntartott iskolák esetén a gyermekszám változását vizsgálva megállapítható, hogy a tanulólétszám csökkenése nem számottevő, nem jósolható meg azonban, hogy az egyes iskolákat milyen mértékben érinti a létszámcsökkenés.

Az egyes településeken következő tanévek tanulólétszámának tervezhetőségét az alábbi bizonytalansági tényezők nehezíthetik:

- bár irányadó lehet a jelenleg az óvodákban lévő 3-6 évesek száma, nem biztos, hogy minden helyben lakó szülő a helyi iskolát választja majd, azaz nem biztos, hogy a jelenleg helyi óvodások a helyi iskolába fognak járni. (Jól jelzik ezt a már fentebb elemzett eljáró gyermekek adatai is.)
- nem prognosztizálható: a nem önkormányzati fenntartású iskolák térnyerése, a gyakorló iskolai forma jövője, új képzési programok térhódítása, az iskolaszerkezet - pályázatokkal is támogatott - átformálódásának üteme stb.

A feladatellátás jelenlegi szervezetei kereteit alapul véve a tanulólétszámok alakulásának a tervidőszak végéig történő vizsgálata megmutatja, hogy mely településeken válhat kritikussá az alsó, ill. felső tagozat fenntartása.

Alsó tagozatos egy évfolyamra eső tanulólétszámok alakulása településenként-2007-2012 (városok nélkül)

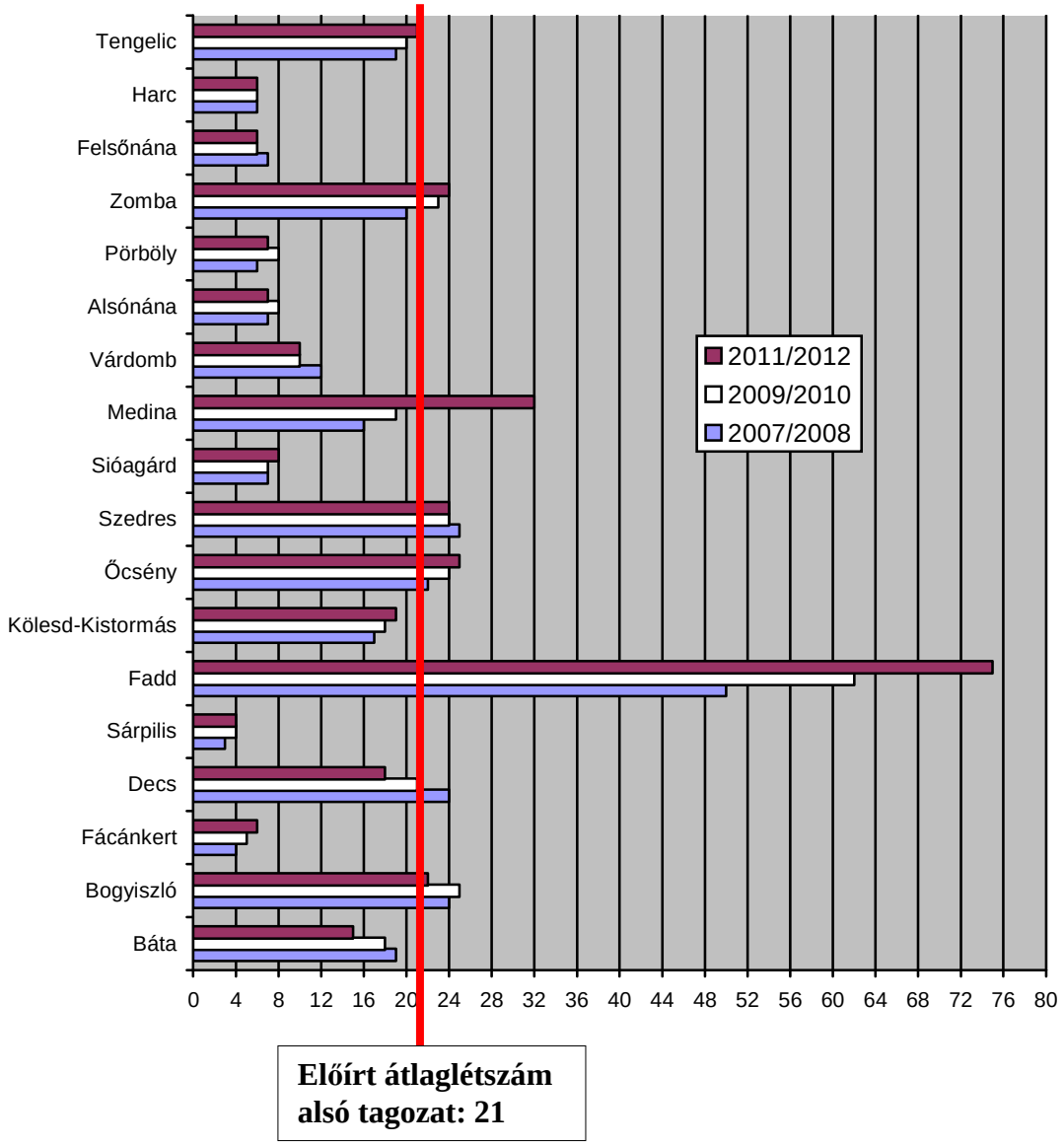

Az **alsó tagozatosok** létszámát vizsgáló fenti diagram jól mutatja, hogy az érintett települések felében (Harc, Felsőnána, Pörböly, Alsónána, Várdomb külön-külön alsó tagozattal, Sióagárd, Sárpilis, Fácánkert, ill. határeset: Báta) a jelenlegi törvényi szabályozók mellett az alsó tagozat gazdaságosan nem működtethető, annak fenntartása aránytalan terhet jelent a település számára, még akkor is, ha a különböző oktatási programok beemelésével, a program által meghatározott kisebb csoportlétszámok lehetőségének kihasználásával nem kérdőjeleződik meg egyértelműen az alsó tagozat léte. Emellett a diagram azt is jól mutatja, hogy pl. Fadd esetében egy évfolyamon több osztály is indítható lesz.

Felső tagozatos egy évfolyamra eső tanulólétszámok alakulása településenként-2007-2012 (városok nélkül)

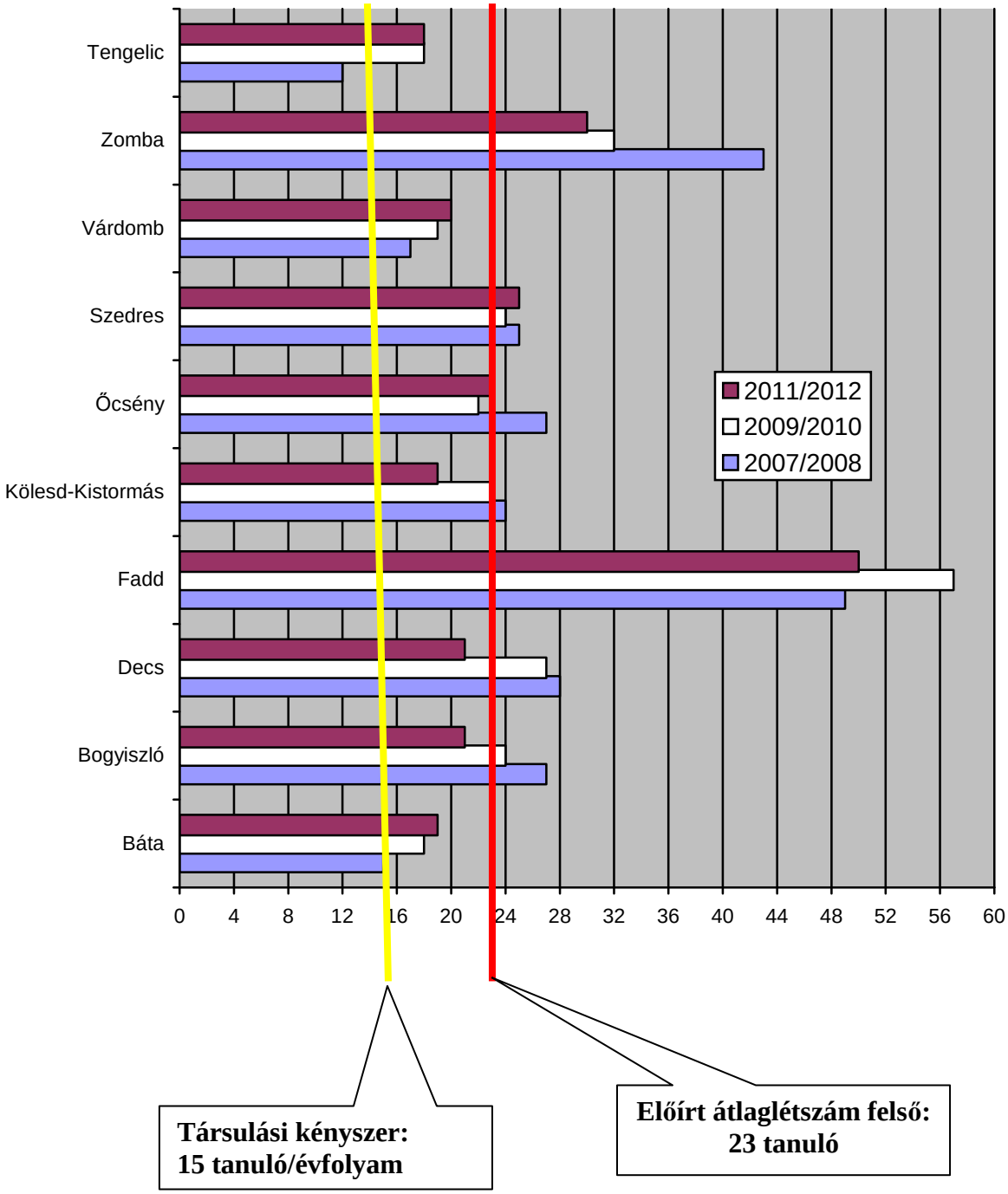

A **felső tagozatosok** létszámának alakulását előrevetítő fenti diagram az alsó tagozati működésnél kevésbé kritikus helyzetet mutat. Ez adódik abból is, hogy a társulások létrejöttével az 5-8. évfolyamos oktatás az elmúlt években a gesztor települések iskoláiba összpontosult. A diagramról leolvasható, hogy a tervidőszak alatt a tanulólétszám minden település felső tagozatos iskolájában eléri a Ktv.-ben meghatározott maximális osztálylétszám felét, vagyis a társulási kényszert mutató határ felett marad.
Amennyiben azonban az évfolyamonkénti létszám tartósan az átlaglétszám alatt van, csak jelentős többletfinanszírozással működtethető a felső tagozat. A nemzetiségi, kisebbségi oktatás okán engedélyezett alacsonyabb csoportlétszám lehetősége csak átmeneti megoldást jelent, hosszabb távon nem biztosítja a költséghatékony működést.

Iskolai alsó tagozat a 2007/2008-as tanévben: tanulócsoportok és csoportlétszámok

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Báta	1	1	1	1	16	19	19	19	0	0	18

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Bátaszék (Alsónyék)	3	3	2	3	69	63	46	72	2	28	21

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Bogyiszló	2	1	1	1	32	21	21	22	0	0	19
Fácánkert	0	0	0	0	0	0	0	0	1	14	14

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Decs	1	2	1	2	19	35	22	30	0	0	18
Sárpilis	0	0	0	0	0	0	0	0	1	11	11

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Fadd	2	2	2	2	47	34	49	40	2	25	19

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Kölesd (Kistormás)	1	1	1	1	17	15	16	20	0	0	17

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Őcsény (Sárpilis)	1	1	1	1	24	26	19	18	0	0	22

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szedres	1	1	1	2	22	19	16	26	0	0	17

Iskola	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szd. Babits	2	3	2	3	56	58	50	71	0	0	23

Iskola	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szd. Dienes	3	3	3	3	75	59	77	75	0	0	24
Medina	0	0	0	0	0	0	0	0	1	16	16

Iskola	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szd. Garay	2	2	2	2	35	39	37	49	0	0	20
Sióagárd	1	1	1	1	8	6	7	7	0	0	7

Iskola	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szd. 5. Sz. (Szálka)	2	3	4	3	49	68	85	66	0	0	22

Iskola	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Szd. Szivárvány	0	0	1	1	0	0	10	10	1	10	10

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Tolna	4	4	4	4	83	76	94	84	2	19	20

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Várdomb	1	1	1	1	10	12	13	14	0	0	12
Alsónána	0	0	0	0	0	0	0	0	2	28	16
Pörböly	0	0	0	0	0	0	0	0	2	25	12

Település	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	osztatlan		osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				tanuló-csoportok száma	osztályok-ban tanulók száma (fő)	
Zomba (Kéty)	1	1	1	1	20	21	15	22	0	0	19
Felsőnána	0	0	0	0	0	0	0	0	2	28	14
Harc	0	0	0	0	0	0	0	0	2	23	11
Tengelic	1	1	1	1	21	16	24	13	0	0	18

Iskolai felső tagozat a 2007/2008-as tanévben: tanulócsoportok és csoportlétszámok

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Báta	1	1	1	1	18	17	15	13	16

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Bátaszék (Alsónyék)	3	4	3	4	81	88	64	78	22

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Bogyiszló	2	1	1	2	33	18	26	31	18
Fácánkert	csak alsó tagozattal működik								

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Decs	2	2	1	1	40	28	26	29	20
Sárpilis	csak alsó tagozattal működik								

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Fadd	2	2	2	1	45	41	41	22	21

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Kölesd (Kistormás)	1	1	1	1	23	26	24	21	23

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Őcsény (Sárpilis)	1	1	2	1	22	24	38	21	23

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szedres	1	2	1	2	14	30	26	27	16

Iskola	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szd. Babits	3	3	3	3	71	77	74	84	25

Iskola	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szd. Dienes	4	4	4	4	90	105	81	99	23
Medina	csak alsó tagozattal működik								

Iskola	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szd. Garay	3	3	2	3	70	55	46	73	22
Sióagárd	csak alsó tagozattal működik								

Iskola	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szd. 5. Sz. (Szálka)	4	4	3	4	77	80	76	91	22

Iskola	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Szd. Szivárvány	1	2	1	1	14	23	14	11	12

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Tolna	4	5	4	3	107	106	75	64	22

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Várdomb	1	1	1	1	14	20	17	17	17
Alsónána	csak alsó tagozattal működik								
Pörböly	csak alsó tagozattal működik								

Település	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.	osztályok átlag-létszáma (fő/osztály)
	osztályos tanulócsoportok száma				osztályos tanulók száma (fő)				
Zomba (Kéty)	1	2	2	2	30	40	56	45	24
Felsőnána	csak alsó tagozattal működik								
Harc	csak alsó tagozattal működik								
Tengelic	1	1	0	0	8	16	0	0	12

Bejárók, a gyermekek összetétele

A 2007/2008-as tanévi adatszolgáltatás alapján megállapítható, hogy a kistérség 5741 általános iskolás tanulójából 838 (15 %) jár el naponta lakhelyéről az őt befogadó iskolába.

Az összes bejáróból a mikrotérségi központú iskolákba naponta 630 tanuló ingázik az alábbiak szerint:

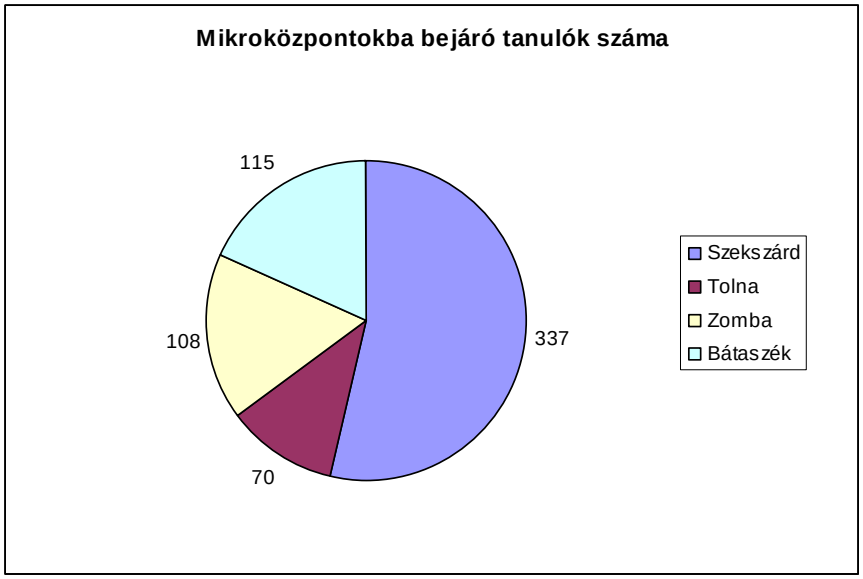

Zomba estén a bejárók magas száma egyértelműen a települések közti társulási megállapodásból következik. Látható viszont, hogy - az országos tendenciának megfelelően - meghatározóan a kistérség városaiban jelennek meg azok az általános iskolás korú tanulók, akik a városkörnyék falvaiból választanak más iskolát. A három város iskoláiba bejárást ugyanis csak kisebb részben magyarázzák a létrejött települési társulások. A városi iskolákba bejárók jelentős hányada saját lakhelyén vagy a település által létrehozott intézményfenntartó társulás iskolájában is teljesíthetné a tankötelezettséget. Különösen érzékelhető elszívó hatás Szekszárd város esetében. A fentiek következtében a községi iskolák potenciális (körzetes) tanulóik egy részét elveszítik.

A bejárók számának a fentiekben elemzett alakulása azt is mutatja, hogy a szülők egy része figyelmen kívül hagyja a fenntartók megállapodásait, azaz nem oda járatja gyerekét, amely településsel/iskolával a települése fenntartói társulási megállapodást kötött.

A székhelytelepülésen lakó és a bejáró tanulók száma – 2007/2008

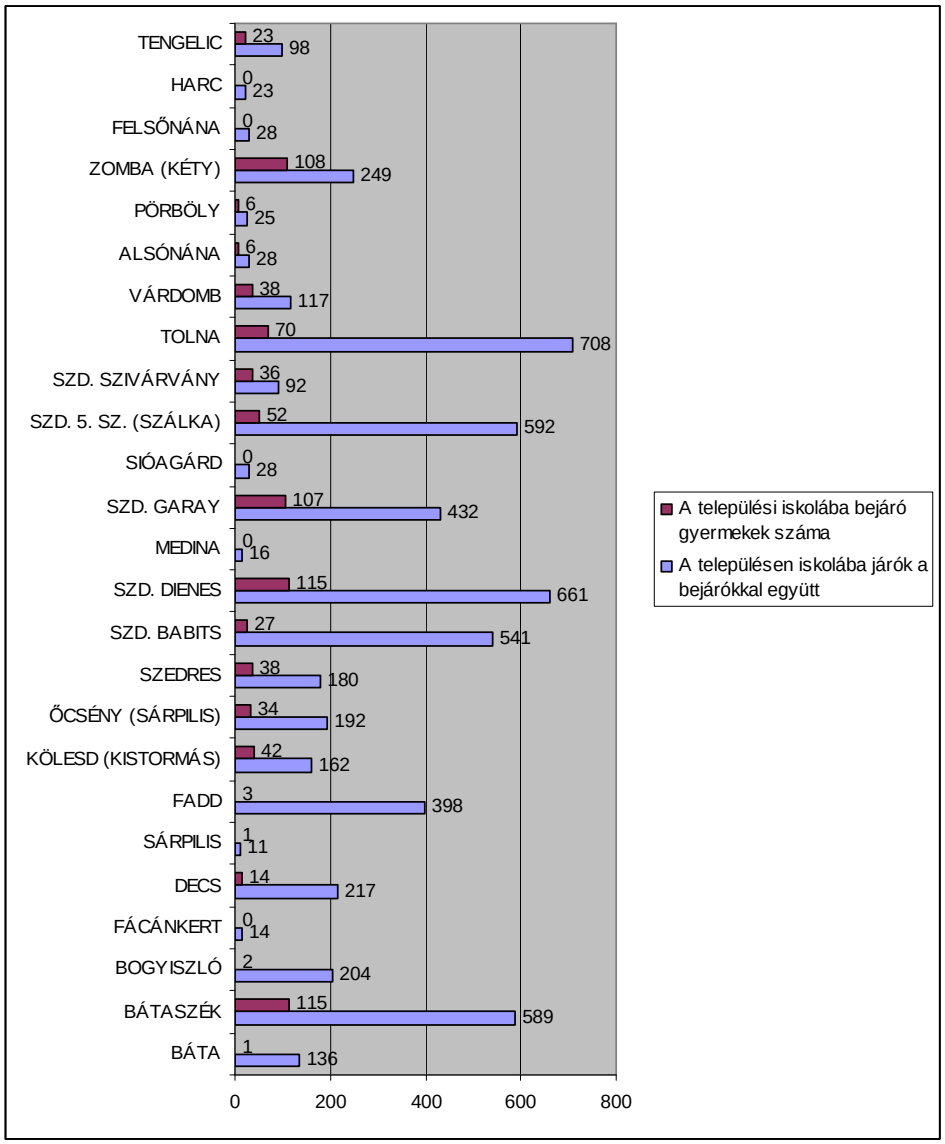

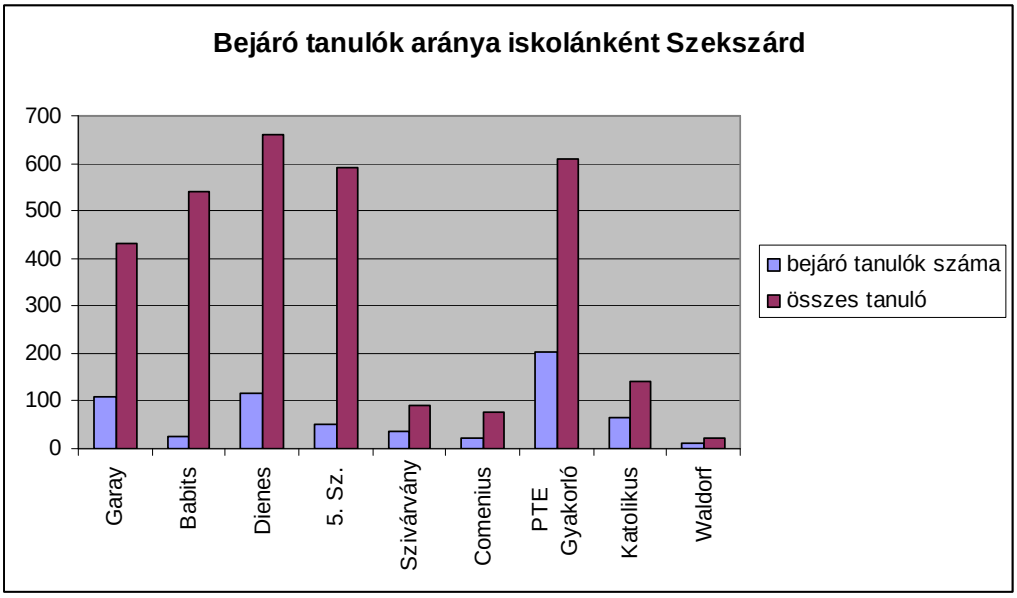

A bejáró gyerekek utáni normatívát a befogadó iskola, illetve fenntartó veszi igénybe. Az önállóan fenntartott intézmények esetében általában nincs megállapodás lakóhely és a befogadó intézmény fenntartója között az állami forrás és a tényleges ráfordítás közti különbség fedezésére. Mivel a kistérség valamennyi települése valamilyen formában maga is közoktatási intézmény fenntartója, az elsődleges kényszert a helyi feladatok megoldása jelenti mindegyik önkormányzat számára.
A szabad iskolaválasztás alapján legnagyobb számban Szekszárd fogad tanulókat a környező településekről, amely tény az adott szekszárdi iskolák költséghatékonyságát javítja, ugyanakkor rontja a bejáró tanuló lakhely intézményének hasonló adatait.
A bejárók számának alakulása természetesen nem csupán intézmény-fenntartási, költségvetési kérdés. Az iskolaválasztás oka sokkal összetettebb. Benne van a városi iskolák szélesebb programkínálatának lehetősége, esetleg a lakóhely iskolájának nem megfelelő teljesítménye, hiányos kommunikációja a környezettel. Szerepet játszik a szülők munkahelye, eljáró volta, a mintakövetés („a szomszéd is elviszi elv”). Nem elhanyagolható a településnagyságból és szociokulturális háttérből adódó szegregáló hatás sem. Azok a szülők, akik „megtehetik”, azaz a szociális helyzetük jobb, tényleges iskolaválasztó pozícióban vannak, és elviszik a gyermeküket a centrumtelepülések nagylétszámú, nagyobb oktatási kínálattal rendelkező iskoláiba; a lakóhelyen helyben maradnak azok, akik számára csak elvi lehetőség az iskolaválasztás.

A bejáró tanulók kis hányada utazik szervezetten iskolabusszal, a többségük a Volán járatokat veszi igénybe. (A kistérségben 1 iskolabusz van /Kölesd-Kistormás/, valamint egy társulás /Zomba/ iskolabusz szolgáltatás vásárlásával oldja meg az utaztatást.)

A **középiskolák** a középiskolai beiskolázás sajátos rendszere miatt hosszú távon nem tudják hitelesen prognosztizálni a várható tanulólétszámot. Erre a demográfiai adatokból sem lehet következtetni az éves ciklusú fenntartói döntések és az iskolaválasztás szabadsága miatt.
A demográfiai adatok középtávon a korosztályi létszám csökkenését jelzik, az azonban a későbbi beiskolázás várható alakulásában még nem érzékelhető.

Az önkormányzati fenntartásban működő középiskolák adatai – 2007/2008-as tanévben

Iskola	A székhelytelepülésen lakó	Bejáró	A tanulók összlétszáma
I. Béla	363	190	553
II. Géza	144	106	250
Bezerédj	341	512	853
Garay	386	220	606

A tanulói évfolyamok közti továbbhaladás a kistérség iskoláiban

A kistérségben a tanulók az alapfokú képzést biztosító általános iskolából az 5. évfolyamon (8 osztályos gimnázium), a 7. évfolyamon (6 osztályos gimnázium), ill. a 8. évfolyam elvégzését követően iratkozhatnak be a középiskolába. A 8. osztályban végzett tanulók továbbtanulási mutatói az egyes iskolatípusok között a vizsgált időszakban (2006. és 2007. év) kis eltéréssel állandóságot mutatnak. Az országos tendenciákhoz hasonlóan az érettségit adó iskolákba a tanulók 2/3-a kerül, míg a végzettek 1/3-a választja a szakmát adó szakiskolákat.

A középiskolák kistérségünkben egy 6 évfolyamos (Bátaszék) és egy 8 évfolyamos (Szekszárd, Garay Gimnázium) gimnáziumi osztályt indítottak az utóbbi években. A 6 és 8 évfolyamos osztályokba jellemzően a környező intézményekből jelentkezhetnek a tanulók.

Az általános iskolás korú tanulók átlépése a középiskola szervezetébe az általános iskolát érintő létszámcsökkenésen, az osztálylétszámok módosulásán túl jelentős hatással van az adott iskola tanulmányi eredményességére is (ld. például kompetenciamérések eredményeit).

Nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés-oktatás biztosítása

A kistérségben az általános iskolai alapoktatást kísérő jellemző profil a nemzetiségi, kisebbségi oktatás.
A kistérség településeinek általános iskoláiban jelentős számú tanuló részesül **nemzetiségi-kisebbségi oktatás**ban. Az elmúlt és jelen tanév adatai alapján megállapítható, hogy az általános iskolás tanulók több mint 37 %-a vesz részt ebben az oktatási formában; ebből mintegy 81 %-uk német nemzetiségi, kisebb hányaduk, 19 % roma kisebbségi nevelési-oktatási programban.

A német nemzetiségi oktatás felülreprezentált a kistérségben, a roma lakosság lélekszámához, ugyanakkor települési eloszlásához képest alulreprezentált a cigány kisebbségi oktatásban részesülő tanulók száma. Sok iskola esetében a nemzetiségi, kisebbségi oktatásban való részvételt az oktatási formához társuló kiegészítő normatívák teszik vonzóvá, amelyek enyhítik a szorító költségvetési gondokat.

A középiskolák esetében a diákok egy jelentős hányadának napi utazása az iskolába az intézményforma jellegéből következő természetes megoldás. A 4 középiskolába 1028 bejáró van, ez az össztanulói létszám 45 %-a.

Település	Tanulók		
	Összlétszám	Bejárók száma	Bejárók - %
Bátaszék	250	106	42 %
Szekszárd	2012	922	46 %

Programkínálat

A kistérségi közoktatási rendszerben központi szerepet kap az **általános iskolai oktatás**. Az általános iskolában a tanuló az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészül középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre. Az általános iskolai kínálat sokrétű kell hogy legyen annak érdekében, hogy az iskolahasználók igényeit ki tudja elégíteni

A következő specialitások jelennek meg a kistérség önkormányzati fenntartású általános iskoláiban:

SPECIALITÁSOK	INTÉZMÉNY/TELEPÜLÉS
Német nemzetiségi oktatás	Bátaszék, Babits, Dienes, Garay, 5. Sz., Tolna, Várdomb, Alsónána, Pörböly, Zomba, Őcsény, Harc, Tengelic, Sióagárd, Felsőnána
Német nemzetiségi kétnyelvű oktatás	Dienes
Roma, etnikai program	Bogyiszló, Fadd, Szedres, Decs, Báta
Sportiskola	Garay
Emelt szintű oktatás (informatika, rajz, angol)	Babits, Garay, Bátaszék, Dienes, 5. Sz.
Integrációs képesség-kibontakoztató program	Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fadd, Kölesd, Őcsény, Tengelic, Szedres, Harc, Felsőnána, Zomba
SNI tanulók integrált oktatása	Alsónána, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fadd, Kölesd, Tengelic, Tolna, Sióagárd, Szedres, Harc, Felsőnána, Zomba, Várdomb, 5. Sz., Babits, Dienes
SNI tanulók gyógypedagógiai oktatása	Bátaszék, Fadd, Tolna
ÉKP	Várdomb, Alsónána
NYIK	Várdomb, Alsónána
Művészeti oktatás	Alsónána, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fadd, Tolna, Garay, Dienes, 5 Sz., Zomba, Sióagárd, Várdomb
JAM	Bogyiszló, Decs, Sárpilis, Fadd, Zomba, Szedres
MAG	Dienes, Garay, 5 Sz.

A kínálatok mellett, az iskolák törekszenek a hatékony, eredményes tanulás érdekében különböző módszerek, kompetenciák oktatására, terjesztésére is (kooperatív technikák, IKT alkalmazása, projektoktatás, tanulás tanítása, szociális kompetenciák, néprajz). (8. sz. melléklet)

A fentiekből kitűnik, hogy a kistérség általános iskolái sokirányú, színes közoktatási szolgáltatást biztosítanak a tanulók részére. Biztosítják az **esélyegyenlőséget,** az egyenlőtlenséget okozó szociális hátránnyal rendelkező gyermekeknél, sajátos nevelési igényű gyermekeknél, egyéb hátránnyal rendelkező gyermekek esetében.
Öt általános iskolában pályázat segítségével elkezdték **a kompetencia-alapú oktatást**, kompetencia-fejlesztést - Garay, Dienes, Bogyiszló, Őcsény, Bátaszék - e programcsomagok bevezetésével, alkalmazásával, hatékony tanulásszervezési eljárások, módszerek jelentek meg az intézményekben, és a pedagógusok módszertani kultúrája is nagymértékben gazdagodott.

A kompetencia-alapú oktatás bevezetésében résztvevő intézmények a kistérségben

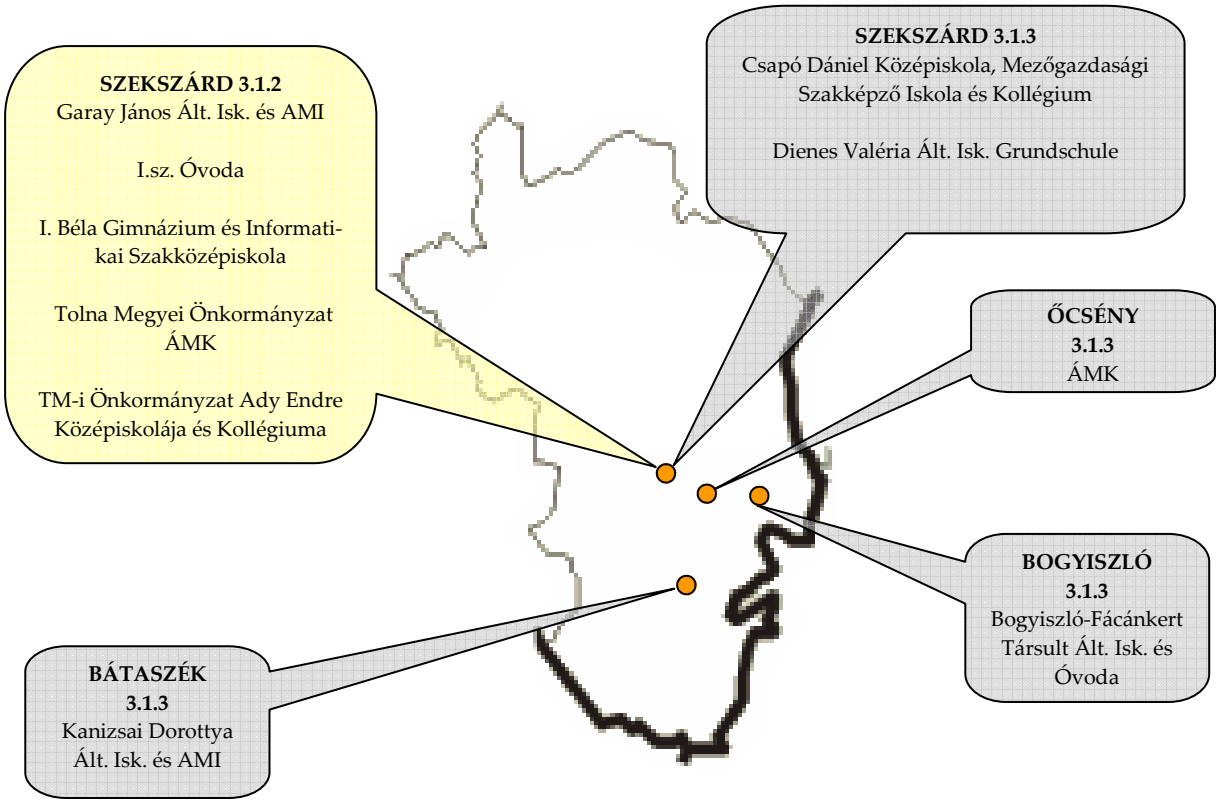

Idegen nyelvet, nemzetiségi nyelvet a törvényi kötelezettségen felül is szinte minden iskola biztosít tanulóinak. Az idegen nyelv oktatásának gyenge pontja: a használható, kommunikációra épülő, a kommunikációs készség fejlesztését célzó tartalmak és módszerek alkalmazása. Több iskola külföldi kapcsolatok kialakításával, a meglévők ápolásával teremti meg annak lehetőségét, hogy a tanulók idegen nyelvi környezetben gyakorolhassák a tanult idegen nyelvet.

A Nemzeti Alaptanterv nagy hangsúlyt helyez a **gazdasági ismeretek** oktatására. Hat iskolában jelenleg már oktatják a JAM programot. Ezt a tartalmat a helyi tantervek módosításával, mint kulcskompetencia fejlesztést, minden iskolának be kell építenie a saját tevékenységei közé.

Gimnáziumi nevelés-oktatás

A kistérséghez tartozó önkormányzatok fenntartásában 3 gimnázium működik. Ebből kettő tiszta profilú, egy mérnökasszisztens szakképzéssel egészül ki. A gimnáziumi nevelés-oktatás célja az általános műveltség megalapozása, valamint az érettségi vizsgára, és a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, ill. a munkába állásra való felkészítés.
A gimnáziumok az oktatási kínálatukban igyekeznek versenyképes, korszerű ismeretek megszerzését biztosítani.

A gimnáziumokban a következő tantárgyakból emelt szintű oktatás folyik:
- Magyar nyelv és irodalom, történelem (I. Béla, Garay)
- Matematika, természettudomány (I. Béla, Garay, II. Géza)
- Idegen nyelv (I. Béla, Garay, II. Géza)
- Informatika (I. Béla, II. Géza)

A szekszárdi I. Béla Gimnázium alkalmazza a kompetencia-alapú oktatást, amely intézmény, mint tesztelő vett részt a programcsomagok kipróbálásában. Mindegyik gimnázium lehetőséget biztosít az idegen nyelvek intenzív elsajátítására nyelvi előkészítő évfolyamon.

Szakképzés

A kistérségben 2007/2008-as tanévben helyi önkormányzatok fenntartásában 1 szakképző iskola működött, ám 2008. július 1-jétől a Bezerédj István Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola, Kereskedelmi Szakiskola a Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Egységes Középiskolájához tartozik.
A szakképzés feladata a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzés szervezése.

A szakközépiskolákban a következő tantárgyakból folyt emelt szintű oktatás a 2007/2008-as tanévben:
- Magyar nyelv és irodalom, történelem (Bezerédj)
- Matematika, közgazdaságtan, marketing (Bezerédj)
- Idegen nyelv (Bezerédj)

A Bezerédj szakközépiskolában nyelvi előkészítő osztály is működik és az intézmény részt vesz a Szakiskolai Fejlesztési Programban is.

Kollégium

A kistérségben 2008. augusztus 4-től az I. Béla Gimnáziummal társulásban működik kollégium Szekszárd város fenntartásában (I. Béla Gimnázium, Informatikai Szakközépiskola, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda). A kollégium alapfeladata az iskolai tanulmányokhoz szükséges feltételek biztosítása. A volt Rózsa Kollégium részt vesz a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjában, mely program keretében a hátrányos helyzetű tanulókat készítik fel az érettségit adó középiskolai tanulmányokra.
A 2007/2008-as tanévben a tanulók közül 228 fő (az össztanulói létszám 4 %-a) lakott kollégiumban. A kollégiumi férőhelyek száma 224, a kollégium kihasználtsága így több, mint 100 %-os volt.

A kollégium neve	Férőhelyek száma	Kollégisták száma	Kihasználtság %
Rózsa Ferenc Kollégium	224	228	100 %

A kollégium programjaival biztosítja a harmonikus személyiség fejlődésének, tehetségkibontakoztatásának, az önképzési formák, az együttműködési készség fejlesztésének, önálló életkezdéshez szükséges ismeretek megszerzésének feltételeit.
A kollégiumokban a gyermekek igényeire épülő, szabadon választható kötelező szakkörök segítik a szabadidő hasznos eltöltését, amelynek kínálata sokrétű.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások a felzárkóztató tevékenységet és a tehetséggondozást foglalják magukba. A felzárkóztatás keretében fejlesztő foglalkozásokat, korrepetálásokat, középiskolára előkészítő foglalkozásokat szerveznek az **általános iskolák**. Tehetséggondozás tekintetében, elsősorban szakköri keretben tantárgyi jellegűeket szerveznek, amelyek a versenyekre való felkészítésben segítenek. A nyelvvizsgára előkészítők általában tanfolyami szervezésben valósulnak meg. A sportfoglalkozások több sportágban (football, kézilabda, kosárlabda, atlétika, karate, sakk) kínálnak hasznos elfoglaltságot a tanulóknak.
A **középiskolában** elsősorban az érettségire, OKTV, OATV-re felkészítő foglalkozások és a nyelvvizsgára felkészítők a jellemzőek, mint tehetséggondozási formák, amelyek között a költségtérítéses forma is megmutatkozik. Szakkörök között a színjátszó, iskolaújság szerkesztő, versmondó, énekkar, hostess ismeretek, társastánc a legkeresettebbek. Sportban a tömegsport foglalkozások azok, amelyek a nem sportoló gyerekek igényeit próbálják kielégíteni: kézilabda, kosárlabda, teremlabdarúgás, floorball, torna, röplabda sportágakban. A felzárkóztató foglalkozások a tantárgyak köré csoportosulnak: matematika, helyesírás, német, angol.

Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság

Egy 2007-es OKM megrendelésre készült kutatás szerint Tolna megye közoktatási intézményeinek 89 %-a szorul felújításra.

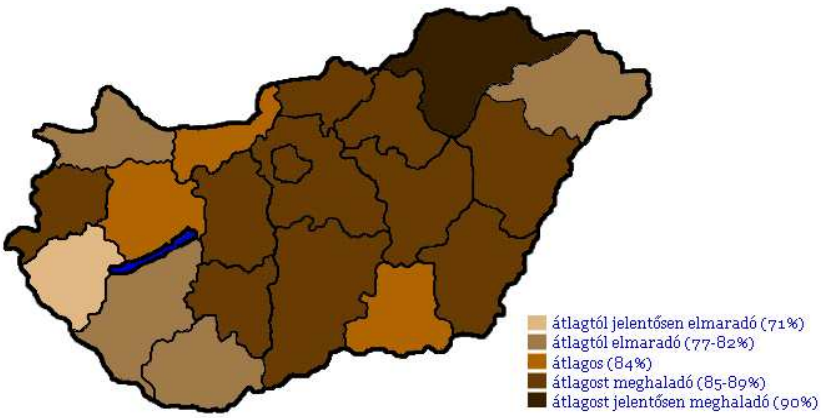

Forrás: Szonda-Ipsos

Az **általános iskolák** épületei szinte minden településen felújításra szorulnak. A fenntartóknak önerőből jobb esetben is csak az állagmegóvásra futja.
Két település (2005-ben Báta, 2006-ban Decs) ROP – pályázat segítségével újította fel intézményét.
Az általános iskolák főépületei jellemzően 40-50 évesek, de akad 100 éves, mint pl. a Szivárvány iskola épülete. Tolna esetében probléma az épületek széttagoltsága is, amely nemcsak a gazdaságos működés biztosítását, hanem a pedagógiai munka átláthatóságát is nehezíti.
Az intézményvezetők megítélése szerint Báta, Decs, Sárpilis, Szedres iskolaépületei, Szekszárdon az 5. számú iskola, valamint a tengelici iskola épülete mondható korszerűnek. Az általános iskolák többsége régi, felújításra szoruló helyiségekben működik. A tantermek száma elegendő és megfelelő; a szaktantermek száma viszont kevés, a meglévők színvonala igen eltérő, itt jelentős előrelépésre lenne szükség.

Kettő kivételével minden intézmény rendelkezik tornateremmel, tornaszobával. Bogyiszlón hosszú évek óta nem megoldott ez a kérdés, vele együtt a tornaterem hiányával kapcsolatos összes probléma sem. Zombán jelenleg csak tornaszoba áll rendelkezésre a testnevelés oktatásához, a harci tagintézményében pedig még az sem, pedig a települések iskolájának tanulólétszáma hosszú távon is igényelné a létesítmény megépítését, kialakítását.
Ahol a tornatermek, tornacsarnokok megépültek, ott minden település iskolája rendelkezik öltözővel, zuhanyzóval is.
A kistérségben 2008 tavaszáig az úszásoktatás egyetlen kiszolgáló intézménye a Szekszárd városi uszoda volt, ám májusban átadásra került az újonnan épült tanuszoda Bátaszéken. Még e két uszoda sem tudja szűk kapacitásával kielégíteni a lakosság igényeit, így várhatóan az iskolák a későbbiekben is igénybe fognak venni kistérségen kívüli uszodát.
A könyvtári szolgáltatásokhoz a tanulók minden településen hozzájutnak az iskolai vagy a nyilvános, ill. mozgókönyvtári ellátáson keresztül. A könyvtárak felszereltsége azonban az elektronikus könyvtári funkciók szempontjából szerény és hiányos.

A diákétkeztetés minden intézménynél megoldott vagy saját fenntartású vagy vállalkozási formában működtetett konyhával. Az étkeztetést biztosító kiszolgáló ebédlő minden intézményben adott. (9. sz. melléklet)

Az általános iskolák kihasználtsága – 2007/2008-as tanévben

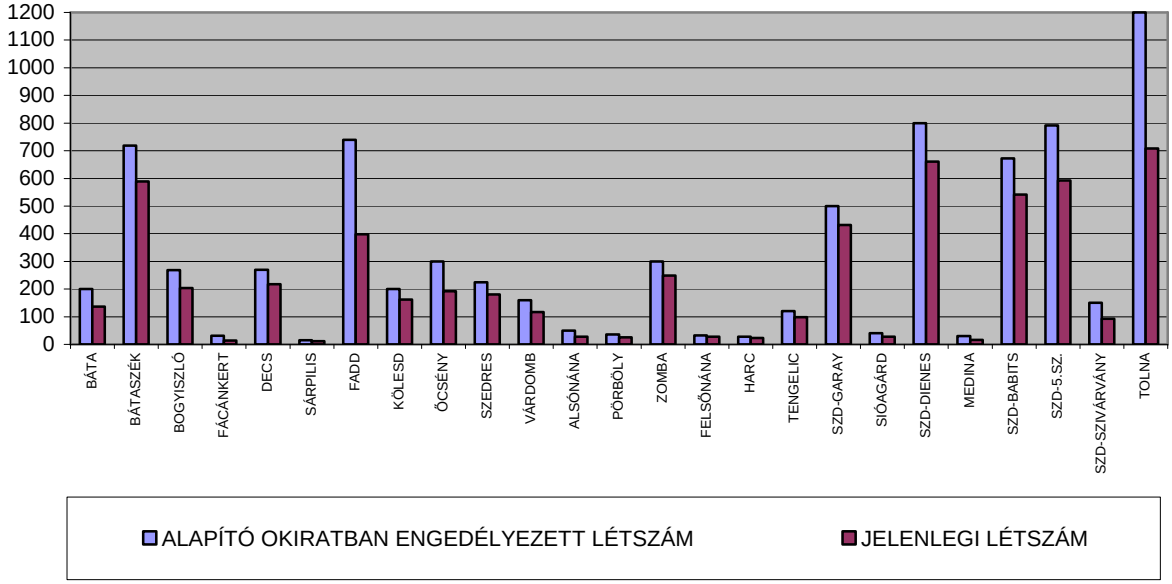

Több helyen a kihasználtsági mutatók nem érik el az 50 %-ot sem. Több esetben kérdéses az előírt jogszabályi feltételek megléte és az alapító okiratokban engedélyezett felvehető gyermeklétszám közötti koherencia. Valószínűsíthető, hogy a fenntartók férőhelyek megállapításánál figyelmen kívül hagyták/hagyják a vonatkozó rendeletek mutatószámait.

Az iskolaépületek állagmegóvása, korszerűsítése nem a szükséges mérték szerint biztosított. Az iskolafenntartók nagy része évről évre csak a legszükségesebb, minimális karbantartásokat tudja intézményeiben elvégeztetni, a nagyobb léptékű felújításhoz, korszerűsítéshez szükséges forrásokkal nem rendelkeznek. A kistérség szinte minden intézményében szükség lenne az épület(ek) felújítására.

Jellemzően a következő munkálatok elvégzésére lenne minimálisan szükség:

- nyílászárók cseréje,
- fűtéskorszerűsítés,
- világítási rendszer cseréje.

Az iskolák több mint felénél szükséges festeni, mázolni. Az akadálymentesítés csak a decsi és a bátai iskolában megoldott. (10., 11. sz. melléklet)

A kistérségben működő **középiskolák** épületeinek állaga, felszereltsége átlagosnak, megfelelőnek mondható. A Megyei Jogú Város által fenntartott középiskolák közül átfogó felújítás történt a 2005/2006. tanévben a szekszárdi Garay Gimnáziumban, melynek köszönhetően itt részben biztosított az akadálymentes környezet, akárcsak a bátaszéki II. Géza Gimnáziumban.
A Garay, az I. Béla és a II. Géza Gimnáziumban a sportudvar, ill. tornaterem kialakítására, felújítására van leginkább szükség.
A kistérség valamennyi középiskoláját tekintve általános kívánalom a nyílászárók cseréje, a festés-mázolás, valamint hiányosak a testnevelés-sport feltételei, továbbá feladat az akadálymentes környezet kialakítása.
A kistérség iskoláiban elegendő tanterem áll rendelkezésre a tanulócsoportok elhelyezésére. A szaktantermek száma elfogadható, minőségük a 21. századi iskola követelményszintjének csak részben felel meg. Legnagyobb hiányosságok a természettudományos tárgyak oktatásához szükséges eszközök, felszerelések terén mutatkoznak. A tanulókísérleti eszközök elavultak. (12., 13. sz. melléklet)
A kollégiumokban a vizesblokkok állapota, a gyenge energiahatékonyság okoz gondot. Emellett szükség van az épületek belső állapotának rekonstrukciójára, bútorzat cseréjére.

Taneszközök
2008. év végéig a kötelező eszköz- és felszerelésjegyzékben foglaltaknak az **általános iskolák** közül az alábbi intézmények tudnak megfelelni:
Báta, Fácánkert, Decs, Fadd, Kölesd, Szedres, Tengelic, valamint az 5. Sz. iskola kivételével az összes szekszárdi intézmény.
A többi iskolánál - köztük centrumhelyzetűnek mutatkozóknál is - jelentős számban hiányoznak szemléltető eszközök, korszerűtlen a tantermi bútorzat, elavultak az informatikai eszközök, a szaktantermek eszközei, berendezései csak részben állnak rendelkezésre. Ez a hiány különösen figyelemfelkeltő, ha visszautalunk a mikrotérségi iskolák erősödő/domináns szerepére.

A **középiskolák** taneszközökkel való felszereltsége megfelelőnek mondható. A megyeszékhely által fenntartott középiskolák közül az I. Béla Gimnázium és a Bezerédj Szakközépiskola informatikai szempontból korszerűen és jól felszerelt. A taneszköz-fejlesztési igények között meghatározó az informatikai, multimédiás eszközfejlesztés és a természettudományok oktatásához szükséges eszközök biztosítása.

A megyei Közoktatás-fejlesztési Közalapítvány pályázati forrásai nagyban hozzájárulnak az intézményi eszközfejlesztéshez valamennyi intézménytípust érintően.

II.3.3. Szakszolgálatok

A tanulási zavarokkal küzdő, sajátos nevelési igényű gyermekek eleve hátrányokkal kezdik meg a közoktatási rendszerben való előrehaladást, ezért fokozott törődésre, speciális képzettségű szakemberek segítségére, a szakszolgálati ellátórendszer támogatására szorulnak. A szakszolgálati feladatellátásban a kistérség intézményeinek első számú partnere a Szekszárd Megyei Jogú Város fenntartásában működő Nevelési Tanácsadó, amely tevékenységével folyamatosan jelen van a kistérség csaknem valamennyi intézményében. A szakszolgálati ellátás helyben való biztosításáért saját pedagógusaik szakirányú képzésének támogatásával, saját szakemberek alkalmazásával az iskolák maguk is sokat tettek az elmúlt években. Főként a nagy tanulólétszámú városi iskolákban jelentek meg saját foglalkoztatású fejlesztőpedagógusok, logopédusok, gyógytestnevelő képesítésű pedagógusok. Jelenleg 9 iskola alkalmaz fejlesztőpedagógust, 6 iskola logopédust, és 5 iskola gyógytestnevelőt. A felsorolt feladatellátási formákkal a szakszolgálati feladatellátás összességében az érintett tanulók majdnem 100 %-a számára egyenletesen biztosított. Az ellátásban a legnagyobb igény a logopédiai szakellátás iránt mutatkozik, ez a tanulóknak közel 10 %-át érinti. Ellátási hiányt két kistelepülés (Fácánkert és Medina), részbeni ellátási hiányt pedig Decs iskolája jelzett. A probléma összesen 30-40 tanulót érint a kistérségben. A szakszolgálati ellátás iránti igények tekintetében a második helyen a gyógytestnevelés áll, ez az ellátás megközelítőleg a tanulók 6 %-át érinti. Ellátási hiányt négy település (Fácánkert, Kölesd, Medina és Szedres) jelzett, a hiány mindösszesen néhány (10 fő körüli) tanulót érint. A nevelési tanácsadás a kistérségben megnyugtatóan biztosított minden intézményben; a feladat megoldatlanságát csupán két, kis tanulólétszámú alapítványi iskola jelezte.

A 2007-ben bekövetkező jogszabályi módosítások új alapokra helyezték a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását. 2007. december 31-ig a szakértői és rehabilitációs bizottságok megvizsgálnak minden olyan gyermeket, akinek a sajátos nevelési igényét a pszichés fejlődési zavar miatt állapították meg. Az eljárás során dől el, hogy a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének zavara

- organikus okra visszavezethető, ill.
- vissza nem vezethető

Az organikus ok miatt bekövetkezett sajátos nevelési igény megállapítása után a tanuló rehabilitációs foglalkozásokra jogosult a gyógypedagógiai nevelés keretében.
A nem organikus ok miatt bekövetkezett sajátos nevelési igény megállapítása után a tanuló fejlesztő foglalkozásokra jogosult a nevelési tanácsadó irányítása alatt. Ez azt jelenti, hogy a fejlesztés helyben folyik, de a nevelési tanácsadó felügyeli a fejlesztés folyamatát, segítséget ad, ellenőriz.
Valószínűsíthető, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók többsége a ”nem organikus ok” kategóriába kerül. Célszerű tehát továbbra is fenntartani a Szekszárd várossal kötött megállapodást a nevelési tanácsadó működéséről. Az egységes pedagógiai szakszolgálatként működő intézmény az alábbi feladatokat látja el jelenleg a kistérségben:

- nevelési tanácsadás
- logopédiai fejlesztés

A Nevelési Tanácsadótól jelentős szakmai segítséget kapnak a kistérség intézményei, nemcsak a feladatellátásban, hanem a sajátos nevelésű tanulók integrációját felvállaló intézmények fejlesztő munkát végző pedagógusainak folyamatos szakmai képzésében, tanácsokkal való ellátásában is.

A tanulási képességek vizsgálatát, a konduktív pedagógiai ellátást, a pályaválasztási tanácsadás alapjait a megyei szinten működő tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság, valamint a pedagógia szakszolgálat közreműködésével biztosítjuk.

II.3.4. Szakmai szolgáltatások

A szakmai szolgáltatást a 2006/2007. tanévig a Tolna Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete látta el. A szakmai szolgáltatások közül, főleg az akkreditált továbbképzési tanfolyamokat, speciális szakmai fórumokat, továbbképzéseket vették igénybe a kistérség közoktatási intézményei, de segítséget kértek, és kaptak, az alapdokumentumok átdolgozásában, tanügy-igazgatási kérdésekben is.
Az OM által meghirdetett versenyek szervezésében az iskolák maguk is közreműködtek helyszín biztosításával, egyéb szervezési feladatok felvállalásával. A kistérség iskolái között hagyománya van a saját maguk által szervezett tanulmányi és sportversenyeknek. A pedagógiai intézet koordinálásával az intézmények bemutató órákat tartottak jó gyakorlataik továbbadására (kompetencia-oktatás, kooperatív technikák).
Az intézmények erőssége, - mely kistérségi szinten is hasznosítható, - a sok jó pedagógiai gyakorlat, melyet szakmai szolgáltatás keretében átadhatnának egymásnak.
A kistérség iskolái között jobb szakmai együttműködésnek kell kialakulnia annak érdekében, hogy megvalósulhasson a horizontális tanulás. A szakmai kapcsolatok, a szakmai együttműködés azt szolgálja, hogy a kistérség iskoláiban mind magasabb szintű minőségi munka folyjon.
A 2007/2008-as tanévtől a megyei önkormányzat az Okker Pedagógiai Szolgáltató Intézetet bízta meg a pedagógiai szakmai szolgáltatások ellátásával. A megyei önkormányzat által biztosított feladatellátás mellett az intézmények évek óta igénybe veszik számos más pedagógiai szolgáltató szervezet szolgáltatásait is.

II.3.5. Művészeti iskolák

Az alapfokú művészetoktatási intézményben művészeti nevelés és oktatás folyik. Az alapfokú művészeti oktatás megalapozza a művészi kifejező készségeket, ill. előkészít, felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Cél, hogy a művészetek iránt érdeklődő tanulók lehetőséget kapjanak arra, hogy képességeiket fejlesszék az adott művészeti ágban. Az idejáró tanulók saját iskolájukban is sokszor szerepelnek, az ünnepélyeiket teszik szebbé, hangulatosabbá. Az alapfokú művészetoktatás feladatát minden nehézség ellenére azért kell vállalni, mert semmivel nem pótolható személyiségformáló szereppel bír.
A kistérségben 2008. július 31-ig egy tiszta profilú alapfokú művészetoktatási intézmény működött a megyeszékhelyen - 2008. augusztus 1-jével a Liszt Ferenc Művészeti Iskola és AMI-t a Garay Általános Iskolába integrálták - zeneművészeti és táncművészeti tanszakkal, mellette tizenegy általános iskola vállalta saját keretein belül, a következő tanszakokkal:
- képző- és iparművészet (Bogyiszló, Fadd, Decs, Garay, Dienes, 5. Sz., Várdomb, Báta, Bátaszék)
- zeneművészet (Bátaszék, Bogyiszló, Tolna)
- táncművészet (Bogyiszló, Fadd, Garay, 5. Sz., Zomba, Báta, Bátaszék, Decs)
- színművészet-bábművészet (Báta, Bogyiszló, Garay, 5. Sz., Várdomb, Decs)

Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a jogszabályokban meghatározott követelményeknek meg kell felelni, így az intézményben folyó nevelő, oktató munka szakmai minősítése szükséges. 2007. szeptember 1-jétől a hozzájárulás 100 %-át veheti igénybe a fenntartó, ha a 3/2002 (II. 15.) OM rendeletben meghatározottak szerint az alapfokú művészetoktatási intézmény legalább az előminősítési eljárásban megfelelt 2007. július 31-ig. 2008. január 1-jétől csak abban az esetben jár a normatív hozzájárulás 100 %-a, ha a „Minősített alapfokú művészetoktatási intézmény”, vagy a „Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet megszerezte 2007. december 31-ig.” A Szekszárd-tolnai kistérségben

valamennyi alapfokú művészetoktatási intézmény a követelménynek megfelelő minősítést kapott.

Szükségletek: fenntartói, szülői, tanulói igények és elégedettség a közoktatási szolgáltatásokkal kapcsolatban

A **fenntartók** az **általános iskoláik**kal szemben összefoglalóan a következő elvárásokat fogalmazták meg az ÖMIP-ben: jogszerűen, a szakmaiságnak megfelelően, törvényesen, költségorientáltan, hatékonyan, eredményesen, a közoktatásban érintett partnerek elégedettségét kiváltó módon működjenek. A közoktatási rendszer rugalmasan alkalmazkodjon a felmerülő változásokhoz, erősödjön az iskolakultúra közvetítő szerepe, megtartva a sokszínűségét. Stabil-innovatív tantestületek működjenek, a hozzáadott pedagógiai érték mérhető, értékelhető legyen. Minőségelvű, partnerközpontú működés legyen a jellemző, melynek alapja az intézmények minőségirányítási, minőségfejlesztési rendszere, programja. Hatékony gyermek-és ifjúságvédelmi munkát, hátránykompenzációt és prevenciót vár el a fenntartó az intézménytől.

Középiskolákban: Jogszerű működést, együttműködést a gazdálkodó szervezetekkel a szakmai képzés tárgyi feltételeinek megteremtésében, fejlesztésben. Korszerű, piacképes szakmai oktatás biztosítása. Emelt szintű érettségire való felkészítés, a magas szintű idegennyelv-oktatás eredményeinek megtartása, érettségi utáni szakképzés biztosítása. Sokoldalúság, az új befogadására való fogékonyság, pozitív szellemű gondolkodásmód, a tudás értékének megfelelő képviselete.

Az **intézmények** minőségfejlesztő tevékenységük során, az eljárásrendjüknek megfelelően, partneri méréseket végeznek, az elvárásoknak, elégedetlenségnek megfelelően fejlesztő tevékenységet folytatnak. Az általános iskolák mindegyikében a Comenius-modell alapú, a középiskolákban jellemzően az ISO minőségirányítási rendszer működik. (14., 15., 16. sz. melléklet)

Általánosan **a következő fejlesztéseket végezték az általános iskolák az előző két évben:**

- Tanulók viselkedéskultúrájának, fegyelmének javítása
- Felzárkóztató, fejlesztő tevékenység bővítése
- Tanár-diák kapcsolat erősítse
- Pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése
- Tanulók szabadidejének sokoldalú, hasznos eltöltése
- Szülői kapcsolattartás erősítése, tájékoztatók, fórumok tartásával, fogadóórák rendjének praktikusabbá tételével
- Óvoda- iskola átmenet segítése
- Felvételi előkészítő foglalkozások szervezése, az eredményesebb beiskolázás érdekében
- Diákélelmezés, iskolabolt fokozatos ellenőrzése

A középiskolák:

- Nívócsoportok kialakítása az emelt szintű képzésben
- Házi feladat szabályozása
- Az értékelés módszereinek szabályozása
- A pedagógusok munkájának egyenletesebbé tétele
- Hatékonyabb tantestületi támogatás
- Szorosabb kapcsolat a térség vállalkozásaival, új partneri kapcsolatok kiépítése

- Új partneri mérési rendszer kidolgozás
- Képzési kínálat további színesítése
- Sportköri kínálat bővítése
- Igényeknek, lehetőségeknek a függvényében infrastrukturális fejlesztések (öltözők, mellékhelyiségek felújítása, akadálymentesítés, szaktanterem kialakítása)

Az intézmények az oktatás színvonalának javítása, a hatékonyabb, eredményesebb működés érdekében **pedagógiai innovációkat, fejlesztéseket** kívánnak a következő időben eszközölni iskoláikban.

Általános iskolákban:

- Integrációs program teljes kiépítése (óvoda, iskola)
- A kompetencia-alapú oktatás kiterjesztése minél több osztályban és műveltségi területen
- Művészetoktatás tanszakainak bővítése, képzőművészeti területekre
- Intézményi önértékelés, teljesítményértékelés alkalmazása
- Iskolai alapdokumentumok karbantartása, aktualizálása
- Drámapedagógiai módszerek alkalmazása
- Új környezeti nevelési program kialakítása

Középiskolákban:

- Kompetencia-alapú oktatás bevezetése, belső terjesztése,
- Projektalapú oktatás előtérbe helyezése
- Az átlagostól eltérő tanulók fejlesztése
- Kulcsindikátorokat tartalmazó adatbázis kialakítása és karbantartása
- Tudományos műhelymunka további fejlesztése
- Az SZFP keretében a szakmunkásképzés megújítása
- Az Arany János Kollégiumi Program keretében a tanulók sikeres felkészítése az érettségit adó középiskolai tanulmányokra

III. A közoktatási feladatellátás terén megfogalmazott szervezési és fejlesztési célok a kistérségben

III.1. Fejlesztési célok, irányok, prioritások

1.1. Átfogó célok és fejlesztési irányok:

1. A kistérség kötelező és vállalt feladatainak együttműködésen alapuló maradéktalan, színvonalas ellátása, a kiszámíthatóság, tervezhetőség biztosítása.
Az önkormányzatok együttműködésével az óvodai nevelésben és az általános iskolai oktatásban megvalósuló intézményintegráció következtében alakuljon ki olyan intézményhálózat, mely mind az aprófalvas, mind az ettől eltérő településszerkezetű térségekben képes hosszú távon biztosítani a gyermekek, tanulók beóvodázását / beiskolázását és előrehaladását.

2. Jogszerű, szakszerű, költséghatékonyan működő, konszenzuson és érdemi partnerségre alapuló közoktatási intézményrendszer működtetése a kistérségben.

3. A Szekszárd-tolnai kistérség mikrotérségei közoktatási szerepének növelése és továbbfejlesztése.
Legyenek olyan mikrotérségi centrumok, melyek hosszú távon képesek biztosítani a hatékony és eredményes alapfokú ellátást. A kistérségek és a megyei önkormányzat együttműködésével valamennyi tanuló számára legyen biztosított a teljes tankötelezettség ideje alatt a tanulási út.
Azon gyermekek, tanulók számára, akik saját lakóhelyükön nem jutnak hozzá az óvodai, ill. iskolai ellátáshoz, biztosítani szükséges a kiterjedt és összehangolt iskolabusz hálózatot.

4. Az országos és regionális közoktatás-fejlesztési stratégiákra alapozottan, azokkal összhangban olyan fejlesztési folyamatok elindítását, fenntartása illetve megerősítése, amelyek elősegítik a kistérségben a közoktatás hatékonyabb működését, a közoktatási szolgáltatások minőségközpontú fejlesztését és irányítását.
Mindenki számára elérhető minőségi szolgáltatások biztosítása, esélyegyenlőség biztosítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

5. A kistérség közoktatási intézményei közötti szakmai együttműködés erősítése, a horizontális tanulás előtérbe helyezése, a jó pedagógiai gyakorlatok egymásnak való átadása.

6. Javuljon a feladatellátó intézmények infrastruktúrája, álljanak rendelkezésre a sikeres nevelő, oktató munkához szükséges felszerelések és eszközök.

7. A színvonalas közoktatás-irányítás és a közoktatási feladatellátás érdekében az irányítás területén megfelelő számú szakértelemmel rendelkező humán erő biztosítása.

1.2. Az óvodai feladatellátás prioritásai:

- Valamennyi kisgyermek lakóhelyén, vagy annak közvetlen közelében jusson hozzá az óvodai neveléshez három éves korától kezdve, az iskolába lépés időpontjáig. Ennek érdekében a kistelepüléseken folyamatosan vizsgálni kell, hogy az intézményegység, tagintézmény működtetésével biztosítható-e helyben az ellátás.
- Támogatni szükséges az olyan óvodafejlesztési és iskolafejlesztési programokat, melynek során a két intézmény közös vagy integrált (óvodaiskolai program) pedagógiai program alapján valósítja meg az óvodai nevelés és az általános iskolai kezdő szakasz nevelési oktatási feladatait.
- A hátrányos helyzetű társadalmi rétegek, valamint a roma kisebbség számára váljék teljes körűvé az óvodai ellátás, az igénybe vevők köre jelentés mértékben növekedjen.
- A szegregáció csökkentése, az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése

1.3. Az általános-és középiskolai feladatellátás prioritásai:

- Az alkalmazásképes tudás erősítése folyamatos képesség- és készségfejlesztéssel, a kompetencia alapú oktatás programjával.
- Az IKT alkalmazásának általánossá tétele az oktatásban.
- Használható idegen nyelv-tudást eredményező pedagógiai fejlesztő tevékenység
- A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése
- A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét előmozdító tartalmi és módszertani fejlesztés
- A szegregáció csökkentése, az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése
- Az intézményi mérési-értékelési gyakorlat fejlesztése

III.2. Az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, átszervezésével és fejlesztésével összefüggő elképzelések

2.1. Az intézményrendszer működtetésének, átszervezésének és fejlesztésének általános elvei

A Szekszárd-tolnai kistérség a közoktatási feladatellátásban a fenntartható, folyamatosan és biztonságosan működtethető, fejleszthető, többszintű és többfunkciójú intézményrendszer, hatékony intézménystruktúrák kialakítására törekszik.

Az intézményrendszer működtetése

- Az intézményrendszer a középtávú tervezési időszakban a kialakult fenntartói társulásokra és az érvényben lévő feladatátadási megállapodásokra alapozottan működjön.
- Az intézményrendszer hálózati kapcsolatait a mikrotérségi oktatási központok, valamint szakmai programok, projektek mentén kell formálni.

Az intézményrendszer átszervezése

- Az intézményátszervezés valamennyi lépésének az érintett intézményfenntartók kölcsönös megegyezésén kell alapulnia.
- Az intézményátszervezési döntések segítsék elő a közoktatási feladatellátás mikrotérségi struktúrájának erősítését.
- Szekszárd Megyei Jogú város közoktatási intézményi szerkezete az intézményintegráció szem előtt tartásával változzon.
- A középiskolai feladatellátás az intézményi integráció irányában formálódjon (összetett iskola, térségi integrált szakképzési központ)
- Teremtődjön meg a kistérségben az alapfokú művészetoktatás átlátható, koncentrált szerkezete
- Szűnjön meg a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítését hordozó iskolastruktúra

Az intézményrendszer tartalmi fejlesztése

- Kistérségi óvodái illetve iskolái közötti együttműködés, szakmai kapcsolatok építése, fejlesztése: az egymástól tanulás erősítése, egymás jó gyakorlatainak átvétele, szakmai munkaközösségek működtetése, közös szakmai konferenciák, képzések megszervezése, közös fejlesztések. A pedagógiai együttműködés új területeinek aktiválása, alkalmazása (pl. közös mérések).
- Az óvoda-iskola közötti átmenetet hatékonyan biztosító pedagógiai tevékenységek erősítése, fejlesztése. Integrált nevelés lehetőségeinek megteremtése, ehhez szakmai programok kialakítása.
- Esélyegyenlőség előmozdítását elősegítő pedagógiai fejlesztések – olyan programok, módszerek alkalmazása, melyek alkalmasak a személyre szóló gondoskodásra, egyéni fejlesztésre
- A kistérségi értékek, hagyományok (pl. nemzetiségi) beillesztése, ill. megőrzése a nevelés, oktatás folyamatban
- A kompetencia-alapú nevelési-oktatási programelemek megismerése, adaptálása, az alkalmazás folyamatos fejlesztése és értékelése

A tartalmi fejlesztés főbb elemei az óvodai nevelésben:

- A kompetencia-alapú képzés óvodai programcsomagjainak megismerése, alkalmazása, adaptálása, az alkalmazás folyamatos értékelése
- Az óvoda - iskola átmenetet segítő pedagógiai együttműködések kialakítása, fejlesztése.
- Kistérségi értékek, hagyományok beillesztése a nevelési folyamatba.
- Integrált nevelés feltételeinek megteremtése/fejlesztése, erre szakmai program kidolgozása/fejlesztése.
- Esélyegyenlőség előmozdítását segítő pedagógiai fejlesztések kimunkálása.
- Az együttműködő óvodai intézményi hálózat fejlesztése (az egymástól való tanulás biztosítása, egymás jó gyakorlatainak átvétele - munkaközösségekben működés, közös szakmai programok, közös fejlesztések, közös foglalkoztatás)
- az IKT kompetenciák fejlesztése az óvodai feladatellátásban résztvevők körében, az IKT-nak a működési gyakorlatba illesztése

A tartalmi fejlesztés főbb elemei az iskolai oktatásban:

- A kompetencia-alapú képzés bevezetése, ill. kiterjesztése a kistérség általános és középiskoláiban, implementáció
- Az intézményi mérési-értékelési gyakorlat fejlesztése
- Az együttműködő iskolai intézményi hálózat fejlesztése:

az iskolafokok egymásra épülésének erősítése a nevelési programok és helyi tantervek összehangolásával;
az egymástól való tanulás biztosítása, egymás jó gyakorlatainak megismerése;
mentori hálózati működés;
közös szakmai munkaközösségek és szakmai fórumok;
közös képzések;
közös pályázatok és fejlesztések

Az intézményrendszer infrastrukturális fejlesztése

- Méretgazdaságos, korszerű technológiára alapozott, multifunkcionális kistérségi közoktatási infrastruktúra kialakítására kell törekedni.
- Fokozott figyelmet kell fordítani az óvodák, iskolák informatikai eszközfejlesztésére (óvodáknál az internet elérhetőség biztosítására is).
- Folytatni kell az óvodai udvari játékok EU-szabványnak megfelelő cseréjét és pótlását.
- Biztosítani kell a különböző nevelési, oktatási programok szerinti működés feltételeit, a korszerű, EU-követelményeknek megfelelő belső és külső környezetet. A közoktatási funkciójú épületeknek meg kell felelniük az építési, közegészségügyi, szabványoknak és egyéb előírásoknak, valamint a feladatellátáshoz szükséges felszereltségnek.
- Törekedni kell arra, hogy 2013-ig az egyenlő esélyű hozzáférés infrastrukturális feltételeinek biztosítása a kistérség valamennyi önkormányzati fenntartású közoktatási intézményében megoldott legyen.

2.2. Óvodai és iskolai feladatellátás és a feladatellátás fejlesztése településenként

Az egyes településeket érintő szervezeti, szakmai és infrastrukturális fejlesztések településenkénti bontásban a 17. számú mellékletben találhatóak.

III.3. Kistérségi pedagógiai innováció

A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás a térség közoktatásának minőségi fejlesztését, a pedagógiai innovációt a területi koordináció erősítésével, a kistérségen belüli együttműködési rendszerek fejlesztésével, szakmai keretrendszerek, tanácsadói háttér biztosításával, adatbázisok kialakításával segíti.

1. Kistérségi Iskolaszövetség létrehozása, amely közreműködik a pedagógiai szakmai közélet élénkítésében, az egymástól tanulás megvalósításában, a jó gyakorlatok terjesztésében, a pedagógiai módszertani kultúra fejlesztésében, a továbbképzési igények feltárásában, a pedagógiai innovációk előkészítésében, a pedagógiai szoláltatások iránti igény feltárásában.

a) Igazgatói munkaközösség működtetése
b) A pedagógusok képzésének összehangolása
c) Tapasztalatcsere, bemutató-foglalkozások szervezése
d) Közös pályázatok készítése
e) Kistérségi tanulmányi és sportversenyek szervezése, összehangolása

2. Kistérségi Oktatási Bizottság működtetése, amely elősegíti a kistérségi közoktatási feladatellátás rendszeres áttekintését, a kistérségi közoktatási stratégia megvalósulásának nyomon követését, a beavatkozás szükséges irányainak kialakítását, az információcsere rendszerességét.

3. Minőségfejlesztés. Kistérségi minőségirányítási program kidolgozása, amely elősegíti a kistérségi minőségpolitika közös elveinek kialakítását, a kistérségi arculat formálását.

a) **Kistérségi információs bázis létrehozása, adatbázis kialakítása**, amely megalapozza az oktatással kapcsolatos döntéseket, fejlesztéseket, pályázatokat és intézkedéseket.

Cél: összehasonlításra lehetőséget adó mutatók, rendszeres gyűjtése az óvodák és az iskolák által a kistérségi szinten történt megállapodás szerint (továbbtanulási adatok, elégedettségmérések eredményei, pedagógiai teljesítménymutatók, intézmények összehasonlítását lehetővé tévő statisztikai és működési alapadatok, pályázatokon való eredményesség stb).
Az adatok adatbázisba rendezése: csoportosítása, rendszerezése, tárolása, szükség szerint archiválása.
Az adatok felhasználása értékelő, minősítő illetve döntéshozatalt segítő következtetések levonására, elemzések készítésére (különféle összevont adatok, mutatók képzésére, átlagok, normák meghatározására, az ezektől való eltérések bemutatására, az időbeli változások, trendek jelzésére, összehasonlítások, összefüggések feltárására).
A kistérség és az intézmények jelenleg rendelkezésre álló adataival, információival megkezdhető az adatbázis feltöltése, amely teljes értékű csak akkor lesz, amikor az ellenőrzési, értékelési program megvalósítása, illetve megismétlése után valamennyi területen rendelkeznek összehasonlítható adatokkal.

b) **Kistérségi szintű mérési-értékelési rendszer kialakítása**, amely biztosítja az intézményi eredményesség vizsgálatát, visszacsatolását és összehasonlíthatóságát, valamint megalapozza a pedagógiai fejlesztések tartalmát és irányát.

A rendszer elemei:
Belső értékelés – Ennek keretében meg kell határozni az elérendő kimeneti teljesítményt; szabályozni kell a belső értékelés működésének közös elvek szerinti rendjét; fel kell használni a középfokú oktatási intézményektől, ill. a felsőoktatástól visszakapott továbbtanulási információkat; a PDCA ciklus végén meg kell határozni a közös fejlesztési feladatokat.
A tanulók eredményeinek értékelése - Ebben a munkában elsősorban a pedagógiai programokban leírtakra és a kompetenciamérések eredményeire kell támaszkodni. Fontos megállapodni az eljárásrend ellenőrzésében is.
A pedagógusok munkájának értékelése - Tekintettel arra, hogy minden intézmény elkészítette, és fenntartója is jóváhagyta a pedagógusok teljesítmény-értékelését tartalmazó dokumentumot, az első időszakban - amíg a beválásról információk nincsenek -, külső értékelés keretében azokon a területeken indokolt vizsgálni az értékelés összegzéseként, amelyek a pedagógusok munkájának megújítását célozták.

c) Kistérségi **minőségirányítási team** létrehozása
Cél: rendszeres munkacsoport-tevékenység, a belső és külső értékeléssel összehangolt, de attól eltérő tematikájú értékelések, vizsgálatok, felmérések végzése.

- Kistérségi pályázati információs rendszer létrehozása, pályázatíró team-ek szervezése
  Cél: A források folyamatos feltárása + a pályázatok számában, a lehívott forrásokban növekedést elérni. A tervezési időszak kétéves ciklusaira vetítve a fenti, „bemeneti" mutatók folyamatos, 5-5 % -os javulását tartjuk elérendőnek a szakmai fejlesztési pályázatok fenti területein.
  A pályázási tapasztalattal rendelkező, pályázatírói tanfolyami képzésben részt vett pedagógusok pályázatíró team-ekbe szervezése az eredményesebb pályázás, közös koncepciók kialakításának elősegítésére.

4. Pályázati információs rendszer működtetése, amely hozzájárul intézményi szintű közoktatás fejlesztéséhez szükséges erőforrások megteremtéséhez.

5. A pedagógiai programok közös tartalmának meghatározása a kistérség szintjén, amelynek alappillérét az mindennapi életben való boldogulást elősegítő alapkompetenciák (szövegértés és írás, matematikai logikai készségek, az információszerzés-és feldolgozás készsége, az idegen nyelvi tudás, valamint az információs-kommunikációs technológiák használatának képesség) fejlesztése és a szociális, életviteli kompetenciák fejlesztése adja. A közös tartalmak mikrocentrumonként / intézményeként eltérő, a sajátosságokat figyelembe vevő speciális szakmai programok útján valósulnak meg.

6. A kistérségi utazó pedagógusi rendszer kimunkálása és működtetése, amely biztosítja a humán erőforrás gazdálkodás gazdaságos rendszerét, a megfelelő szakos ellátás valamennyi intézményben, valamint kiszolgálja a szakszolgálati ellátás iránti igényeket.

III.4. A fejlesztési célok megvalósításának ütemezése, eszközrendszere

Feladat	Közreműködik	Határidő
1. A pályázati tevékenység segítése Aktuális pályázati tájékoztatás, tanácsadás, pályázatok készítésének segítése	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete	2008. 01. hótól folyamatosan
2.. Kistérségi Oktatási Bizottság működtetése A közoktatás-fejlesztés összehangolása, érdekfeltárás és érdekegyeztetés	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői	2008. 04. hótól folyamatos
3. A kistérség közoktatási intézményei *működésének, kihasználtságának és szervezeti struktúrájának vizsgálata*, fejlesztési és korrekciós javaslatok meghatározása a további működésre	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői	minden év 06. hó
4. Minőségfejlesztés megkezdése kistérségi rendszerben A kistérségi minőségpolitika közös irányelveinek kimunkálása az önértékelésre és a fenntartói értékelésekre alapozottan; a minőségirányítási rendszer elemeinek az azonosítása; ütemterv elfogadása a rendszer elemeinek részletes kimunkálására	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői, a feladatra létrejövő szakmai team, külső tanácsadók	2008. 09.
5. Iskolaszövetség létrehozása, kistérségi szakmai munkaközösségek kialakítása Tantárgyi, módszertani, pedagógiai, esély-egyenlőségi, programszintű	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, intézményvezetők, külső tanácsadók	2008. 09.
6. A szakmai szolgáltatások és szakszolgálati ellátás kistérségi rendszerének összefoglalása és közzététele A szükségletek és azok kielégítését biztosító belső/helyi szolgáltatások, külső szolgáltatók, megállapodások	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői	2008. 12.
7. Minőségfejlesztés Eredményesség vizsgálata az országos kompetenciamérések alapján. Visszacsatolás intézményi és kistérségi szinten. Szükség esetén a szakmai munka javítását célzó intézkedési tervek kidolgozásával.	Kistérségi szakmai munkacsoport és külső szakértők	2008. 12. Ezt követően évenként a központi mérésekhez igazítottan.
8. A kistérségi mérési-értékelési rendszer kimunkálása A rendszer elemeinek azonosítása, az összehasonlítást lehetővé tevő mutatók, indikátorok meghatározása	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői, külső szakértők.	2008. 12.
9 Az közoktatási intézmények alapító okiratainak áttekintése a tevékenységek összehangolásának igényével	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői	2009. 02. hó, majd évente

10. Kistérségi pedagógus továbbképzési terv kimunkálása A kistérség közoktatásának fejlesztéséhez szükséges humán erőforrás fejlesztés kistérségi szintű tervezése	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók és intézmények vezetői	2009. 02.
11. Kistérségi adatbázis és információs rendszer létrehozása Adatbázisok rendszerének kialakítása, a kistérségi minőségirányítási, mérési és értékelési tevékenységhez adatok gyűjtése, a kistérség oktatását érintő döntések megalapozása; pályázati figyelő szolgáltatás rendszerszerű működése	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, a fenntartók és intézmények képviselői	2009. 02.
12. A pedagógiai programok összehangolása a közösen kialakított pedagógiai elvek mentén. Prioritás: az alapkompetenciák fejlesztésének középpontba helyezése	az intézményvezetői munkaközösség, külső szakértők	2009. 08.
13. Utazó pedagógus hálózat, áttanítás rendszerének megteremtése	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, mikrotérségi oktatási központok vezetői	2009. 09.
14. Kistérségi pályaorientációs hálózat felállítása Az élethosszig tartó tanulást és a pályaválasztást, és folytonos pályakorrekciót segítő, szakpolitikák/ágazatok együttműködését magában foglaló információs, tanácsadó rendszer kialakítása	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, fenntartók, szakágazatok képviselői	2009. 10.
15. A gyermeki, tanulói esélyegyenlőség megvalósulásának áttekintése, *Kistérségi esélyegyenlőségi terv elkészítése* Az egyenlő hozzáférés, a továbbhaladás esélyeinek biztosítását szolgáló közös tevékenységek, intézkedések leírása	Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezete, a fenntartók és intézmények képviselői	2009. 12.
16. A tehetséggondozás kistérségi hálózatának rendszerleírása Programok, fejlesztő műhelyek	Iskolaszövetség munkaközösségei	2010. 01.

IV. Mellékletek

1. sz.: Óvodai körzethatárok

2. sz.: Óvodai alkalmazottak

3. sz.: Óvodai intézmények erősségei

4. sz.: Az óvoda épületének, egyes helyiségeinek állapota

5. sz.: Az óvodai épületek felszereltsége, állapota

6. sz.: Iskolai körzethatárok

7. sz.: A 7-14 éves korosztály a kistérség településein

8. sz.: Általános iskolai intézmények erősségei

9. sz.: Az általános iskolák épületeinek állapota

10 sz.. Az általános iskolákban az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának helyzete

11. sz.: Az általános iskolában a felújítások szükségessége

12. sz.: A középiskolák épületeinek állapota I.

13. sz.: A középiskolák épületeinek állapota II.

14. sz.: Óvodákban működő minőségirányítási rendszer

15. sz.: Általános iskolákban működő minőségirányítási rendszer

16. sz.: Középiskolákban működő minőségirányítási rendszer

17. sz.: Az óvodai és iskolai feladatellátás és a feladatellátás fejlesztése településenként